

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afgiftekantoor 8900 Ieper 1 • Erkenning: P005548 • V.U.: Iepersteenweg 56 - 8600 Woumen

Jaargang 32, nummer 125, april • mei • juni 2024

IN DIT NUMMER:

- Openstelling van het Couthofbos in Proven
- Agroforestry, nieuw project in Ieper
- De IJzeruloed van november 2023
en nog veel meer natuur- en milieunieuws
uit de Westhoek

TORENVALK SMULT PROOI

Soms kan je een foto nemen waarvan ook het moment je altijd blijft. Voor mij is deze opname daar een voorbeeld van: een mannetje torenvalk die zijn net geslagen prooi gretig openpikt. Meestal zie je torenvalkjes enkel voorbijvliegen, om af en toe te 'bidden'. Vleugelwiekend en kundig bijsturend met de staart, hangt de slanke roofvogel praktisch stil in de lucht, om plots, soms trapsgewijs, neer te duiken op een prooi. Vaak ook zit de kleine rover op kabels of een paal langs de weg, geduldig uitkijkend over de wijde omgeving. Zo kan je af en toe een torenvalk betrappen met zijn prooi. Hier bleef hij mooi in een boom zitten, op nauwelijks 10 meter afstand. Ondanks het feit dat hij mij gezien had, bleef de vogel onverstoorde zijn prooi verorberen. Een sprekend beeld waar ik wel trots op ben.

Sommigen vinden dit misschien een 'wreed' beeld, maar ook dat is de natuur: 'eten en gegeten worden'. Intussen weten we dat er binnen een natuurlijk systeem altijd een subtiel evenwicht ontstaat tussen jagers en hun prooien. Rovers zullen hun prooidieren nooit uitroeien. Tenzij de mens zich moeit en het evenwicht verstoort door leefgebieden te vernietigen of soorten te verdelgen.

De torenvalk (*Falco tinnunculus*) is een kenmerkende roofvogel van ons open landschap. Het is een echte muizenjager die je vaak langs autostrades ziet. Hij broedt graag in open nestkasten op voldoende hoogte (minstens 5 meter) met zicht op open ruimte. Het vrouwtje is rosbrown met donkere vlekken, het mannetje is minder gevlekt en kleurrijker, met een blauwgrijze kop en staart.

Tekst: Lieven Stubbe, met dank aan Kurt Loewie
(foto: Kurt Loewie)

Hernieuwing abonnementen

- Lidmaatschap **Natuurpunt** (Vlaanderen) én **Natuurpunt De Bron**: € 38,00 op BE17 2300 0442 3321. Je ontvangt 4 keer de tijdschriften 'De Bron' én 'Natuur.Blad'.
- Lidmaatschap **VELT** én **Natuurpunt De Bron**: € 40,00 op BE51 0010 9905 5062. Je ontvangt 4 keer 'De Bron' én 6 keer het tijdschrift 'SEIZOENEN'.
- Lidmaatschap **Stichting Marguerite Yourcenar (SMY)** mét tijdschrift **De Bron**: € 20,00 op BE31 0012 3558 1855.
- Lidmaatschap **SMY** zonder tijdschrift 'De Bron': € 12,50 op BE31 0012 3558 1855.
- Ben je al lid van Natuurpunt of VELT? Dan betaal je € 12,50 euro voor lidmaatschap **SMY** op BE31 0012 3558 1855.
- Lidmaatschap **JNM Westland**: € 26,00 - verlaagd tarief: € 5,00 voor wie het financieel moeilijker heeft, op BE10 0012 2805 9204. Je ontvangt 4 keer 'De Bron' en 5 keer 'EUGLENA'.
- Wie enkel een abonnement op ons **tijdschrift 'De Bron'** wenst, zonder aansluiting op een vereniging, stort € 20,00 op BE77 0682 1226 6642.

Meer informatie? info@debron.be / JNM: info@jnm.be - Tel: 09 223 47 81 / SMY: stichtingmy@gmail.be - Tel: 0497 05 18 04
VELT Westland: info.westland@velt.be - Tel: 057 33 60 63 / VELT IJzervallei: wim@ecotechnieken.be - Tel: 051 500 626

Lidmaatschap 2024 nog niet vernieuwd?

DAN IS DIT UW LAATSTE 'DE BRON.' TENZIJ...

Natuurpunt De Bron staat klaar voor een actief 2024, een nieuw en uitdagend werkjaar vol inzet voor meer en betere natuur in de hele Westhoek, van de Westkust tot de Leie. Uw lidmaatschap betekent voor ons de onmisbare steun. Heel wat leden hernieuwden reeds hun lidmaatschap, waarvoor oprechte dank.

Voor wie dit nog niet deed: dit is het laatste nummer van De Bron dat u thuis ontvangt. Tenzij

Tenzij u het lidmaatschap 2024 nu nog hernieuwt. Niet langer uitstellen, **DOE HET NU!** Blijf lid van Natuurpunt De Bron via uw lidmaatschap van Natuurpunt, Velt, JNM of Stichting Marguerite Yourcenar. U kan ook rechtstreeks lid worden. Hieronder vindt u alle nodige informatie.

Even nakijken en doen!

Dotterbloemen in Natuurpuntgebied Scherpenberg (foto: Rudy Claeys)

Lid blijven van Natuurpunt De Bron biedt enkel voordelen.

- U ontvangt 4 keer per jaar ons kwaliteitsvolle **ledentijdschrift De Bron**, waar bijna 4.000 leden-gezinnen in de ruime Westhoek (en daarbuiten) van genieten. Bovendien ontvangt u jaarlijks 4 tot 6 keer het nationaal tijdschrift van de vereniging waar u, samen met Natuurpunt De Bron vzw, lid van bent.
- **Leden nemen gratis deel aan heel wat activiteiten van Natuurpunt en haar lokale afdelingen.** Het overzicht van alle activiteiten binnen de regio vindt u steeds in de kalender van De Bron of op onze (vernieuwde!) website, **www.debron.be**
- Verder geniet u **korting** op de aankopen in de winkels van Natuurpunt en Velt.

Maar bovenal blijft u lid omdat u, samen met ons, landschap en natuur in de Westhoek, tussen kust en Leie, belangrijk vindt. En daar zijn wij u dankbaar voor.

Edito De Bron

Welkom in alweer een verse De Bron!

Het nieuwe jaar is pas goed begonnen en ons ledentijdschrift ligt alweer klaar. Deze keer vloog de tijd nog sneller voorbij, onze vereniging maakte immers een heftige periode door. En ook de afgelopen weken verliepen turbulent.

Om te beginnen: een belangrijke dienstmededeling. Natuurpunt De Bron vzw beschikt actueel niet over een professionele coördinator die het secretariaat beheert en de dagdagelijkse werking ondersteunt. Deze situatie is tijdelijk, de zoektocht naar een nieuwe start binnenkort. Gelukkig beschikken we over trouwe medewerkers en bestuursleden die heel wat taken opgenomen hebben, zodat we de continuïteit kunnen verzekeren. Daarvan is dit tijdschrift het levende bewijs! Zonder hen was dit niet gelukt, waarvoor heel veel dank! Zonder professionele medewerker is ons eigen secretariaat op De Blankaart momenteel (ook telefonisch) niet bereikbaar. Ons e-mailadres info@debron.be blijft wel operationeel en is tijdelijk de beste wijze om ons te contacteren. Je kan ook terecht op de e-mailadressen van de bestuursleden en werkgroepen (zie voorlaatste bladzijde in ons tijdschrift).

De afgelopen weken waren niet zo positief voor het natuurbehoud in Vlaanderen, zelfs in Europa. We mogen niet passief blijven toezien op de aanvallen, aangestoot door bepaalde politici, richting de natuursector. De landbouwacties bereikten op verschillende plaatsen trieste dieptepunten. Zoals in Lange-mark, waar jonge gezinnen die een geboortebos wilden aanplanten, brutaal verstoord werden door brullende tractoren en de burgemeester effectieve bedreigingen te horen kreeg. Hoe kan een geboortebos de schuld krijgen voor alles wat verkeerd loopt binnen de landbouwsector? En dat terwijl wij, vanuit het natuurbehoud, al jaren prima samenwerken met landbouwers, met een win-win voor beide partijen. Jammer, dwaas en absoluut niet 'the way to go'. De sprokkels natuur waar wij voor opkomen, zijn plots de hoofdschuldige, de hele natuursector de zondebok. Maar over de voor vele familiale bedrijven verstikkende agro-industrie wordt met geen woord gerept. Het dwangbeleid van de machtige landbouworganisaties die er vooral veehouders al decennialang toe aanzet om te blijven groeien, te blijven investeren, te blijven uitstoten, tot de maat nu effectief overloopt, daar hoor je de Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat en andere protestorganisaties niet over klagen.

De beschuldigingen van de landbouwlobby, gesteund door enkele politieke partijen, zijn feitelijk te gek voor woorden en sturen enkel aan op polarisatie. Daardoor wordt elk wederzijds begrip onmogelijk, en dat is godgeklagd. Het is belangrijk dat we bij de cijfers blijven en hierop blijven hameren. Natuur is niet het probleem, integendeel. Natuurherstel is broodnodig. Een duurzaam landbouwmodel is de toekomst. Vanuit diverse verenigingen als Natuurpunt Vlaanderen, Bond Beter Leefmilieu, BOS+, VELT, en een legertje wetenschappers en deskundigen werd hierover uitstekend en overtuigend gecommuniceerd. Alleen moet men bereid zijn om naar hun argumenten te luisteren. Verder zijn we bezorgd over de manier waarop Vlaanderen zich binnen Europa wil profileren. In het landbouwakkoord lezen we: "de Vlaamse regering zal zich blijven verzetten tegen de Europese Natuurherstelwet". Natuurherstel en Klimaatdoelstellingen, daar heeft deze Vlaamse regering het zo moeilijk mee.

Maar we doen voort. Deze De Bron brengt trouwens heel wat positief nieuws: de uiteindelijke bescherming van de Zeeparkduinen in De Panne, de openstelling van het (verruimde) Couthofbos, een nieuw agroforestry-project, de inzet van Landschapsvrijwilligers, meer samenwerking over de landsgrens heen, en nog veel meer fraais.

Veel leesplezier!

Kristof Goemaere, voorzitter Natuurpunt De Bron vzw

Inhoud

- 02 Torenvalk smult prooi + Hernieuw je lidmaatschap
- 03 Editio + Inhoud
- 04 Adellijk bos opengesteld voor publiek
- 07 Aanplanting bosrand op de Scherpenberg
- 09 Natuurpuntgebied 'De Mispelaarhoek'
- 10 Insectenwerkgroep van Natuurpunt De Bron nodigt uit
- 12 Solitaire bijen en wespen in het Palingbeekdomein en omgeving
- 15 Natuurloop Zonnebeke steunde Mispelaarhoek
- 16 Nieuw agroforestry-project in Ieper
- 18 Column Koen Verschoore
- 20 Landschapsvrijwilligers in het Ieperse landschap
- 24 Het gaat bergaf met de grasvlinders
- 26 Doorstart Stichting Marguerite Yourcenar na afscheid Piet Hardeman
- 29 Wandelen op De Balokken
- 30 Expeditie Natuurpunt 2024
- 31 Amfibiewerkgroep Natuurpunt Poperinge-Vleteren nodigt uit
- 32 Waar zijn onze huiszwaluwen naartoe?
- 36 Actie voor kerkuil, torenvalk, bruine kiek & co in de zuidelijke Westhoek
- 39 Aan de zijlijn
- 42 Waterellende in de Westhoek
- 46 De zeearenden op de Blankaart
- 49 De Bron Kalender
- 54 Compenseer je vlieguren in 2024 + we kunnen weer zagen + Elke steun broodnodig
- 55 Colofon

Adellijk bos opengesteld voor publiek

Couthofbos in Proven, klaar om ontdekt te worden

In het lentenummer van De Bron 2021 (nr 113, jg 29) stelde Chris Develter het Couthofbos in Proven uitgebreid voor. Hij stelde meteen ons geduld nog wat op de proef: *“Op de publieke ontsluiting van het Couthofbos is het nog even wachten tot het bosherstel en de nodige inrichtingswerken voltooid zijn.”* Precies 3 jaar later is het zover: op zondag 28 april 2024 wordt het oude, adellijke Couthofbos opengesteld. De Bron mocht al eens voorproeven, in gezelschap van de twee(!) boswachters die zich de voorbije 10 jaar over dit bijzonder waardevolle bosgebied ontfermden, Pierre Hubau en zijn opvolger, Erwin Verfaillie.

BOS VAN ADEL

Vanaf 2014 kon het Vlaamse Agentschap voor Natuur en Bos het Couthofbos in verschillende fasen aankopen van de adellijke familie d'Udecem d'Acoz, waar ook onze koningin Mathilde van afstamt. Het bos maakt deel uit van de ruimere 'Sixtusbossen', een lappendeken van oude bosrelicten en (her)aangeplante bossen tussen de Franse grens, Poperinge en de IJzer. Sinds kort halen de (openbare) Sixtusbossen samen meer dan 300 ha!

De oudst bekende vermelding van 'het Couthof' als laat-middel-eeuwse heerlijkheid dateert uit 1365. In 1684 liet de Franse koning Lodewijk XIV een nieuwe weg, de *'Grote Calchiede'*, aanleggen van Waasten naar Duinkerke. Die brede weg, waar de Provenseweg deel van uitmaakt, trok een harde lijn tussen het kasteeldomein en het huidige bosgebied. In 1742 werd de rijke familie Mazeman uit Diksmuide eigenaar van het domein en liet er in 1763 een landhuis bouwen. Jules Mazeman de Couthove (1811-1879) werd burgemeester van Proven en senator. Hij liet in 1855 het landhuis tot 'kasteel' uitbreiden, het domeinpark werd naar de Engelse landschapsstijl heringericht. Het hele Couthofdomein lag net ver genoeg van het front uit de Eerste Wereldoorlog af, en bleef van vernietiging gespaard. Toch kon heel wat explosieschroot de bomen in bos en park kwetsen, zonder die evenwel zwaar te beschadigen. Het zou een eeuw later zelfs hun redding opleveren!

De historische motte met walgrachten bevindt zich midden in het bos. (foto: Lieven Stubbe)

Tijdens het interbellum kwam het hele domein Couthof via erfenis in bezit van de adellijke familie d'Udekem d'Acoz. Baron Henri d'Udekem d'Acoz (1933-2021) werd burgemeester van Proven én van Poperinge, en verkreeg in 1999 de hogere adelstand van 'graaf', als oom van koningin Mathilde. In 2002 werd het kasteel samen met het landschapspark beschermd als monument, waardoor een (nog onvoltooid) restauratieproces op gang kwam.

OORLOGSSCHROOT REDT BOS

Na het overlijden van Patrick d'Udekem d'Acoz (1936-2008), broer van Henri, werden de familiale eigendommen verdeeld. Na onderhandelingen met diverse erfgenamen kon ANB in 2014 het Couthofbos (55 ha) verwerven. Andere kooplustigen trokken zich terug nadat bleek dat vele eeuwenoude zomereiken in de historische bospercelen tijdens de Eerste Wereldoorlog door schroot beschadigd waren. Voor de houthandel zijn dergelijke bomen waardeloos ... Na de aankoop zette boswachter Pierre Hubau zich hard in om rondom de eeuwenoude boskern een bredere bosgordel als bufferzone in te richten, en meteen ook een publieke luswandeling te realiseren. Dat sleepte wel enkele jaren aan, ook al omwille van onenigheid binnen de familie. Uiteindelijk kon ANB de aangrenzende restbosjes met tussenliggende akkers aankopen, waardoor het Couthofbos een aaneengesloten, robuuster bosgebied van ongeveer 77 hectare werd.

NIEUW BOS, BOSRANDEN EN WANDELPADEN

Erwin Verfaillie 'erfde', als opvolger van Pierre (sinds 2022 met pensioen), een flink verruimd bos- en natuurdomein. Hij kon er meteen aan de slag om er aanplantingen, beheerwerken en de nodige inrichtingswerken uit te voeren. De voorbije 2 jaar werd hier niet minder dan 9,5 ha bebost, aan weerszijden van het oude bos. De boswachter maakte van de gelegenheid gebruik om, waar mogelijk, brede bosrandvegetaties aan te planten, met zowel ruigte-, zoom- als mantelzones.

Dergelijke brede, getrapte bosranden zijn van goudwaarde voor de ontwikkeling van diverse diersoorten, groot en klein. Het meest westelijke en oudste bosdeel blijft gesloten als rustgebied voor de kwetsbare flora en fauna. Maar wees gerust: een bijna 5 kilometer lang wandelpad voert zowel de zondagse natuurgenieter als aandachtige kenner van de ene naar de andere verrassing.

DIKKE EIK, OUDE MOTTE EN DE 'GALGE'

Tijdens de wandeltocht ontdek je één van de allerdikste zomereiken van de hele Westhoek, aangeplant in 1795, tussen vele andere eeuwenoude hoogstammige zomereiken. Deze levende monumenten maken het Couthofbos echt bijzonder. Centraal ligt een prachtvoorbeeld van een (wellicht laatmiddeleeuwse) motte, waarvan de dubbele walgracht met hooghof en neerhof uitstekend bewaard bleven. Vanop de brede hoofdreef geniet je van een rijke fauna, met verschillende soorten bosvogels en bosvlinders.

Het Couthofbos telt heel wat dikke eeuwenoude zomereiken (foto: Lieven Stubbe)

Middelste bonte specht (foto: Guido Quaghebeur)

De variatie van jong naar oud bos, afgewisseld door open stukken grasland, maakt de ontmoeting met een ree, eekhoorn of roofvogel best mogelijk. Schrik niet als een houtsnip plots voor je voeten opvliegt. Aan de kruidlaag herken je de oudste deelgebieden van het bos door hun typerende oudbosplanten: boshyacint, boszegge, gewone salomonszegel, hangende zegge of kleine maagdenpalm komen er talrijk voor. En voor de kenners is het uitkijken naar éénbes, grote keverorchis, groot heksenkruid, bergnachtsorchis en andere pareltjes. Want ook die horen thuis in dit prachtige Couthofbos! Op een mooi hellend grasland pronkt de monumentale 'Galge', nu een beschermd monument. Dit merkwaardige bakstenen landschapsbaken uit de 19de eeuw ontstond als oriëntatiepunt voor het doolhof (met naalddhout) dat zich hier bevond.

Tekst: Lieven Stubbe, met dank aan Erwin Verfaillie, Pierre Hubau, Chris Develter

Nieuwe poel binnen de uitbreidingszone van het bos (foto: Lieven Stubbe)

Bosplantactie op 4 februari 2023 (foto: Erwin Verfaillie)

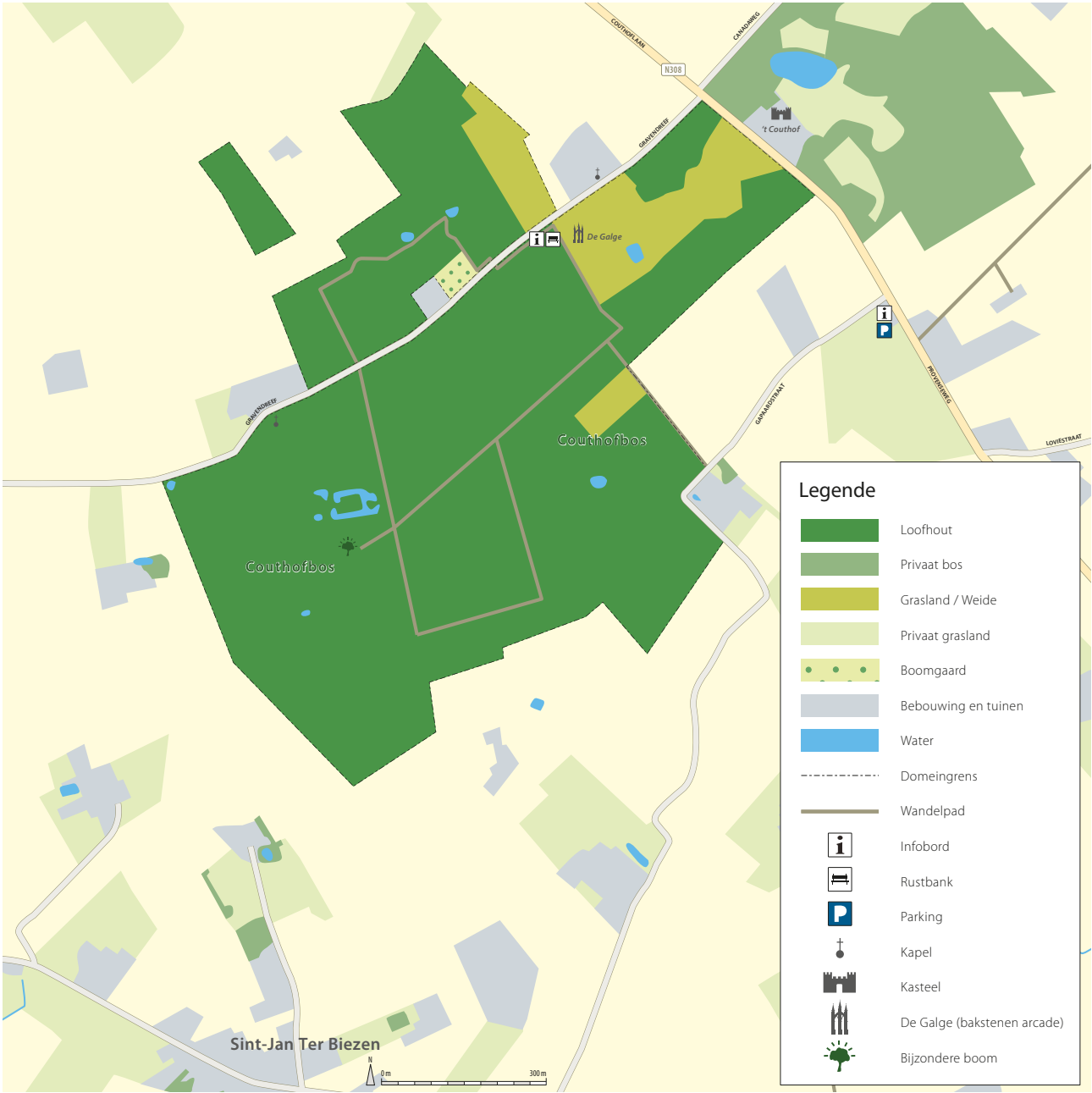
Salomonszegel (foto: Rudy Claeys)

Openstelling Couthofbos Welkom op zondag 28 april 2024

Op zondag 28 april wordt het Couthofbos officieel opengesteld. Het is volop lente, een betere datum om dit nieuwe bosdomein te ontdekken is moeilijk denkbaar. In de voormiddag is er een officieel moment voor genodigden. In de namiddag is iedereen welkom.

- Afspraak op de nieuwe bosparking. Die vind je op de hoek van de Gapaardstraat met de Provenseweg (Couthoflaan), schuin tegenover het kasteeldomein Couthof.
- Iedereen welkom vanaf 13u30 tot 16u30, deelname is gratis!
- Tijdens de (vrije) wandeling vertellen gidsen op diverse infoposten je honderduit over de rijke geschiedenis en de natuurwaarden van het Couthofbos
- Organisatie: Agentschap Natuur en Bos i.s.m. stad Poperinge
- Info: Boswachter Erwin Verfaillie, 0497 510 967; erwin.verfaillie@vlaanderen.be

Kaart Couthofbos 2024

Aanplanting bosrand op de Scherpenberg

In ons Natuurpuntgebied De Scherpenberg ondersteunde de firma Kronospan op de 'Dag van de Natuur' van zaterdag 25/11/23 voor de derde keer een bosuitbreiding. Deze keer werd een deel van een extensieve graasweide, grenzend aan een oud en waardevol loofbos, aangeplant. Het betreft een geleidelijk opgaande bosmantel van ongeveer 180 m lang en 20 m breed, samen 36 are. In totaal werden er ongeveer 800 inheemse bomen en struiken geplant. Ze werden allemaal voorzien van een 'wildnetje' van 80 cm hoog tegen wildvraat van konijnen, hazen en reeën. De plantafstand bedroeg 2 op 2 m in driehoeksverband, de professionele Natuurpuntploeg uit Oostende boorde vooraf de plantputten. Deze aanplanting was een gezamenlijk initiatief van firma Kronospan, Natuurpunt Westland, Stichting Marguerite Yourcenaer en de Plantenwerkgroep van Natuurpunt De Bron. Het bestaande oud bos kent twee natuurstreefbeelden: 'valleibos' (91E0 va) in de nattere beekvallei van de Scherpenbergbeek, en eiken-beukenbos met wilde hyacint (9130) op de drogere valleiranden. De bodem bestaat overwegend uit natte klei tot vochtig leem en zandleem. Langs de bestaande rand van dit oude bos werden eerst 3 rijen hoge boomsoorten aangeplant die passen bij deze 2 bostypes: zoete kers, zomerlinde, haagbeuk, gewone esdoorn, gewone es, beuk, winterik en olm. Op de natste plek in de vallei werd zwarte els aangeplant. Dan volgde een tussenstrook met 3 rijen kleine boomsoorten/hoge struiksoorten: hazelaar, Spaanse aak, eenstijlige meidoorn, Europese vogelkers, sleedoorn en wilde lijsterbes.

Tenslotte kwamen er aan de buitenkant, grenzend aan de resterende grote graasweide 3 rijen lage struiksoorten: rode kornoelje, wilde kardinaalsmuts, Gelderse roos, sporkehout, wilde liguster, hondsroos en bosroos. Door deze 3 stroken met verschillende hoogtes krijgen we een geleidelijke overgang tussen de extensieve graasweide en het oude bos. Zo wordt een gevarieerde bosmantel bekomen die heel wat kleine en grote diersoorten zal aantrekken om er voedsel en schuil- en broedplaatsen te vinden.

Op die manier zorgen we voor buffering van het relatief kleine oude bos, terwijl in het nieuwe bosdeel de aanwezige soorten oudbosplanten zoals wilde hyacint, bosanemoon en slanke sleutelbloem zich kunnen uitbreiden. Met deze beperkte bosuitbreiding komen we ook tegemoet aan de opgelegde instandhoudingsdoelstellingen, die bepalen dat er in Heuvelland nog heel wat bosoppervlakte moet bijkomen. Op dit perceel van Natuurpunt realiseren we dit zonder invloed op de oppervlakte intensieve landbouw.

Deze aanplant biedt ook een maatschappelijke en landschappelijke meerwaarde: op 30 meter van deze bosuitbreidingszone passeren jaarlijks duizenden gebruikers van het wandelnetwerk Heuvelland en het Scherpenbergpad van Natuurpunt.

Tekst: Johan Carette, conservator Heuvellandse Natuurpuntgebieden
Foto's: Rudy Claeys en Gilles-Gauthier Vermoere

Aanplanting bosrand Scherpenberg

**MASTERS
OF
LINEN**

EUROPEAN LINEN OF QUALITY
DRAAG LINNEN - PUUR NATUUR
EN VAN EIGEN BODEM

VERVAEKE
FIBRE N.V.
Kortrijksestraat 68
B-8520 Kuurne
Tel 056 71 20 55
Fax 056 70 53 20
e-mail: antoine@telenet.be

VERVAEKE FIBRE nv
flax for the industry since 1892

Vakantiehuis voor vier
op de Kemmelberg

Terrierstraat 5
8956 Kemmel
fika@telenet.be
www.fika.one
+32 468 47 26 05

Logeer in de mooiste vogelkijkhut van de streek

shiatsu
massage praktijk Sanso

Zandberg 41 8954 Heuvelland-De Klijte
0476 89 11 41
www.shiatsu-massage-sanso.be
Erkend door de Belgische Shiatsu Federatie

L'Avenir

NISSAN

Innovation
that excites

www.nissan-lavenir.be

KOPIE PRINT DRUK

Carp-Office.be

Copycenter & Drukkerij
Diksmuide

Alles voor kantoor, school & hobby!

25000 producten online + 4500 in onze winkel

Carp-Office.be

Woumenweg 46, 8600 DIKSMUIDE

www.carp-office.be

drafab
green

Trendy tuinaccessoires
en nog zoveel meer...

www.drafabgreen.be
Beneluxlaan 7 • 8970 Poperinge

AKKERNEST

vakantiewoning Westouter (max. 24 p.)

www.akkernest.be

isisreizen

VAKANTIE ZONDER ZORGEN

G.B. Jacquesstraat 48
8600 DIKSMUIDE
051 51 03 39
info@isisreizen.be
www.isisreizen.be

bloemen
ROSA

info@bloemenrosa.be - www.bloemenrosa.be

‘T ZOETELande

VAKANTIEWONING

Zoetendaalstraat 8
8970 Reningelst
0496 15 67 56
www.tzoetelande.be
info@tzoetelande.be

TRY
OUT
ART.

SULFBERGSTRAAT 2
WESTOUTER

Natuurpuntgebied 'De Mispelaarhoek'

Unieke samenwerking tussen Westland en Mandelstreke

In 2021 kwam er in de bronbeekvallei van de Heulebeek een stuk natuurrijke grond vrij op de grens van Zonnebeke en Moorslede. Deze terreinen met hoofdzakelijk zeer natte graslanden vallen binnen het werkgebied van twee Natuurpuntafdelingen: NP Westland en NP Mandelstreke. Beide afdelingen toonden interesse om deze natuurrijke graslanden te beheren met als doel de biodiversiteit te verbeteren en voor de toekomst te verzekeren. De jarenlange uitstekende relatie tussen beide Natuurpuntafdelingen hielp om deze doelen voor het natuurgebiedje samen te realiseren.

ADMINISTRatieve PRIMEUR

In de regio Roeselare krijgt Natuurpunt weinig kansen om gronden met natuurwaarde te verkrijgen. Eddy Loosveldt van Mandelstreke sprak met de voormalige eigenaar-gebruiker en Natuurpunt Mechelen over een mogelijke overdracht. De eigenaar vond het erg belangrijk dat de door hem ingerichte kleine landschapselementen als hagen, bomen en poelen, in goede handen kwamen en goed beheerd bleven. Op de hoofdzetel van Natuurpunt in Mechelen krabde men zich echter in het haar: administratief-technisch was men er niet op voorzien dat twee afdelingen een terrein samen zouden verwerven. Dit bleek om een primeur te gaan! Er kon maar één afdeling ‘administratief eigenaar’ worden van het natuurgebied.

WIN-WIN

Mandelstreke stelde voor om de verwerving officieel voor hun rekening te nemen, mits ondersteuning van Westland. Westland was dan weer graag bereid om haar knowhow op vlak van beheer en natuurkennis aan te bieden, om samen de Mispelaarhoek verder te laten evolueren naar een nog hogere biodiversiteit. Zo geschiedde en in 2022 werd De Mispelaarhoek het eerste ‘grensoverschrijdend’ Natuurpuntgebied, verdeeld over twee afdelingen. Geert Schoutteten van Westland en Wim Marichal van Mandelstreke werden respectievelijk conservator en medeconservator.

SAMENWERKING LOONT

Het gebied ligt wat verstopt binnen het laaggelegen en daardoor drassig bronniveau van de Heulebeek. In goede samenwerking met een landbouwer slaagden de beheerders er na twee jaar al

in om de biodiversiteit binnen het gebied flink te laten toenemen. Natuurpunters uit Zonnebeke en een nabijgelegen school hielpen daar graag aan mee. Poelen die helemaal dichtgegroeid waren werden uitgediept en houtkanten in ere hersteld. De landbouwer maait 2 keer per jaar de graslanden om (zonder onkosten) het hooi als voedsel voor zijn koeien te gebruiken. Daardoor wordt het gebied alsnar voedselrijker en dus bloemrijker, insectenrijker en vogelrijker.

Bij ons weten werd nog nooit in de geschiedenis van Natuurpunt een gebied verworven en beheerd in goede samenwerking tussen twee afdelingen. Met ons gedeeld natuurgebied De Mispelaarhoek in Zonnebeke, zijn we blijkbaar pioniers voor wat de samenwerking tussen buurafdelingen betreft. Natuurpunt Westland en Natuurpunt Mandelstreke werden op deze originele manier een knap stuk natuur rijker.

Natuurpunt Westland dankt onze vrienden uit Mandelstreke heel hartelijk voor deze vruchtbare samenwerking.

Tekst: Rudy Claeys, Johan Carrette, Geert Schoutteten
(foto's: Peter Hantson)

Onderhandeling over beheer samen met 2 afdelingen

Insectenwerkgroep van Natuurpunt De Bron nodigt uit

Ontdek met ons de wonderwereld van de kleine kriebeltjes

De Insectenwerkgroep van Natuurpunt De Bron is een bijzonder actieve werkgroep. Van maart tot oktober zijn we bijna om de 2 weken op pad om insecten te ontdekken, observeren en inventariseren. De werkgroep houdt zich bezig met loopkevers, dagvlinders, boktorren, zweefvliegen, nachtvlinders, wanten, sprinkhanen, houtwespen, libellen, bijen en al die andere rondkruipende of fladderende kriebelbeestjes. Als ze maar bestaan uit een kop, borststuk, achterlijf en drie paar poten. Kortom, "insecten"!

BOEIEND EN OOGVERBLINDEND MOOI

In veel gevallen worden insecten beschouwd als lastig ongedierte. Maar iedereen die de moeite neemt om een wesp, een geelgerande waterkever, boktor of zweefvlieg eens beter te bekijken en te bestuderen, komt er snel achter dat het hier buitengewoon fraaie en boeiende diertjes betreft. Sommige beestjes zoals klein avondrood of goudwespjes zijn oogverblindend mooi. Wij gaan op pad met netten, potjes, loepjes en fototoestellen, wat soms wel rare beelden oplevert. We slepen met de netten over graslanden en bloemenweiden, we slaan met stokken op de takken van de struiken en vangen de insecten op die eruit vallen om die dan te bekijken en op naam te brengen.

EVOLUTIES VAN POPULATIES EN SOORTEN

Wij weten zeker ook niet alles en soms is er achteraf nog wat opzoekingswerk nodig of zelfs microscopisch onderzoek. Uiteindelijk wordt alles ingegeven op 'Waarnemingen.be' zodat onze gegevens kunnen meetellen voor onderzoeken en rapporten. Via Waarnemingen.be kunnen we onze recente gegevens ook vergelijken met inventarisaties van vroegere jaren in een bepaald gebied, en zo de evoluties van de populaties en de soorten opvolgen. Dat laatste is echt nodig: het gaat niet goed met onze insecten! Dankzij het inventarisatiewerk kunnen we de achteruitgang documenteren en aantonen. De feiten liegen niet. Meteen kunnen we ook aantonen in welke gebieden de populaties wel standhouden, zodat verdere conclusies, bijvoorbeeld over het gevoerde natuurbeheer, mogelijk worden.

Foto links: klein avondrood - Foto rechts: tandgoudwesp (foto's: Patrick Debeuf)

NACHTVLINDERS VANGEN

Daarnaast organiseren we af en toe iets speciaals. Vorig jaar hielden we een grootschalige vangstoperatie van nachtvlinders in het provinciaal domein De Palingbeek in Ieper, met meerdere lichtvallen. De omstandigheden vielen best mee en we telden een spectaculair aantal van 242 verschillende soorten nachtvlinders! We werken ook mee aan 1000-soortendagen, waarbij wij natuurlijk de zoektocht naar insecten op ons nemen. En we organiseren af en toe ook een opleiding of een foto-avond. Je kan ons ook wel eens terug vinden op een infostandje binnen de regio, waar we uitleg geven over de insecten of waar we meewerken met één of ander natuur- of landschapsevenement. We organiseren binnen ons werkgebied ook themawandelingen met gids, zoals bijvoorbeeld een vlinderwandeling of een hommelmwandeling.

ALTIJD WELKOM, KENNIS NIET VANDOEN!

Iedereen is altijd welkom, kennis is zeker niet nodig. Wil je graag eens meewandelen om te proeven van die bonte insectenwereld, wil je gewoon iets bijleren over insecten, geen probleem. Eén keertje mag, af en toe is ook goed, elke keer is prima. Er zijn altijd enthousiaste mensen mee die heel graag vertellen en uitleg geven over de insecten en de natuur waarin ze leven.

Hoe weet je wanneer we iets organiseren?

Kijk er altijd de activiteitenkalender in dit tijdschrift De Bron op na. Elke activiteit wordt er aangekondigd.

Wil je op de hoogte blijven van de volledige kalender of enkele dagen voor een activiteit, de concrete afspraken ontvangen? Mail dan naar insectenwerkgroep.debron@gmail.com. We nemen je op in onze mailinglijst en houden je persoonlijk op de hoogte!

Misschien tot gauw ergens in het veld, tussen vlinders, bijtjes, kevers en andere beestjes!!

Tekst: Hannelore Theite, coördinator van de Insectenwerkgroep De Bron.

Insectenzomer Natuurpunt 2023

Ieper haalt 13de plaats in Vlaanderen en Brussel

Van 1 juni tot 31 augustus 2023 speurden bijna 40.000 Vlamingen en Brusselaars uit 308 gemeenten en steden mee naar insecten tijdens de 'Insectenzomer van Natuurpunt'. Dat kon overal: in de tuin, natuurgebied, het bos of de stad. Elk insect werd ingegeven via de fotoherkenningsapp 'ObsIdentify'. Die vertelde over welke kever, bij of vlinder het ging. In totaal werden zo meer dan 1.500.000 insecten gemeld! Deze schat aan informatie werd nagekeken door experts en gebundeld op www.waarnemingen.be, dé natuurdatabank van het land. De studiedienst van Natuurpunt berekende voor elke gemeente het aantal waarnemingen, het aantal verschillende soorten en het aantal waarnemers binnen elke gemeente.

TOP 10 TALRIJKST GEMELDE SOORTEN	TOP 10 MEEST ZELDZAME SOORTEN
Atalanta	Bosrondbuik
Oranje Zandoogje	Wolfspootlichtmot
Blinde Bij	Apechthis Quadridentata
Klein Koolwitje	Veldgrasuil
Bruin Zandoogje	Ectemnius dives
Bond Zandoogje	Glischrochilus Hortensis
Gehakelde Aurelia	Nekspindertje
Akkerhommel	Strandkruidbladroller
Bloedrode heidelibel	Scherpe Hermelijnbladroller
Steenhommel	Lijsterbesnetwants

De gegevens van uw en andere steden en gemeenten vind je op 'Waarnemingen.be/bioblitz/categories/insectenzomer'. Verhoog de insectenscore van uw gemeente en doe mee aan de Insectenzomer 2024, van 1 juni tot 31 augustus. Info: www.Insectenzomer.be van Natuurpunt

Tekst: Lieven Stubbe - Foto's: Rudy Claeys

Links: Insecten vangen, niet altijd gemakkelijk (foto: Hannelore Theite) Rechts: De Atalanta was in 2023 het meest waargenomen insect in het Ieperse. (foto: Rudy Claeys)

Ieper haalde een mooi resultaat: **440** insectenspotters (13,3 op duizend inwoners) stuurden hun waarnemingen door, zij konden **13.358** insecten waarnemen, verdeeld over **1.310** soorten. Op 308 Vlaamse en Brusselse gemeenten haalde Ieper als eerste Westhoekgemeente de 13de plaats voor het aantal soorten, en de 14de plaats voor het aantal waargenomen insecten. Brugge haalde als eerste West-Vlaamse gemeente de 2de plaats met 1.871 soorten, 1.129 waarnemers en 31.075 meldingen.

De uiterst zeldzame bosrondbuik-loopkever werd waargenomen nabij het Bezoekerscentrum De Palingbeek in Zillebeke. Dit is de 13de vondst ooit voor België, en de tweede in het Ieperse (Eerste: Galgebossen in Elverdinge, in 2000)

Solitaire bijen en wespen

in het Palingbeekdomein en omgeving

Hoe kieskeurigheid voor soortenrijkdom zorgt

De Palingbeek is een middelgroot gebied met een opvallend grote diversiteit aan habitattypes en de daarmee verweven insectenfauna. Het hierna volgende relaas is een bloemlezing van verschillende vondsten. Als gevolg van een stijgende interesse in wilde, solitaire bijen en wespen (Hymenoptera, orde van de vliesvleugeligen) dateert het merendeel van de waarnemingen uit de laatste vijf jaar. De ontsluiting van data, onder andere via 'citizen science'-portalen zoals Waarnemingen.be, helpt hier natuurlijk bij. We deelden ons overzicht op per seizoen waarin de vermelde soorten meestal worden aangetroffen.

Solitaire bijen en wespen stellen vaak verschillende eisen aan hun leefgebieden. Wat ze wel delen is de nood aan nectar en stuifmeel, en aan specifieke nestgelegenheid. Parasitaire wespen hebben bovendien nood aan een geschikte gastheer. Soorten die overwinteren moeten zich ook een geschikte overwinteringsplek weten te vinden. 'Kieskeurigheid' is het motto van deze bijdrage!

HET VOORJAAR

De kwelzone en vegetaties langs de sleuf van de Palingbeek vormen het hele jaar door een interessante nectar- en stuifmeelbron voor solitaire bijen. In het voorjaar wordt deze biotoop gedomineerd door bloeiende (*bos*)wilgen en *paardenbloemen*. Verschillende soorten solitaire bijen zijn er te vinden: roodgatje, vosje, grijze zandbij, ... Roodbuikje en asbij ontbreken voorlopig nog, maar zijn te verwachten gezien hun bevestigde aanwezigheid op de nabije golfterreinen, Hill 60 en de Vierlingen. Beide laatste gebieden herbergen nog enkele andere zeldzame soorten, zoals de lichte en donkere wilgenzandbij. Waarschijnlijk zijn ze ook aanwezig in de Palingbeek aangezien hun belangrijkste voedselbron, bloeiende wilgenkattjes, zowel het spoorwegtracé als de Komense vaart richting leper volgen.

Aangezien veel van deze soorten *monolecten* zijn (ze zoeken voedsel op een zeer beperkt aantal plantensoorten), is het cruciaal om van maart tot mei het aanbod aan bloeiende boswilgen te verzekeren. Hun afhankelijkheid van die ene plant gaat zover dat ze, bij gebrek, geen stuifmeel van andere planten gebruiken voor hun larven. Paardenbloem speelt voor enkele bijensoorten een gelijkaardige rol. De vrij zeldzame paardenbloembij werd binnen de leperboog enkel in het Zandvoordebos waargenomen. Ook voor andere bijensoorten (vaak voor de mannetjes) is de paardenbloem een gedroomde nectarleverancier.

Onder de planten in de ondergroei krijgen *dovenetels* en *hondsdrif* in het voorjaar veelvuldig bezoek van hommels, metselbijen (die onder meer nestelen in het bijenhotel bij het bezoekerscentrum) en sachembijen.

Dat de gewone sachembij talrijk voorkomt, weten we door de aanwezigheid van zijn parasiet, de vrij zeldzame bruine rouwbij. Er zijn slechts een vijftal waarnemingen in West-Vlaanderen, waarvan een drietal in natuurgebieden. Sachembijen nestelen in zeer steile leem- of zandwandjes. Hun broedparasieten vind je dan vaak in de buurt. In de Palingbeek konden we de nestlocatie nog niet lokaliseren. In de Westhoek zijn er enkel nestplaatsen bekend van de Sulferberg in Westouter.

De aanwezigheid van parasieten duidt steeds op grote, stabiele populaties van de gastheren. In 2020 werd ook nog de zeer zeldzame zwarte sachembij waargenomen, een eerste waarneming voor de provincie. Mogelijk betrof het een zwervend dier. We weten nog bijzonder weinig over hun ecologie. De aanwezigheid van stuifmeelplanten en steile kanten blijft belangrijk.

HET LATE VOORJAAR EN DE ZOMER

Langs de kanaalsleuf verschijnen vanaf juni en juli plantensoorten die één of meerdere monolectische soorten herbergen: wederik voor de gewone slobkousbij, kattenstaart voor de kattenstaartdikpoot en bosandoorn voor de andoornbij. Een grondige zoektocht naar deze laatste in 2021 en 2022 leverde geen resultaat op, ook niet langs de sleuf waar nochtans veel bosandoorn groeit. Uitgezonderd een waarneming in een tuin, blijft de soort onvindbaar in het leperse. Ze nestelt in staand dood hout en heeft voldoende planten nodig. Is de ideale combinatie nog onvoldoende aanwezig in het gebied?

Wel aanwezig zijn de gewone slobkousbij en de kattenstaartdikpoot, beide vinden we ook in de omgeving. Het zijn typische soorten voor onze vochtigere bossen. Beide soorten hebben ook een parasiet: gewone slobkousbij wordt bezocht door de bonte viltbij, de kattenstaartdikpoot door de zwartsprietwespbij. Voor de bonte viltbij vormt onze streek een hotspot: ze komt veelvuldig voor in zowel de Palingbeek, Vierlingen als de golfterreinen. De zwartsprietwespbij werd tot nu toe enkel in het Zandvoordebos waargenomen.

Andere interessante planten voor bijtjes zijn de schermbloemigen. Ook voor zweefvliegen zijn deze zeer nuttig. Vanaf mei is er het algemene fluitenkruid, de waardplant voor goudpootzandij en fluitenkruidbij, beide soorten zijn waargenomen. In 2017 werd op fluitenkruid ook de zeer zeldzame glimmende dwergzandbij waargenomen: tot op heden de enige vondst in de provincie. Er is momenteel weinig geweten over de ecologie van deze soort om dit goed te kunnen plaatsen.

Vanaf juli bloeit de gewone berenklauw, deze wordt bezocht door de roodrandzandbij, een soort die we nog niet ontdekten. Op het opvallende groot hoefblad nabij de sleuf leeft de nationaal vrij zeldzame *Tenthredo mandibularis*, een zwarte bladwesp met oranjegele voor- en middenpoten, en opvallende larven.

Grote bandgroefbij (foto: Kurt Geeraerts)

Op de hogere zand(leem)gronden vinden we logischerwijs andere soorten. Salomonszegel is een typische soort voor hogere, schralere gronden. Op deze plant leeft de salomonszegelbladwesp. Brem herbergt de monolectische bremzandbij. Beide werden waargenomen in gebieden als Papenelst, Zandvoordebos en Hill 60. Deze planten zijn zeldzamer in onze regio en verdienen dus extra aandacht bij het beheer. Ze zijn belangrijk als 'opvangcentra' voor zeldzame relictsoorten.

De hooilanden en grasweiden in de Palingbeek gaan de goeie richting uit. Qua solitaire bijenfauna scoort de Westhoek sowieso vrij sterk op het vlak van klavergebonden soorten, met het Eeuwenhout te Dranouter en de leperboog als hotspots. De Palingbeek vormt daarop geen uitzondering. Op de sinusveldjes en graspaden met witte en rode klaver vonden we al de geelstaartklaverzandbij en de zeldzamere klaverdikpoot. In de Vierlingen komt ook de donkere klaverzandbij voor, haar zeldzame parasiet, de stomptandwespbij, werd zowel in de Palingbeek als in de Vierlingen waargenomen. In de vochtige weides met rolklaver en boterbloem kunnen soorten als de grote bladsnijder, de zwartgespoorde houtmetselbij en de rannonkelbij voorkomen. Deze laatste nestelt op sommige locaties binnen de regio in bijenhôtels of op oude weidedaaltjes, maar binnen de Palingbeek zelf werd ze nog niet in grote dichtheden waargenomen.

UNIEKE SOORTEN

Een bijzondere vondst in 2017 was de zwarte bloedbij. Net als de glimmende dwergzandbij is er weinig over de ecologie geweten, maar het was de eerste vondst voor de provincie, momenteel zijn er nog maar twee gekende locaties.

Dan is er nog de zeldzame grote bandgroefbij. Deze soort doet het bijzonder goed in onze regio, maar is nationaal erg zeldzaam. Hij lijkt gebonden aan oude bossen met voldoende steilwandjes en/of open drogere plekken. Waarschijnlijk betreft het een klimaatgevoelige en oprukkende soort. Zo ook de breedbandgroefbij, die tijdens de zomer voorkomt op gele composieten langs de parking van de Palingbeek.

De kleine heidegebieden hebben heel wat te bieden!

De leperboog vormt samen met de regio rond Brugge de belangrijkste streek in West-Vlaanderen voor zeldzame specialisten en indicatorsoorten. Vanaf de start van de bloei van de struikhei, kan men de heidezandbij, heidezijdebij en hun respectievelijke parasieten waarnemen. Het is duidelijk dat dit ecosysteem onder druk staat vanwege de relatief kleine oppervlaktes binnen de leperboog. Daarenboven vormt de honingbij hier een reële bedreiging, aangezien deze graag voedsel zoekt op de heide, maar een stuk agressiever is. De meest algemene soort, de heidezandbij, werd ondanks verschillende zoekpogingen nog niet waargenomen in de Vierlingen. Momenteel is ze gekend van Godtschalckbos (een zeer klein perceel; wat hoopgevend is voor de Vierlingen), Zandvoordebos en het Polygoonbos. Het Polygoonbos herbergt ook de heidezijdebij, tot nu toe de enige gekende vindplaats in de hele Westhoek.

Fluitenkruidbij - *Andrena Proxima* (foto: Patrick Debeuf)

Paardenbloembij - *Andrena Humilis* (foto: Patrick Debeuf)

HONINGBIJ VERSUS WILDE BIJ

Solitaire wilde bijen, onder meer de klaver- en heidegebonden soorten, ervaren vaak concurrentie van honingbijen. Die zijn meestal groter, sterker en ook agressiever dan de inheemse wilde bijtjes. Het is belangrijk dat er bij het plaatsen van bijenkorven in natuurgebieden, voldoende rekening wordt gehouden met wilde bijen. Het aanbod aan bloemrijk grasland of heidegebied moet de behoefte aan nectar en stuifmeel voor de honingbijkolonies ver overtreffen, zodat er voor elkeen voldoende beschikbaar is. De minder kieskeurige honingbijen kunnen er enkel wel bij varen ...

Bronsbijen: (foto Fons Verheyde)

De grote boszones zijn interessant voor een groot aantal parasitaire sluipwespen. Ze vinden er hun gastsoorten, zoals nachtvlinders of boktorren, en zoeken er overwinteringsplekjes in dode stammen, staand of liggend. Ook in (vleermuizen) bunkers en stenen constructies vinden sommige sluipwespen schuilplekjes.

Voor al in Zandvoordebos, de Vierlingen en omgeving werden al veel bijzondere soorten waargenomen die gebonden zijn aan (af)stervende of verzwakte bomen, één soort op spar was nieuw voor België: *Xorides brachylabis*. Enkel *Coleocentrus excitator* en *Echthrus reluctator* komen ook voor in de Palingbeek. Dit zijn meer algemene soorten die parasiteren op keverlarven en dus voldoende boomstompen nodig hebben als leefplaats voor hun gastheer. Spectaculaire soorten zoals in het Zandvoordebos of de Gasthuisbossen verwachten we minder in de Palingbeek, omdat er vanwege de vochtigere bodem minder afstervende grote loofbomen (beuk of eik) of naaldbomen voorkomen.

OVERWINTERENDE SOORTEN

We zochten al enkele keren naar soorten die als volwassen insect overwinteren. De eerste resultaten waren beperkt: enkel *Stenichneumon culpator* nabij de kanaalsleuf en *Ichneumon suspiciosus* in het Molenbos.

Tijdens de excursie op 14 november 2022 konden we nog 4 soorten sluipwespen toevoegen, namelijk *Ichneumon albiger*, *I. bucculentus*, *I. inquinatus* en als zeldzaamste *I. extensorius*. De meeste dieren werden gevonden in het lorkenbosje, nabij de hoofdparking. Wellicht zijn er nog meer aanwezig. Bijzonder is dat er op een afstervende es ook zes bronswespachtigen (*Conomorium sp.*) werden gevonden, tot op heden is dit de enige vondst die ik heb van overwinterende bronswespen achter schors.

Tot slot zijn er ook nog de **bijenhotels**. Deze doen het goed en zijn belangrijk voor een deel van de solitaire bijen, vooral de metselbijen. De populaties lijken voldoende groot te zijn, want de zwarte tubebij, een zeldzame parasiet, werd reeds nabij een hotel waargenomen. Ook andere organismen zijn er aan gebonden, zoals de spinnendoders (*Pompilidae*). Dat zijn wespen die spinnen bejagen en in de bamboestokken of kokers van de hotels brengen om er als voedsel voor hun larven te dienen. We vinden er ook hongerwespen, graafwespen, goudwespen die metselbijen of andere bijen parasiteren.

Tekst: Fons Verheyde, *Aculea*
(Werkgroep wilde bijen en wespen van Natuurpunt)

Sluipwesp - *Ichneumon Extensorius* (foto: Danny S)

Roodrandzandbij - *Andrena rosae* (foto: Patrick Debeuf)

Natuurloop Zonnebeke steunde Mispelaarhoek

Op 16 en 17 december 2023 ging in Zonnebeke de zevende 'Natuurloop' door, in samenwerking met Natuurpunt Westland, kern Zonnebeke. De 'Natuurloop Zonnebeke' is een jaarlijkse recreatieve loop over hoofdzakelijk onverharde paden in de natuur, met afstanden naar keuze tussen 8 en 43 kilometer.

Zowel organisatorisch als financieel was de balans uiterst positief. Dankzij de massale opkomst en de inzet van vele vrijwilligers, konden de organisatoren deze keer niet één maar twee goede doelen steunen.

Het eerste goede doel is een flinke financiële injectie van **€ 2500,-** aan Natuurpunt, dit keer specifiek voor het verder behouden en uitbouwen van het natuurgebied 'De Mispelaarhoek', op de grens tussen Zonnebeke en Moorslede. Natuurpunt kocht dit enkele jaren terug aan en staat nu in voor het beheer en de verdere ontwikkeling van het mooie gebied. Ons tweede goede doel was de leperse instelling Matthijs, die een cheque van 1000 euro overhandigd kreeg. Matthijs maakt deel uit van VZW De Lovie en ondersteunt met een team van begeleiders en therapeuten ongeveer 26 kinderen met een beperking en hun familie tijdens hun levenstraject.

Voor beiden goede doelen geldt zowel letterlijk als figuurlijk : "Samen maken we er iets moois van!" Bedankt aan alle aanwezigen en vooral de vrijwilligers van Natuurpunt op onze natuurloop. Dankzij jullie kunnen we de maatschappij op verschillende domeinen helpen!!

Tekst en foto: Trailteam Natuurloop Zonnebeke

Energie-tovenaar Willy Lievens van de Zonne-arc komt met 10-tallen haalbare en betaalbare energietips voor meer comfort met 50% minder energie. (Voordracht op aanvraag)

www.zonnearc.be – zonnearc@skynet.be

Groepsbezoeken, eigen publicaties (warmtepompen, houtstoken...)

https://www.facebook.com/zonnearc

Nieuw agroforestry-project in Ieper

Kastanjeplantage als toekomstig voedselbos

In het verleden maakten hoogstambomen, hagen en heggen voor fruit en geriefhout deel uit van het verdienmodel van de landbouwer. Momenteel worden bomen en struiken op landbouwgronden eerder als een last en een verplichting ervaren door veel boeren. Zonder toelagen of beheerovereenkomsten maken ze weinig kans op overleven ... Binnen de agroforestry krijgen bomen en struiken alle kansen en worden zelfs op een functionele manier met landbouw gecombineerd.

Romantisch versus rationeel

Voedselbossen en agroforestry zijn beide vormen van agro-ecologische landbouw en worden als termen soms al eens door elkaar gebruikt. Ik verwacht dat het onderscheid zich in de nabije toekomst nog duidelijker zal aftekenen en dat je 'romantische voedselbossen' vooral op het niveau van woonbuurten en wijken binnen een stedelijke context zal kunnen situeren.

Rationele voedselbossen en agroforestry zijn agro-ecologische methodes die binnen de landbouw thuishoren. De houtige gewassen worden hierbij op rijen aangeplant waardoor ze aansluiten met de landbouwpraktijk waar efficiëntie en opschaling hoe dan ook belangrijk zijn.

Voedsel produceren mét de natuur

Agroforestry is over het algemeen meer landbouwkundig dan voedselbossen en het combinatieaspect met akkerbouw of vee-teelt is hierbij belangrijk. In het verleden waren agroforestry en ecologische landschapselementen één en hetzelfde. De boer plantte houtige gewassen als (fruit)haag, windkering, productie-hout, geriefhout, voedergewas, ... Door de intensivering van de landbouw bleef er tot voor kort niet veel meer van over.

Het experimenteren met soorten die goed samen kunnen groeien vinden wij erg interessant. Op ons bedrijf 'De Woudezel' in Woumen, hebben we reeds diverse combinaties met succes uitgetest, zoals: pruimen met rode bessen of kastanjes met hazel-noot ertussen.

We merken dat ook binnen de veeteelt het idee van voederhagen ingang vindt. Zo doen de grazers zich tegoed aan mineralen, vitamintjes en sporenelementen via bladeren van bomen. Bijvoorbeeld: kopergebrek bij runderen kan je verhelpen door de dieren aan hazelaar te laten knabbelen.

Biodiversiteit speelt een grote rol bij agroforestry. De grotere variatie aan gewassen biedt leefruimte voor verschillende insecten en andere dieren, en zorgt ervoor dat er op elk moment van het jaar genoeg voedsel beschikbaar is. Hierdoor verbetert de bestuiving en de natuurlijke bestrijding van plagen, waardoor minder tot geen chemische middelen meer nodig zijn. De voordelen van agroforestry gaan dus veel verder dan alleen voedselproductie. Agroforestry speelt een belangrijke rol bij het vastleggen van koolstof, het verbeteren van de bodemkwaliteit, het bevorderen van waterretentie en het bieden van een thuis voor diverse diersoorten.

Uiteindelijk maakt agroforestry ook het landschap zelf véél aantrekkelijker.

Eerste kastanjeplantage in Ieper

Kastanjes zijn een ecologisch alternatief voor ... graan! Een doorlevende vorm van basisvoedsel dus. Je kan er veel van maken om brood te bakken, je kan ze gebruiken als aardappelen of om soep aan te dikken, en nog veel meer toepassingen. Kinderen vinden ze ook erg lekker! Omdat kastanjes van nature erg zoet zijn, hoeft je minder suiker te gebruiken in zoete gerechten.

Het nieuwe project vond een mooie plek langs de westelijke rand van Ieper, op een perceel langs de Omloopstraat, het Dikkebusvijverpad en de Dikkebusvijverbeek. We zullen er de kastanjebomen combineren met akkerbouw of dierenvoeder zoals gras. In eerste instantie plantten we 160 kastanjebomen aan op 1,8 ha. We kozen voor meerdere variëteiten met hoogwaardige vruchten: 'De Lyon', 'Maraval', 'Marigoule' en 'Bouche de Bétizac'.

De kastanjes werden aangeplant in 4 dubbele rijen of blokken van 4 meter breed, doorlopend over het volledige perceel. De bomen zelf staan op 8m van elkaar in de rij. Tussen de rijen blijft steeds 18 meter over voor éénjarig landbouw.

Bomen hebben immers andere behoeften dan de meeste éénjarigen. In de blok van vier meter kunnen nog andere soorten worden ingevoegd, zoals laagstam fruitbomen. Als deze na 15 jaar op het einde van hun levenscyclus geraken, komen de kastanjes in hun volle kracht en mogen ze de boel overnemen.

Diderik Clarebout en Jos Debouvere (VELT) tijdens de aanplanting van de kastanjebomen op het nieuwe 'agroforestry perceel' te Ieper.

Nicheproducten

Belangrijk is dat we als kleine boeren niet bij de pakken blijven zitten maar zoeken naar nicheproducten. Wij zien in elk geval veel voordelen:

- voedsel voor mens én dier (in de natuur)
- bomen moet je maar één keer aanplanten
- je ondersteunt heel wat ecosystemendiensten
- bomen leggen koolstof vast en bufferen de klimaatverandering
- in een ecologisch beheerde boomgaard neemt de biodiversiteit enkel toe
- diversificatie zorgt voor inkomstzekerheid en risicospreiding
- Er zijn subsidies voor dit soort landbouw die ook de kleinere boer ten goede komen. Immers, het huidige subsidiebeleid is vooral uitgewerkt op maat van grote bedrijven.

Langetermijnvisie

Het belangrijkste nadeel is natuurlijk dat het enige jaren zal duren vooraleer de kastanjebomen vruchten produceren. Binnen 5 jaar verwachten we de eerste kastanjes te oogsten. Maar eens zover, zullen ze wel een paar generaties doorgaan met produceren. Van een langetermijnvisie gesproken ...

We merken dat deze manier van werken vooral bij kleinere landbouwbedrijven aanslaat. Grote bedrijven zien bomen en struiken meestal nog als een belemmering voor hun grote machines. Nochtans zou agroforestry zich ook goed lenen op grote percelen zoals je dit in Frankrijk en Nederland steeds meer ziet. Tijdens mijn beroepsloopbaan heb ik gelukkig de gewascodes 'voedselbos', 'agroforestry' en 'permacultuur' zien ontstaan als keuzemogelijkheden op de verzamelaanvraag voor landbouwers. Om dit te verkrijgen, heeft De Woudezel hier, samen met veel andere agro-ecologische boeren en instanties, flink mee aan de kar getrokken.

Agroforestry op de Woudezel in Woumen: pruimen in de bovenlaag met aalbes in de onderlaag en kervel als bodembedekking

Tekst: Diderik Clarebout, Voedselbos De Woudezel, Houthulst
Info en contact: www.woudezel.be; Iepersteenweg 84, 8650 Houthulst. Het voedselbos De Woudezel (6 ha) bevindt zich schuin tegenover het kasteelpark De Blankaart.

Bronnen

- <https://ilvo.vlaanderen.be/nl/dossiers/agroforestry>
- <https://www.agroforestryvlaanderen.be/>
- Innovatie en perspectief voor de landbouw | Rapport | Rijksoverheid.nl

Luchtfoto van het perceel met de uitgevoerde aanplantingen. In de toekomst komen er nog hagen bij. Het grachtje tussen het akkerland en de weide wordt verbreed en zal uitlopen in een kleine poel.

COLUMN KOEN VERSCHOORE

Enkele dagen voor het neerpennen van dit artikel kregen we het heuglijke nieuws dat de Zeeparkduinen in De Panne definitief worden beschermd. Zo werden de inspanningen van zovelen, die zich achter het project hadden gezet, gehonoreerd. Minister van Omgeving, mevrouw Zuhal Demir, haalt zo één van de laatste vogelvrijverklaarde duingebieden uit de etalage van de projectontwikkelaars.

Wij hopen dat op het moment van verschijnen van dit nummer in De Bron, de zaak tot een goed einde werd gebracht. Immers: het is een vreemde wereld, die van de megavastgoedsector. Veel kom je er niet van te weten en naar de buitenwereld toe wordt er geen moeite gedaan om veel los te laten uit de interne keukens. Daarom is het een verademing als iemand als de alchemist Marc Coucke, die zich met zijn holding heeft ingekocht in het bouwbedrijf van Versluys, de potentiële ontwikkelaar van het gebied, zich eens laat gaan in de pers. Coucke is een geboren verkoper, die het goed kan uitleggen. Hij beseft echter niet dat dit in de vastgoedwereld, waar hij in verzeild geraakt is, geen pluspunt is.

Zo doet hij bijvoorbeeld een poging om zijn nieuwe speeltje, de bouw van 200 appartementen op 25 ha in de rand van het (voorlopig nog) idyllische stadje Durbuy, te verkopen. Laat ons de volgende uitspraken uit het interview van Marc Coucke eens onder de loep nemen.

"De vraag in Durbuy is aan het stijgen ...". Dit is een typische omgekeerde redenering. Eigenlijk willen we zeggen: we zullen bijbouwen en ze zullen wel verkocht geraken. Net alsof hele horden toeristen en kandidaat-kopers vertwijfeld op de stoep zitten wachten tot er woningen voor hen bijkomen.

"Veel mensen zoeken een extra stulpje ...". Let hier op het verkleinwoordje. Nee, geen kast van een huis of appartement, nee, iets dat het midden houdt tussen een tuinhuisje en een hondenhok.

"We denken dat dit de beste plaats is om aan te bieden".

Ook hier weer een omgekeerde redenering. We maken met ons project de plaats niet beter maar profiteren gewoon van het feit dat het al een toeristische trekpleister is. Dat gaat zolang tot het karakter van de plek zo veranderd wordt dat ze ook niet meer aantrekkelijk wordt.

"Wij besteden zeker aandacht aan de omgeving". Coucke is niet blind voor de maatschappelijke onderstroom die in coronatijden geleerd heeft om te genieten van de open ruimte.

"Je kunt niet zeggen dat er in Durbuy minder natuur is, integendeel". Hier heb ik als ecooloog geen verklaring voor. Heeft Coucke beton en gebouwen laten opbreken waarvan wij niets weten? Zou hij dat in zijn verleden van apotheker-verkoper ook zo gedurfd hebben? "Van mijn zalfje ga je niet minder uitslag krijgen. Integendeel".

"Ik denk dat de natuur nu veel beter beheerd wordt momenteel". Dit hoeft geen uitleg. Dat is de redenering van de projectontwikkelaars die een park verwarren met een bos. Dood hout moet verhakseld worden, wandelpaden gebetonneerd.

De problematiek van Durbuy is dezelfde als die van de kust. Projectontwikkelaars profiteren van het unieke karakter van de omgeving om ze te valoriseren. Ze geven geen cent om dit karakter. Dat in de winter veel van die tweedeverblijven leegstaan en een doodse indruk geven kan hen geen moer schelen. Dat is ook de reden waarom we ze nooit horen als ze van pakweg Hoogstade, Elverdinge of Ramskapelle een toeristische trekpleister zouden kunnen maken in de redenering van Marc Coucke. Daarom is de bescherming van de Zeeparkduinen in De Panne een gamechanger. We verwachten een zeer grote weerstand vanuit de sector want dat is nu iets waar ze voor het eerst zullen mee geconfronteerd worden: dat de maatschappij zegt dat er grenzen zijn: genoeg is genoeg!

Koen Verschoore, voorzitter Natuurpunt Westkust

Illustratie: Prentkaart Zeeduinen, de Zeeparkduinen in de Panne, aan het begin van de vorige eeuw.

154 LA PANNE - Les Dunes

CAMPUS IEPER

GRACHTSTRAAT 13-1A
8900 IEPER
TEL. 057 35 29 00

**UITBATER KLEINSCHALIGE LOGIES
REGIOGIDS WESTHOEK
WIJNBOWGIDS
WIJN LEREN PROEVEN
BASISCURSUS MASSAGETECHNIEKEN
PRAKTIJKCURSUS BOEKHOUDEN
ADMINISTRATIEF BEDIENDE**

OOK VOOR DIVERSE VERVOLMAKINGEN
EN OPLEIDINGEN OP MAAT
KAN JE BIJ ONS TERECHT.

LEREN. DURVEN. DOEN.

Schrijf je nu in op www.syntrawest.be

ISO 9001:2015 - v.u. J. De Nève Spoorwegstraat 14, 8200 Brugge

12 januari | Lezing 'De verstoring van het klimaat'

Door Bram Verbruggen, Cultuurcentrum CasinoKoksijde

3 april | Familielezing rond ruimtevaart (7+)

Door Stijn Ilse, Duinenhuis

10 april | Familielezing 'Zoo de ruimte in' (10+)

Door Frank Pollet, Duinenhuis

26 mei | Familievoorstelling 'Maan' (2+)

Door Het Wolk, Cultuurcentrum CasinoKoksijde

Reserveer je tickets via www.duinenhuiskoksijde.be

www.visitkoksijde.be

Landschapsvrijwilligers in het leperse landschap

Meer dan 1.000 uren inzet voor de natuur!

Het Leader-project 'Landschapsbeheer door Landschapsvrijwilligers' ging van start in 2021 en startte op als een samenwerking tussen het Regionaal Landschap Westhoek, stad Ieper, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete en Regionaal Landschap De Voorkempen. Alle partners hadden de wens om samen te onderzoeken en ervaringen op te doen in het lanceren van een gecoördineerde werking rond landschapsvrijwilligers in hun werkingsgebied. Naast de gekende knot- en gidsenwerking was het tijd voor een bredere, meer geïntegreerde vrijwilligerswerking rond landschapsbeheer.

AMBASSADEURS VAN HET LANDSCHAP

Het doel was om in te zetten op vrijwilligersgroepen die aan de slag gaan met het beheer van houtkanten, hoogstamboomgaarden, wandelroutes en ommetjes, klein historisch erfgoed, groengebieden op openbaar domein, gebiedsgerichte projecten, schoolvergroeningen, enz. In heel wat stappen van deze landschapszorg kunnen vrijwilligers een belangrijke meerwaarde betekenen en zelfs echte ambassadeurs van het landschap worden.

Stad Ieper stapte mee als 'teststad' om de vrijwilligerswerking op te zetten. In de loop van de 3 jaren van het project groeide het enthousiasme bij de vrijwilligersploeg in Ieper. Ondertussen gingen ze samen voor meer dan 1.000 vrijwilligersuren aan de slag in en om het leperse landschap! Ecologisch maaibeheer, hakhoutbeheer, aanplantingen, nestkasten ophangen en reinigen, insectenhôtels en takkenrillen bouwen, enz.

De ploeg van een 15-tal enthousiastelingen gaat op regelmatige tijdstippen aan de slag. Alles gebeurt in samenspraak met de dienst landschap van stad Ieper. De vrijwilligers staan zelf in voor de planning en het onderhoud van het materiaal. Regionaal Landschap voorziet hierbij verzekering, omkadering, vorming en andere ondersteuning van de vrijwilligers. Stad Ieper is op vandaag het eerste aanspreekpunt richting concrete taken.

Het Leader-project is ondertussen afgelopen maar de vrijwilligers in Ieper blijven naarstig aan de slag. Regionaal Landschap Westhoek is volop bezig om ook een vrijwilligerswerking rond landschapsbeheer in de andere steden en gemeenten in de Westhoek uit te rollen.

Opbouw van een nieuw insectenhotel in De Triangel.
Vlnr: Marnik, Lieven, Bart, gast, Diane

VRIJWILLIGERS AAN HET WOORD

De Bron was nieuwsgierig hoe de landschapsvrijwilligers zelf terugkeken op de voorbije 3 jaar 'proefdraaien'. Via een gezellige babbel stelden we hen volgende vragen:

1. **Hoe ben je terechtgekomen bij de landschapsvrijwilligers in Ieper?**
2. **Wat zette je aan om samen te werken?**
3. **Heb je veel bijgeleerd over natuurbeheer?**
4. **Denk je dat onze bijdrage belangrijk is voor onze regio?**
5. **Zie je nog meer kansen voor natuurgerichte ontwikkeling binnen het leperse openbaar domein?**

Piethein Claeys:

"Gewoon goesting hebben, en al doende bijleren!"

1. Bij de lancering van het project verscheen er een artikel in de krant met een oproep naar vrijwilligers. M'n interesse was gewekt, en een duwtje van schepen Valentijn Despeghel heeft me uiteindelijk over de streep getrokken.

2. Dit project was een ideale kans om op een heel concrete manier m'n steentje bij te dragen. Het was bovendien vrij laagdrempelig: je hoeft helemaal geen specialist te zijn om in te stappen. Gewoon goesting hebben, en al doende bijleren...

3. Jazeker, het leuke is dat je zowel praktische zaken leert als waarom je iets doet. Er zitten een paar kenners in de groep die regelmatig wat duiding geven, en af en toe kunnen we via het Regionaal Landschap een opleiding meepikken. Verder leer je ook met elkaar samenwerken. Iedereen heeft zo z'n sterkte, we vullen elkaar goed aan en leren bij van elkaar. En belangrijk: dat je 's morgens flink je boterhammetjes moet opeten als je met de palenrammer aan de slag moet om een takkenril aan te leggen :-)

4. Uiteraard. Los van het werk dat we verzetten dragen we ook bij aan bewustmaking bij een breder publiek. We worden regelmatig aangesproken door nieuwsgierige passanten als we aan de slag zijn op de vestingen, de reacties zijn steeds heel positief.

5. Er gebeurt al veel en we zijn uiteraard verwend met de vestingen, maar in de binnenstad en de wijken liggen nog wel mogelijkheden. Dat hoeft niet altijd heel groot te zijn. Struiken in plaats van gazonstroken langs de wegen, hier en daar een insectenhotel, eens een hoekje laten verwilderen, mensen overtuigen om de keitjes en sierschors in hun voortuintjes te vervangen door groen. En op iedere afgedankte bushalte een boom planten!

Tekst inleiding: Silke Willaert, RLW

Interviews: Rudy Claeys, Maaïke Monkerhey

Foto's: Rudy Claeys

De leperse landschapsvrijwilligers hielden grote schoonmaak in de Oude Waterzuivering, een geklasseerd monument nabij Zillebekevijver.
Vlnr: Piethein, Rudy, Mario, Pieter, Lieven, Annie, Marnik, Aram, Patrick, Diane, Bart. (foto: Noël Vanbelleghem)

Diane Demasure:

"Ik zie zoveel meer in de natuur dan vroeger!"

1. Ik leerde de LSV kennen via Bart, mijn partner, die sinds het begin een paar keer kwam meehelpen met de nestkasten op de vestingen. Toen ik in september 2022 meekwam naar het infomoment, was ik meteen verkocht.

2. Ik vond het fijn dat ik concreet iets kon betekenen voor de natuur. Het leek mij meteen een toffe organisatie en ik zocht bewust vrijwilligerswerk dicht in de buurt.

3. Jazeker: over nestkasten, insectenhôtels, takkenrillen, maaibeheer, nieuw materiaal leren kennen, enz. Het fijne is dat je met mondjesmaat iets kan leren van collega's. Ik kijk ook veel bewuster naar de bloemen, planten, insecten, ... om mij heen. Ik zie zoveel meer in de natuur dan vroeger!

4. Ik huldig het principe 'vele kleintjes maken groot werk'. Dus ja, elk stukje natuur dat we kunnen redden of verrijken, helpt mee aan het geheel. Het maakt me soms moedeloos hoe de mens met de planeet omgaat. Maar nu kan ik tenminste iets doen, al is het maar heel miniem in het grotere geheel. Maar beter iets dan niets. Het is ook fijn met mensen samen te werken die zich ook voor hetzelfde doel inzetten.

5. Zelf heb ik geen tips... ik volg wel.

Marnik Burggraeve:

"Nog geen minuut beklagd!"

1. Ik was aan het wandelen op de vestingen en kwam er Lieven en Bart tegen. Ze waren nestkastjes aan het onderhouden en ik vertelde dat ik dat vroeger ook deed in de Palingbeek voor de K.B.O.F.

Ze stelden voor om eens bij hen langs te komen in het leperse natuurgebiedje 'de Triangel' en dat deed ik dan ook. Zo is de bal aan het rollen gegaan en ik heb het mij nog geen minuut beklagd!

2. Ik ben altijd al natuurliefhebber geweest en voelde mij daar onmiddellijk goed en aanvaard, ook al kende ik daar toen nog niemand.

3. Ja, maar ik ben er al snel achter gekomen dat ik eigenlijk nog heel veel te leren heb. Gelukkig voel ik me daar goed in gesteund.

4. Daar ben ik van overtuigd want alle beetjes helpen!

5. Dit antwoord laat ik liever over aan de leden van de groep die al veel meer ervaring hebben dan ikzelf. Maar ik hoop in elk geval dat er nog veel kansen zullen bijkomen.

Insectenhôtels timmeren, maaïsel verzamelen en afvoeren: landschapsvrijwilligers zijn allround!

Vlnr: Bart, Mario, Noël, Mario, Piethein

Aram Vandamme "Bezig zijn met de natuur en vrienden maken."

1. Ik ben in het landschapsteam terechtgekomen door mijn ouders. Mijn ouders vertelden me dat dit iets met de natuur te maken had. En omdat ik hou van de natuur kwam ik hierin en ik zit er nog steeds in.

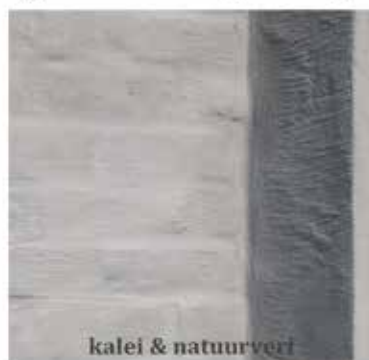
2. Ik wilde bezig zijn in de natuur en graag vrienden maken.

3. Ik heb heel veel bijgeleerd over natuurbeheer. Hoe je iets moet snoeien of maaien bijvoorbeeld.

4. De bijdrage die wij leveren in Ieper is zeker belangrijk. Mensen vinden het tof als we bezig zijn en vragen dan wat we aan het doen zijn.

5. Ik zie zeker nog potentieel in Ieper om nog meer groen te plaatsen.

gezond (ver)bouwen & inrichten met advies

kalei & natuurverf

buitenhout & parket

natuurlijke isolatiematerialen

kalk-hennep (blokken)

ecologisch
(ver)bouwen & decoreren

bezoek vrijblijvend
onze toonzaal

Tigchelkachels & Finken

www.petersteen.be - 057 48 68 42 - toonzaal : 100 Av. de la Houblonnière Godewaersvelde Fr. (op grenspost Poperinge-Steenvoorde)

IS NATUUR VERANTWOORDELIJK VOOR DE ACTUELE LANDBOUMMALAISE?

In Vlaanderen is zo'n 175.000 hectare bestemd voor natuur, maar daarvan wordt nog altijd 45.000 hectare gebruikt voor landbouwdoeleinden.

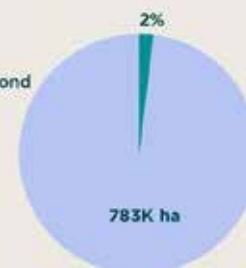
● Vlaamse grond bestemd voor natuur
● Landbouw

175K ha

In Vlaanderen is zo'n 783.000 hectare landbouwgrond. Daarvan is minder dan 2 procent ingenomen door natuur.

● Vlaamse landbouwgrond
● Natuur

783K ha

Natuur is niet het probleem, natuur maakt deel uit van de oplossing.

Natuur garandeert de broodnodige buffering tegen de klimaatcrisis, bodemerosie, watervervuiling en verlies aan biodiversiteit.

Fabriekstraat 15 Diksmuide - 051 50 68 00
info@ecotechnieken.be - www.ecotechnieken.be

bezoek onze webshop
www.ecotechnieken.be

Met de Pertinger kookfornuizen kunt u koken én verwarmen.

Je fornuis vormt het centrale warmtepunt voor de leefruimte en zorgt voor een gezellige sfeer in huis!

Stroomop

www.stroomop.be
+32 (0)56 72 36 30 | contact@stroomop.be

De Zonne-arc

Meer doen met minder

Eigen publicaties (houtstoken, warmtepompen...), haalbare en betaalbare energietips voor meer comfort met minder energie, zelfredzame tiny off grid technieken, voordrachten, groepsbezoeken...

www.zonnearc.be en zonnearc@skynet.be

FB: <https://www.facebook.com/zonnearc>

Blog: <https://lowenergybricoleur.blogspot.com/>

Kies voor een pad dat je alleen maandelijks maait en maai de rest bijvoorbeeld maar 2 keer per jaar.

Het gaat bergaf met de grasvlinders

Uit een analyse van de tellingen van 21 soorten dagvlinders door vrijwilligers blijkt dat sinds 1991 de bosvlinders over het algemeen vooruitgaan, terwijl graslandvlinders achteruitgaan.

OUDER BOS, MEER VLINDERS

Onder de bosvlinders die erop vooruitgaan vinden we het boomblauwtje, de citroenvlinder, bont zandoogje en gehakkel-de aurelia. Dit zijn niet toevallig ook soorten die je ook in je tuin kan helpen door hun waardplanten te planten. Op de volgende planten leggen ze hun eitjes: bloeiende klimop en/of rode kornelje (boomblauwtje), spork en/of wegedoorn (citroenvlinder), diverse grassen zoals witbol, kropaar of beemdgras (bont zandoogje) en grote brandnetel, hop en/of iep (gehakkelde aurelia). Ook zeldzame bosvlinders zoals keizersmantel en grote weerschijnvlinder zijn, ook in West-Vlaanderen, aan een heuse comeback bezig. Onze Vlaamse bossen worden door het gewijzigde beheer, weg van enkel houtproductie, ouder en diverser en dit is alleen maar positief te noemen.

BLOEMRIJK ÉN ONBEMEST

De positieve trend van de bossoorten staat in schril contrast met die van de graslandvlinders zoals bijvoorbeeld bruin & oranje zandoogje, icarusblauwtje, argusvlinder, hooibeestje, kleine vuurvlinder, groot & zwartsprietdikkopje. Graslandvlinders hebben te kampen met te kleine en geïsoleerde leefgebieden, stikstofdepositie, maar ook met extreme droogte door klimaatverandering. Als we in Vlaanderen gezonde vlinderpopulaties willen behouden, moet er dus niet alleen op meer bos worden ingezet, maar zeker ook op open habitats zoals bloemrijke graslanden en moerassen. Want veel intensieve bemeste raaigraslanden worden 4 à 5 keer per jaar gemaaid en bevatten amper bloemen. Ook bermen worden niet altijd conform het Bermbesluit gemaaid waardoor de aanwezige bloemenrijkdom niet voldoende kansen krijgen om ten volle tot ontwikkeling te komen.

Graslandvlinders hebben nectar nodig, dus veel bloemen van de lente tot de herfst, zonnige plekjes om op te warmen en de juiste waardplanten (vooral allerlei grassoorten) om eieren op te leggen. Typische graslandvlinders kan je ook in de eigen tuin effectief helpen.

Hierbij enkele concrete suggesties:

- je gazon moet niet enkel veel bloemen maar ook structuur bevatten, dus zowel lang als kort gras, en zelfs wat ruigte, waar ze graag verpoppen
- rond je gazon dienen ook houtkanten, struwelen of bomen te groeien. Zo creëer je zonnige én beschaduwde plekjes, waaruit vlinders en rupsen kunnen kiezen naargelang de omstandigheden
- je mag NOOIT alles ineens maaien, gefaseerd maaien is essentieel binnen de natuurvriendelijke tuin. Wie alles ineens maait en afvoert, haalt niet alleen alle bloemen weg maar ook de rupsen, eieren en poppen die er leven.
- Kies voor een kronkelend pad dat je regelmatig maait en maai de rest gespreid over 2 tot 3 verschillende maaibeurten per jaar.
- Het aantal maaibeurten hangt af van de bodemrijkdom. Het verarmen van de bodem is een eerste vereiste want, het klinkt contradictorisch: hoe armer de bodem, hoe meer bloemen. Hoe voedselrijker de bodem, hoe sterker grassen en stikstofminnende planten zullen groeien en hoe meer je moet maaien (en afvoeren). Ook bij het frequenter maaien kunnen bloemrijke stukken gespaard worden waardoor er voor de vlinders steeds bloemen beschikbaar blijven.

GRASLANDVLINDERS IN ONZE TUIN

Onze tuin ligt aan de stadsrand van Veurne en hier komen volgende graslandvlinders voor: oranje en bruin zandoogje, hooibeestje, icarusblauwtje, bruin blauwtje en heel soms het zwartsprietdikkopje of de argusvlinder.

Het oranje zandoogje bevat grote oranje zones op de binnenkant van de vleugels als ze openstaan (lengte vleugels 1,5-2 cm) en ze hebben op het uiteinde van de ondervleugels ook een zwarte

vlek met 2 witte punten.
Het oranje zandoogje heeft 1 generatie per jaar en vliegt vooral in juli en augustus

Het hooibeestje is de één van de kleinste 'oranje' graslandvlinders die er is (lengte vleugels 1,5 cm) en vliegt in 2 generaties. De eerste generatie vliegt midden mei-midden juni en de tweede generatie vliegt vooral in augustus, nadien overwinteren de nieuwe rupsen tussen het gras. Het hooibeestje bezit slechts één witte

punt in de zwarte vlek op het uiteinde van de ondervleugels.
Het hooibeestje zit vaak met z'n vleugels gesloten

De kleine vuurvlinder is nog iets kleiner (lengte vleugels 1,3 cm). Wanneer de vlinder met open vleugels zit zie je vooral oranje met zwarte onregelmatige vlekken en zwarte kleine stippen. Deze vliegt in 2 of 3 generaties, namelijk eind april-eind juni, eind juni-begin oktober en begin september-eind oktober. De rups verstopt zich in de winter tussen bladeren in de buurt van

de waardplant, namelijk schapenzuring en soms veldzuring.
De kleine vuurvlinder valt goed op door zijn felle, reflecterende kleuren.

Het zwartsprietdikkopje vliegt eind juni tot begin augustus en is een klein vlindertje (vleugellengte 12-15 mm). Deze vlinder is

geelbruin van kleur en de onderkant is effen bruin zonder vlekjes.
In Vlaanderen zijn er 3 soorten dikkopjes, het groot dikkopje, het geelsprietdikkopje en hier op de foto het zwartsprietdikkopje.

Als laatste is er nog de argusvlinder. Deze zeldzame soort kwam al uitvoerig aan bod in een vorige editie (De Bron herfstnummer 2021). Deze soort vliegt in 2 generaties, midden april tot eind mei en van eind juli tot eind augustus. De rups overwintert tussen het strooisel, liefst in de buurt van verticale objecten zoals stenen, een houten muurtje, ... Vleugellengte is 20-25 mm en de hoofdkleur is oranje met bruine lijnen en onderaan zijn er ook zwarte

“ogen” met een wit puntje.
De zeldzame argusvlinder komt nog voor aan de kust en hier en daar in de polders.

In een stadstuin kan je nooit alle graslandvlinders tegelijk vinden. Om deze allemaal te kunnen spotten, ga je best de bermen in je buurt afstruinen of een natuurgebied met open graslanden bezoeken. Hou hierbij wel rekening dat deze vlinders eenvoudiger te spotten zijn op zonnige, windstille dagen. Veel succes alvast deze zomer!

Tekst en foto's: Bart Goudeseune

Doorstart Stichting Marguerite Yourcenar na afscheid Piet Hardeman

De plotse dood van Piet Hardeman was een donderslag bij heldere hemel, niet alleen voor de Stichting Marguerite Yourcenar. Piet was de voorzitter van onze Stichting, maar vooral de trekker én ook de uitvoerder. Kortom, de andere bestuursleden konden gerust zijn, 'Piet zorgde voor alles'!

Na zijn onverwacht afscheid hebben Luc Merveillie, Lut Foulon en Els Geeraert er op korte termijn voor gezorgd dat de geplande activiteiten konden doorgaan en de maandelijkse nieuwsbrief verstuurd werd. Ondanks de moeilijke omstandigheden zijn ze daarin geslaagd.

NIEUWE KRACHTEN

De volgende stap was moeilijker. Er rezen een pak vragen: wat met de Stichting op de lange termijn? Is het zinvol om verder te gaan? Hoe gaan we ons opnieuw organiseren? Is de figuur van schrijfster Marguerite Yourcenar nog wervend genoeg? Geeft de Stichting een toegevoegde waarde ten opzichte van Natuurpunt Westland? Wat met de grensoverschrijdende samenwerking?

Al vlug werd er besloten dat de stichting het haar leden verplicht was om nog minstens één jaar verder te gaan met het bestaande bestuur (Luc, Lutje, Els en Kristien). Ondertussen ging de kerngroep op zoek naar antwoorden.

Nieuwe krachten kwamen het team versterken: Myriam Heughebaert werd de nieuwe secretaris, Catherine Dubois vervoege ons voor de invalshoek Franse cultuur, Filip Boury, die veertig jaar geleden al het begin van de grensoverschrijdende werking van de Stichting had meegemaakt, zag kans om opnieuw over de grenzen heen en vanuit de beleving en de ecologie van het landschap aan de slag te gaan. Tenslotte waren we erg blij dat Annemie Van Dam, gewezen lid van het bestuur, de rangen opnieuw vervoegde en haar ervaring wil inzetten. Het voorzitterschap wordt voorlopig opgenomen door het duo Luc Merveillie en Filip Boury.

Ondertussen werden onder de impuls van Michel Vandeweghe de eerste contacten gelegd met onze Franse partners 'Les Amis de la Fondation Marguerite Yourcenar' en 'Les Amis du Musée Marguerite Yourcenar'. Beide verenigingen zijn enthousiast om de samenwerking met hun Vlaamse partner verder uit te bouwen.

Wij danken onze leden voor hun hernieuwde steun aan de Stichting Marguerite Yourcenar. Ondertussen hebben we ook al een aantal nieuwe leden mogen verwelkomen. Dit doet ons plezier en geeft ons vertrouwen voor de toekomst van onze Stichting.

Het nieuwe bestuur van SMY: (vlnr) Els Geeraert, Catherine Dubois, Annemie Van Dam, Lut Foulon, Myriam Heughebaert, Filip Boury, Luc Merveillie, foto: Geert Dujardin

WIE IS MARGUERITE YOURCENAR (1903-1987)?

Portret van Marguerite Yourcenar tijdens haar bezoek aan de heuvelstreek in 1982, foto: Bernard Degrendel

De Belgische moeder van Marguerite stierf een tiental dagen na de bevalling in Brussel. De kleine Marguerite Cleenewerck de Crayencour bracht tussen 1903 en 1913 de zomers door met haar vader in het 'kasteel' op de Franse Zwarteberg. Zo ontstond de speciale band met de heuvelstreek van haar kindertijd. De jonge Marguerite reisde veel naar Italië en naar Griekenland. In 1939, net voor de Tweede Wereldoorlog, vertrok ze naar de Verenigde Staten waar ze woonde tot aan haar dood in 1987. Begin de jaren 1970 drukte Marguerite Yourcenar voor de RTL-micro de wens uit om op de Zwarteberg een natuurreervaat op te richten. In 1980, bij haar ontvangst in de streek naar aanleiding van haar verkiezing als eerste vrouwelijk lid van de Académie Française, herhaalt ze deze wens. Op 10 april 1982 aanvaardt ze in Belle (Bailleul) het meterschap van de Stichting die haar naam draagt. Haar schrijversnaam 'Yourcenar' is een anagram van 'Crayencour' en wordt in 1947 haar officiële naam. Ze werd beroemd als schrijfster met de werken 'Mémoires d'Hadrien' uit 1951 en 'L'Oeuvre au Noir' uit 1968. Verder geniet ook haar trilogie 'Le Labyrinthe du Monde' met het tweede deel 'Archives du Nord' uit 1977 veel waardering.

PROGRAMMATIE 2024

Waar staan we nu? Voor 2024 werkten we een gevarieerd programma van wandelingen en uitstappen uit. Met de Franse partner werken we samen om de jaarlijkse voorjaarswandeling in het Parc Yourcenar vorm te geven onder de naam: "de kleine Marguerite en de Zwarteberg". We schreven een visie uit, die we met onze leden, onze partners en de Fransen willen bespreken. Met de leden gebeurt dit op onze ledenvergadering op 15 oktober 2024.

Onze voornaamste doelstelling is om naast de waardering voor de schrijfster, ook haar inspirerend ideeëngoed levendig houden: respect voor de andere, het feminisme en de ecologie. Verder zetten we in op de ontwikkeling van grensoverschrijdende landschappen. We willen haar wens waarmaken om een grensoverschrijdend natuurgebied te ontwikkelen vanuit 'haar' Zwarteberg naar de (Vlaamse) Broekelzen.

Lid worden van SMY kan via overschrijving van € 12.50 op BE31 0012 3558 1855 van Stichting Marguerite Yourcenar, Goeberg 3, 8954 Westouter, met vermelding: 'Lidmaatschap 2024'. Wie ook het ledentijdschrift De Bron wil ontvangen via SMY, betaalt € 20.00

GRENDOVERSCHRIJDENDE DROOM

Natte verbossingszone nabij brede houtkant in de Broekelzen, nabij de Franse grens (foto: Rudy Claeys)

Samen met onze Franse partners werken we aan een meerjarenprogramma dat we dit najaar eveneens aan de leden willen voorleggen. Centraal hierin staat, naast een programma van lezingen en wandelingen, de verwezenlijking van het grensoverschrijdend natuurgebied, de droom en de wens van Marguerite Yourcenar, eveneens ook een droom van Piet Hardeman. Een belangrijke stap hierbij is de aankoop door de Franse Stichting van een klein bosje, gelegen vlak op de grens. Natuurpunt De Bron ziet hierin mogelijkheden om de verbinding te leggen met de Broekelzen. Aan Franse zijde doet het Franse Departement du Nord serieuze inspanningen om hetzelfde doel te bereiken door grondaankoop en verdere inrichting van het bestaande natuurdomein: het 60 ha grote 'Espace naturel Départemental Marguerite Yourcenar'. Het oude kasteelpark van de familie Yourcenar maakt hier deel van uit.

Natuurpunt De Bron startte alvast een campagne om de nodige fondsen te verzamelen. Twee soorten salamander staan symbool voor de samenwerking: de vuursalamander en de kamsalamander. De vuursalamander ontbreekt totaal in de zuidelijke Westhoek, het West-Vlaamse heuvelgebied, de kamsalamander op de Franse Zwarteberg. Wij hopen op de steun van de provincie om de ambitie waar te maken om hun leefgebied uit te breiden, over de landsgrens heen.

DE LEVENDBARENDE VUURSALAMANDER

Vuursalamander in het bos van Nieppe (foto: Lieven Stubbe)

De vuursalamander hoort niet thuis in het rijtje van de gekende watersalamanders: het is een landsalamander met een zondere leefwijze. De fel zwart-geel gevlekte tekening over het volledige lichaam maakt de soort onmiskenbaar. De forse dieren worden 15 tot 20 cm lang, met weinig onderscheid tussen de geslachten. Voor de kenners: het mannetje bezit een grotere verdikking bij de staartaanzet dan het vrouwtje. Vuursalamanders hebben een voorkeur voor oude bronbossen of valleibossen: vochtige beuken- en eikenbossen, waar grachten en beekjes met zuurstofrijk water doorheen sijpelen. Door hun nachtelijke levenswijze blijven ze vaak onopgemerkt. Overdag houden ze zich schuil in de dikke, vochtige humuslaag onder stenen, dood hout, gevallen stammen of schorsdelen.

Vuursalamanders leven solitair, ze zoeken elkaar alleen op om zich voort te planten. Aan de paring gaat een prachtig ritueel vooraf, waarbij het mannetje zijn dame in een armklem neemt om haar te overtuigen. Hoogzwangere vrouwtjes zoeken van maart tot oktober kleine tot ruimere bospoelen op om er hun ... larven te baren. In tegenstelling tot de watersalamanders, ontwikkelen de bevruchte eitjes zich in het vrouwtje, zij is dus levendbarend. Eens de larven voldoende ontwikkeld, gaat ze enkel met het achterlijf in het water en zet voorzichtig de donkerkleurige larven af. De volwassen salamander zelf gaat nooit te water, ze zouden verdrinken.

In een volgende De Bron vertellen we meer over deze intrigerende diersoort en haar toekomst in onze regio.

Tekst: Filip Boury, Luc Merveillie, Lieven Stubbe

Steun Piets droom en help de natuur tussen het Franse en Vlaamse Heuvelland te verbinden

“Ik ben Els, de vrouw van wijlen Piet Hardeman. Op 30 mei vorig jaar moest ik afscheid nemen van mijn geliefde man, een fervente natuurbeschermer en toegewijd wandelaar. Piet heeft een groot deel van zijn leven gewijd aan organisaties zoals Natuurpunt, Trage Wegen, Grote Routepad en Stichting Marguerite Yourcenar. Zijn passie voor het ontdekken én beschermen van de natuur, vooral in ons geliefde Heuvelland, was zijn levenswerk.

Piets erfenis is een geschenk voor ons allemaal. Natuurpunt heeft momenteel meer dan 95 hectare natuur in eigendom op het grondgebied van de gemeente Heuvelland. Deze gebieden, met klinkende namen als Sulferberg, Broekelzen en Scherpenberg, zijn ware pareltjes die we beschermen en beheren.

*Wat me bijzonder trots maakt, is de toewijding van het team vrijwilligers van Natuurpunt De Bron dat klaarstaat om Piets werk voort te zetten. En het is precies om die reden dat ik me tot jou richt: **Piet droomde ervan om duurzame verbindingen te realiseren tussen de bestaande natuurgebieden.***

*En ja, er ligt een concreet plan op tafel: **een verbinding tussen de Broekelzen in Westouter en de Zwarteberg in het Franse Sint-Jans Cappel.** Minder dan een kilometer scheiden deze natuurgebieden aan beide kanten van de schreve.*

Onze Franse natuurvrienden werken langs hun zijde aan hetzelfde doel. Op de Zwarteberg (Mont Noir) vinden vuursalamanders een ideaal biotoop. In West-Vlaanderen zijn ze rond de jaren 1980 uitgestorven. Zonder een duurzame natuurverbinding kan de populatie van deze prachtige geelzwarte salamander nooit terugkeren naar onze natuurgebieden.

Natuurpunt is vastbesloten om Piets droom te verwezenlijken. Ik vraag jou met overtuiging om ons met een bijdrage te steunen in dit belangrijke project. Als waardering voor Piet én voor de toekomst van de kwetsbare planten en dieren die we koesteren.

Met elke gift ondersteun je de aankoop van gronden in Heuvelland, om als natuurgebied in te richten. Je draagt bij tot de bescherming van vuursalamanders en de realisatie van groene verbindingen tussen onze natuurgebieden. Ik ben je enorm dankbaar voor je steun. Samen kunnen we ervoor zorgen dat Piets droom werkelijkheid wordt en dat de natuur in ons geliefde Heuvelland blijft bloeien en groeien. Met oprechte dankbaarheid,

Els Geeraert, echtgenote van Piet Hardeman”

Stort vandaag nog je gift op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt en vermeld: project 5520 Bronnen van het Heuvelland. Voor elke gift van meer dan € 40.00 krijg je via de belastingen 45% terugbetaald.

Piet Hardeman aan de slag tegen de verbraming op de Sulferberg, (foto: Wim Dirckx, Natuurpunt)

Piet blijft de ereconservator van de Heuvellandse Natuurpuntgebieden. Opname in het Brandersbos, 29 mei 2022 (foto: Lieven Stubbe)

Bloeiende hyacinten in Natuurpuntgebied de Sulferberg (foto: Rudy Claeys)

Nieuwe infobrochure "Wandelen op de Balokken" in Wervik

“De Balokken: de klank van het woord alleen al katapulteert mij terug naar mijn kindertijd. Ontelbare momenten heb ik er spelend doorgebracht. En al oogde het gebied toen een stuk minder verleidelijk dan vandaag, het was mijn kleine paradijs. Ik herinner mij het geluid van de meeuwen, de zwermen spreeuwen, de hoge populieren. En ja, dit alles in combinatie met de vertrouwde stank van de toenmalige vuilnisbelt ...”

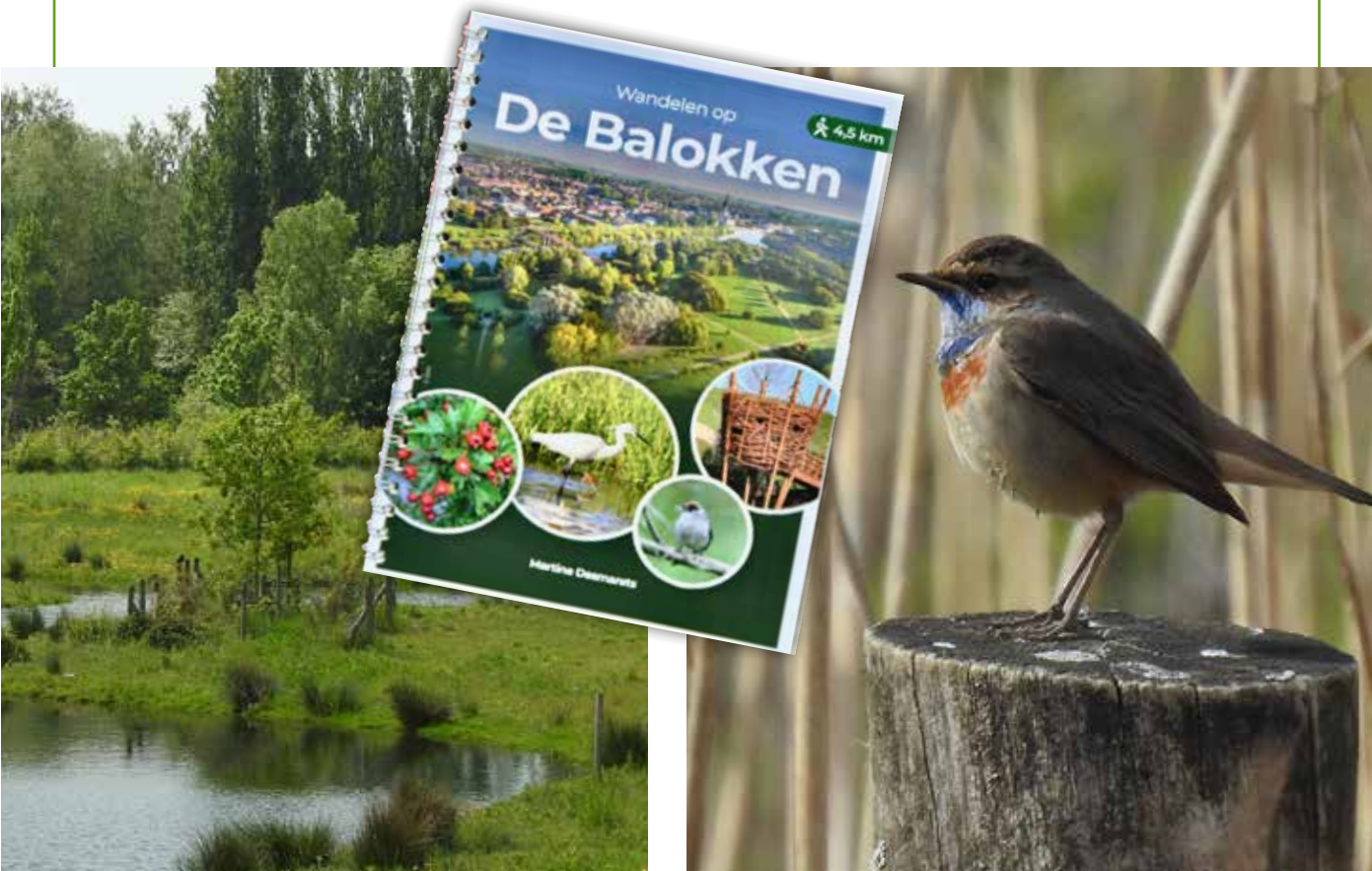
Natuurgids Martine Desmarets uit Wervik bundelde haar kennis over een rijke ervaring met het groene eiland ‘De Balokken’ in een nieuwe wandelbrochure van 48 blz. Via een wandellus van 4,5 kilometer ontdekken de bezoekers er het verrassende landschap met een gevarieerde fauna en rijke flora die er zich de voorbije 30 jaar ontwikkelde.

De afgelopen 25 jaar onderging het domein ‘De Balokken’ in Wervik een enorme metamorfose. Door de kanalisering van de Leie ontstond er begin jaren 1999 een eiland, omringd door Leiearmen. Het eiland werd ingericht als een groen recreatiegebied en groeide uit tot dé groene long van Wervik. Toen de inrichtingswerken in september 2015 voltooid waren, kreeg het park een flinke uitbreiding. De laatste jaren kenden zowel fauna als flora er een gunstige evolutie, met verrassende soorten en aantallen.

Na haar loopbaan als leerkracht lichamelijke opvoeding en biologie in Wervik en Menen, legde Martine Desmarets zich toe op haar passie voor natuur. Ze haalde het diploma natuurgids en verdiepte zich in kruidachtige planten en bomen. Martine gidst haar groepen doorheen de natuur op haar eigen manier: ze vertelt ook oude volksverhalen of leuke weetjes, zoals over het kruid om Wervikse krudpalullen (pannenkoeken) te bakken.

De wandelbrochure noemt Martine “het kleine Balokken-bijbeltje”, dat elke natuurliefhebber wil begeleiden op ontdekking doorheen dit onvermoed mooie stuk natuur op de landsgrens. De wandelbrochure kost 5 euro en is te koop aan de balie van de Dienst Toerisme in Wervik (Tabaksmuseum, Koesstraat 63, 8940 Wervik).

Tekst: Lieven Stubbe, met dank aan Martine Desmarets

Rijk gevarieerde biotopen op de Balokken (foto: Marie-Paule Leleu)

Blauwborst, een welkome broedvogel en doortrekker (foto: Marie-Paule Leleu)

Expeditie Natuurpunt 2024

Hyacinten kleuren het Helleketelbos in de lente. Welkom op 21 april!
(foto: Guido Quaghebeur)

Heelhorzen van Natuurpunt Poperinge-Vleteren doen weer mee

Ook in 2024 zal een team 'De Heelhorzen' (voor de 4de maal op rij) de kleuren van Afdeling Poperinge-Vleteren verdedigen op de Expeditie Natuurpunt 2024. De bedoeling is om zo veel mogelijk euro's in te zamelen voor ons project 'de Heidebeek Watou & Haringe' (Alle info op onze website).

Om de sponsorsteun voor de 6 expediteurs op gang te trekken, organiseert NP Poperinge-Vleteren een **lentewandeling** mét aperitief en ovenkoek of koffie en taart. Dat kan je niet weigeren, toch?

De **Lentewandeling** gaat door op **zondag 21 april** in en rond het **Helleketelbos** in Watou. Iedereen is welkom. Je kan deelnemen aan 2 geleide wandelingen (ongeveer 6 km) en diverse uitgestippelde vrije wandelingen (8, 13 of 23 km). Na de voormiddagwandeling bieden wij een pittig aperitief aan en is er mogelijkheid om ter plaatse een lekkere, gevulde ovenkoek met cruditeiten te eten. Na de namiddagwandeling bieden wij koffie of chocomelk aan en kan je ook genieten van het taartenbuffet.

Dit alles gaat door in en rond het zaaltje van **Camping De Bohemer, Kleine Casseldreef 5, Poperinge** (vlak bij het Helleketelbos, voor parking: gelieve de aanwijzingen te volgen).

PRAKTISCH:

Start & einde telkens bij Camping de Bohemer:

- 09.00u: start vrije wandelingen (3 verschillende afstanden: 8, 13 of 23km)
- 10.00u: gegidste ochtendwandeling (2uur)
- 11.30u: apero in De Bohemer, gevolgd door middagmaal
- 14.00u: start gegidste namiddagwandeling (2 uur)
- vanaf 14.30u: koffie en taartenbuffet in de Bohemer

Deelname wandeling: € 8.00 per persoon, drankje inbegrepen (tot 12 jaar gratis deelname).

Graag inschrijven via: expeditiegeelgors@gmail.com of gsm 0475 43 87 54 voor wandeling en middagmaal, betalen kan ter plaatse.

KOFFIE OF STORTING ALS STEUN

Mocht je verhinderd zijn op 21 April, is er nog steeds de mogelijkheid om de lekkere vers gebrande koffie van Ray & Jules te bestellen. Later meer hierover. Zoals steeds kan je ons ook steunen met een storting op onze Expeditiepagina via QR code (hierbij). Donateurs nemen gratis deel aan de wandeling. Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Info: www.natuurpuntpoperingevleteren.be of expeditie.natuurpunt.be/nl-NL/project/de-heelhorzen

De zes Heelhorzen, Geert, Filip, Dirk, Aram, Marina en Ivo danken jullie alvast voor de steun!

Workshop Lepelsnijden ZATERDAG 18 MEI

Op zaterdag 18 mei organiseert Natuurpunt Poperinge-Vleteren een uitzonderlijke workshop: **lepelsnijden** in de Ezelboerderij 'Ezelpad'.

Het maken en gebruiken van houten lepels is duizenden jaren oud, al van ver voor onze geschreven geschiedenis. Een lepel is in zijn functionaliteit heel eenvoudig: een holte om iets op te scheppen of te verplaatsen wat men met de vingers niet zo goed kan, liefst met een handvat om het vast te houden.

In groot contrast staan de eindeloze vormen en houtsoorten met hun specifieke eigenschappen en patronen die elke lepel uiteindelijk uniek maakt. Het zelf maken met degelijk gereedschap geeft een uitdaging, rust en voldoening die eigen is aan een ambacht, waar de maker nog in contact staat met het natuurlijk materiaal en het eindproduct. Misschien wel een opstapje naar een lepelclub in onze regio?

Amfibiewerkgroep Natuurpunt Poperinge-Vleteren nodigt uit:

Viering 25 jaar amfibiewerkgroep en overzetacties

Zondag 28 april 2024 in de kleine zaal 'DE SCEURE', Veurnestraat 4, 8640 Oostvleteren

PROGRAMMA

9u00 - 9u45	Terugblik op 25 jaar acties
10u00 - 10u45	Info en natuurbeleving bij de educatieve PADDENPOEL, Elzendammestraat Oostvleteren (Elzendamme)
11u00 - 12u00	Feestdrank en gezellig samenzijn

Inschrijven: verplicht vóór 21 april via info@natuurpunt-poperinge-vleteren.be

Info: Dirk Waeyaert, tel 0471 57 10 46 - 1dirk.waeyaert5@proximus.be

Organisatie: Amfibiewerkgroep Natuurpunt Poperinge-Vleteren - www.natuurpunt-poperinge-vleteren.be

De eerste actie in 1999

Overzetactie in 2023

Cursusinhoud:

- het hout: oogsten, soorten, structuur en eigenschappen
- het gereedschap: kliefmes, bijl, houtsnijmes en lepelmes
- veilig gebruik en onderhoud van het gereedschap
- van stammetje tot lepel, verschillende snij technieken
- afwerkingen, schuren of niet, oliën en decoratieve elementen

Materialen:

- Ieder heeft zijn eigen kapblok.
- Het nodige gereedschap en hout is voorzien, wie wil kan zijn eigen bijl of mes meebrengen.
- Picknick voor de middag zelf meebrengen.
- Een kampvuur zorgt voor koffie, thee, soep, ... en iets lekkers in de pauze.

Voor wie?

- Vanaf 16 jaar, met of zonder ervaring, iedereen leert bij!
- Maximum 10 deelnemers!

Begeleiding:

- Harald Lamon
www.lepelhuis.be

Info: Guido Quaghebeur,
info@natuurpunt-poperinge-vleteren.be
0478 367 715

Deelname: 75 euro.

Overschrijven op rekeningnummer BE91 0011 2515 9176 (inschrijving definitief na betaling)

Plaats: Ezelboerderij 'Ezelpad', Woestenseweg 26, 8970 Poperinge

Aanvang 10u, **einde** 17u.

Waar zijn onze huiszwaluwen naartoe?

Broedgevallen in Poperinge tussen 1987 en 2023 gedecimeerd

In het voorjaar 1987 lanceerde Groengroep Poperinge de actie 'Red onze huiszwaluwen', met als doel om het bestand van de huiszwaluwen in de streek te inventariseren en middelen voor te stellen tot bescherming van deze zwaluw. De actie werd ruim kenbaar gemaakt via folders en pers, elke Poperingse basisschool werd geïnformeerd en uitgenodigd om mee te helpen. De bewoners van woningen met huiszwaluwnesten kregen nuttige tips om de vogels te helpen en overlast op hun stoep via het gebruik van mestplankjes te vermijden. De Groengroep werkte hierbij nauw samen met de Poperingse dienst Leefmilieu.

RESULTATEN VAN DE INVENTARISATIE 1987

De getallen geven het aantal woningen weer waar huiszwaluwen nestelden. Op één adres konden zich wel meerdere nesten bevinden.

Poperinge centrum	43 woningen
Reningelst	19
Watou	10
Abele	12
Roesbrugge-Haringe	25
Krombeke	1
Proven	0

Totaal 110 woningen

Uit de resultaten bleek dat Poperinge in 1987 nog heel wat nesten van de huiszwaluw telde. Anderzijds stelden we vast dat veel inwoners de nesten liever kwijt dan rijk waren en weinig interesse toonden voor de plaatsing van mestplankjes. Het precieze aantal nesten werd niet genoteerd. Als we ervan uitgaan dat er gemiddeld 2 nesten per woning zijn (de huiszwaluw is een kolonievogel), komen we uit op 200 tot 250 nesten in Poperinge, anno 1987.

Jonge huiszwaluwen wachten op voedsel in hun kleinst (foto: Guido Quaghebeur)

EEN VLEUGJE GESCHIEDENIS

'Groen(g)roep Poperinge' is de voorloper van wat nu Natuurpunt Poperinge-Vleteren is. De vereniging ontstond op 21 september 1981 uit een groep enthousiaste mensen die zich bekommerden om de natuur. Sommigen onder hen hadden elkaar gevonden bij "Geen Beton op ons Groen", een actiegroep tegen de nieuwe expresweg Poperinge-Abele, de huidige Frans-Vlaanderenweg.

In 1984 werd de groep een ledenvereniging, 3 jaar later telde de feitelijke vereniging meer dan 120 gezinnen. De volgende jaren werden heel wat activiteiten georganiseerd, in en ook ver buiten Poperinge.

Op 9 juni 1992 werd een gratis putwateranalyse georganiseerd. 61% van de 527 waterstalen overschreed de maximaal aanvaardbare norm van 50 mg/l nitraat. Meer dan 40% van de analyses bevatte zelfs meer dan 100 mg/l nitraat. Het resultaat haalde de krantenkoppen er werd gewezen naar de overbemesting in de landbouw, vooral de varkensteelt. 32 jaar later kwam er nog steeds geen structurele verandering in dit enorme probleem.

NATUURFONDS WESTLAND

Op 18 november 1988 richtte de vereniging een infoavond in over het Zwin met conservator Guido Burggraeve. Die avond wordt tussen pot en pint afgesproken om nauwer samen te werken met de Stichting Marguerite Yourcenar en Wielewaal Westland. Er werden statuten uitgeschreven en op 8 maart 1990 ontstond 'Natuurfonds Westland vzw', later omgevormd tot 'vzw Natuurpunt de Bron'. Piet Hardeman nam het voorzitterschap op en vroeg mij als secretaris. 34 jaar later groeide die samenwerking uit tot een erkende koepelvereniging met bijna 4.000 leden, verspreid over 5 afdelingen, 3 deelverenigingen en 8 werkgroepen binnen de volledige Westhoek.

Huiszwaluwen pikken natte klei op om hun nest mee te bouwen

NIEUWE INVENTARISATIE, 26 JAAR LATER

Begin juni 2023 ben ik op fietsvakantie in Bretagne en zie dat er op heel veel locaties huiszwaluwnesten aan de gevels hangen. Als ik 's morgens het venster van mijn hotelkamer open, komt een huiszwaluw goeiedag zeggen en kijkt mij recht in de ogen. Ik denk meteen terug aan onze actie van 1987.

Opnieuw thuisgekomen, besluit ik om alle locaties waar er zich in 1987 huiszwaluwnesten bevonden, opnieuw op te zoeken.

Dit zijn de resultaten:

Poperinge centrum	0 woningen / 0 nesten
Reningelst	6 / 16 nesten
Watou	0
Abele	0
Roesbrugge-Haringe	6 / 11 nesten
Krombeke	0
Proven	0

Totaal 12 woningen / 27 nesten

In totaal telde ik in de zomer 2023 nog amper 12 locaties met huiszwaluwen. Dit betekent dat 90% van de locaties uit 1987 is verdwenen! Opmerkelijk is wel dat alle huidige locaties zich bevinden bij sociale woningen.

De 6 woningen in Reningelst liggen allemaal in de Koster Cuvelierwijk, ik telde er 16 nesten. De locaties in Roesbrugge bevinden zich in de Dr J. Gheysenstraat (1 locatie met 1 nest) en de V. Vandebusschestraat (5 locaties met 10 nesten). Ik vermoed dat het hier, zowel in Reningelst als in Roesbrugge, om huurwoningen gaat. Eens de woningen in privéhanden komen en gerenoveerd worden, dreigt meteen de opruiming van deze zwaluwnesten.

Tijdens onze actie in 1987 konden de bewoners van 'huiszwaluwhuizen' gratis mestplankjes verkrijgen. Aan sommige huisgevels hangen die plankjes er nog steeds, deze oplossing voor het mestprobleem heeft dus wel degelijk gewerkt.

POSITIEF NIEUWS UIT ... 'T VOGELTJE!

In 1987 werden er in de wijk 't Vogeltje (tussen Poperinge, Proven en Krombeke) geen nesten waargenomen of misschien werd er niet geïnventariseerd. In de Loviestraat, recht tegenover de kapel, staan een aantal koppelwoningen van de sociale woningmaatschappij De Mandel. In juni 2023 telde ik daar 7 locaties met één of meerdere nesten, in totaal ongeveer 30 nesten! Een heuse kolonie van huiszwaluwen over een afstand van 100 meter. De meeste bewoners hadden zelf plankjes onder het nest aangebracht, wat aantoont dat zij de zwaluwen graag zien terugkeren. Een inwoner wist te vertellen dat de zwaluwen vroeger hun nest hadden achteraan het kloostergebouw. Toen het klooster en de bijhorende school in 2015 werden afgebroken, verhuisden de vogels naar de woningen recht tegenover het klooster.

Voor 2023 kom ik dus in totaal aan 42 nesten voor 'Groot-Poperinge'. Als de daling zo verder gaat, vrees ik dat de huiszwaluw binnen 20 jaar volledig zal verdwenen zijn uit het Poperingse.

BRIEF NAAR HET SCHEPENCOLLEGE

In Poperinge voorziet het stadsbestuur subsidies voor bewoners die zwaluwnesten hebben aan de woning. Deze subsidies zijn bedoeld voor nesten van huiszwaluw, boerenzwaluw en gierzwaluw.

Raar maar waar: in 2023 werden deze subsidies gehalveerd ...

Daarom schreef Natuurpunt Poperinge-Vleteren op 28 september 2023 een brief naar het schepencollege. Daarin werd de catastrofale evolutie van de huiszwaluwen uit de doeken gedaan en vroegen we het volgende aan het stadsbestuur:

1) De subsidies terugbrengen naar het niveau van 2022.

Concreet: één nest	€ 10.00 i.p.v. € 5.00
2 à 5 nesten	€ 15.00 i.p.v. € 7.50
6 à 10 nesten	€ 25.00 i.p.v. € 12,50
10 à 20 nesten	€ 40.00 i.p.v. € 20.00
Meer dan 20 nesten	€ 50.00 i.p.v. € 25.00

2) Voorzien van gratis mestplankjes voor mensen die er om vragen.

De plankjes hoeven slechts 25 cm breed te zijn en plaatst men 50 cm onder het nest. Buiten de broedperiode kan men ze tijdelijk verwijderen. Via de stadskrant, sociale media, nieuwsbrief e.d. kunnen de inwoners hierover geïnformeerd worden.

Het was dus onze bedoeling om het stadsbestuur ervan te overtuigen de bewoners van huizen met huiszwaluwnesten zowel financieel als materieel te ondersteunen en te motiveren. Voor de bewoners van sociale woningen zou zo'n duwtje-in-de-rug wel eens de toekomst van de huiszwaluw kunnen bepalen.

De concrete kost om de subsidies opnieuw naar het niveau van 2022 te brengen, gaat over enkele honderden euro's. In 2023 waren er 19 locaties. Stel nog dat er per locatie 2 tot 5 nesten hangen. De subsidies van € 7.50 naar € 15.00 brengen betekent $19 \times € 7,50 = € 142,50$, en dit in de veronderstelling dat alle bewoners een subsidie aanvragen.

Reken daar nog de subsidies bij voor boerenzwaluw en gierzwaluw, die ook onder die subsidieregeling vallen, dan komen we uit aan een bedrag van pakweg 1000 euro. Een peulschil voor een stad als Poperinge!

Mestplankjes vermijden dat voetpaden of gevels vervuilen (foto: NP Westland)

ANTWOORD VAN DE STAD POPERINGE

Op 15 januari, 4 maanden na ons schrijven, kreeg Natuurpunt volgend antwoord:

"De halvering van de stedelijke subsidie kaderde in een ruime oefening, waarbij verschillende subsidies werden gewijzigd. Voorlopig wenst de stad niet in te gaan op de vraag tot verhoging van de subsidie voor het onderhoud van de zwaluwnesten. In een volgende meerjarenplanning zal dit opnieuw geëvalueerd worden."

Dit antwoord betekent dus dat de stad niet ingaat op onze vraag. Wanneer de volgende meerjarenplanning er aan komt, wordt ook niet gezegd. Een extra subsidie van enkele honderden euro's kan er blijkbaar niet van af om deze bedreigde vogels te beschermen. Onbegrijpelijk en onvoorstelbaar als je 't mij vraagt. Wat een kleine gemeente als Vleteren kan, kan niet in een stad als Poperinge (zie in de vorige De Bron, winternummer 2023/4, bijdrage over zwaluwen in Vleteren)!

Wat de mestplankjes betreft, schreef de stad het volgende:

"Er kan ondersteuning georganiseerd worden voor het voorzien van gratis mestplankjes voor huiszwaluwen. Er zal gevraagd worden aan de stedelijke milieuraad of dit vanuit de adviesraad kan uitgewerkt worden. Ook kan een artikel in de stadskrant of een info-avond overwogen worden."

De vraag voor mestplankjes werd dus doorgeschoven naar de milieuraad. Ik vrees dat dit weinig zal opleveren. Immers, de milieuraad in Poperinge stelt momenteel niet veel voor.

De raad bestaat uit een aantal 'milieuverenigingen' zoals Natuurpunt Poperinge, de Bron, TuinHier, Velt, de Westerbie, de Ware Vogelvrienden en de Jagersvink. Die komen er vooral om hun jaarlijkse subsidie op te strijken.

Daarnaast zetelt er een vertegenwoordiger uit de diverse adviesraden en iemand uit de politieke partijen. Een heel divers clubje dat veel blabla maar weinig actie oplevert.

TANDJE BIJSTEKEN AUB!

Ten slotte nog dit: de stad Poperinge is geen voorbeeld wat betreft concrete maatregelen om landschap en natuur te ontwikkelen. Bij het tot stand komen van het Wandelnetwerk Hoppeland bijvoorbeeld werd enkel gebruik gemaakt van de reeds bestaande wandelwegen (zie de Bron jg 2013 nr. 82). De stad heeft nog nooit een buurtweg die in de Atlas der Buurtwegen vermeld staat, opnieuw opengesteld of verlegd ten behoeve van de wandelaars.

Ook aan bosuitbreiding heeft de plaatselijke overheid ronduit een hekel. Gelukkig kan het Agentschap Natuur en Bos autonoom handelen en hoeft het zich daar niet veel van aan te trekken. (zie de bijdrage over het Couthofbos in dit nummer!).

Vanuit Natuurpunt Poperinge-Vleteren hopen we dat de bewoners van huizen met huiszwaluwnesten verder zorg blijven dragen voor de nesten aan hun woning, zodat hun sierlijke onderhouders in het Hoppeland kunnen blijven overzomereren.

Tekst: Chris Develter, Natuurpunt Poperinge-Vleteren

Huiszwaluw, vliegend voor kunstnest (foto: Pierre Deneve)

Cursus Natuurtekenen

- 5 zondagvoormiddagen vanaf 21 april
- Voor iedereen vanaf 16 jaar
- Ervaring is niet nodig
- 40 euro per persoon
- Inschrijven: www.duinenhuiskoksijde.be

www.visitkoksijde.be

 Fascinerend Koksijde Oostduinkerke

Iedereen vanaf 10 jaar
Zondag 28 april
van 5.30 tot 8.30 uur
**VROEGMORGEN-
WANDELING
IN HET SPOOR
VAN DE REE**

DIEREN-SPOTTEN-TOCHT
Benieuwd welke dieren er allemaal leven in Provinciedomein Palingbeek? Wat eten ze, waar slapen ze, hoe klinken ze?
Ontdek het samen met een natuurgids tijdens één van onze dieren-spotten-tochten. Elke tocht gaat over een specifieke soort. Geen voorkennis vereist!

foto: Wim Duran

Iedereen vanaf 10 jaar
Zondag 5 mei
van 5.30 tot 8.30 uur
**VROEGMORGENWANDELING
VOGELGELUIDEN**

Gezinnen met kinderen
Zondag 26 mei
van 14 tot 16.30 uur
OP VLINDERSAFARI

Inschrijven en info

Bezoekerscentrum Palingbeek
Vaartstraat 7, 8902 Zillebeke-Ieper - 057 23 08 40
bc.palingbeek@west-vlaanderen.be - Palingbeek - palingbeek

1001 DIEREN IN PROVINCIEDOMEIN
PALINGBEEK

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Actie voor kerkuil, torenvalk, bruine kiek & co in de zuidelijke Westhoek

Beschermde nestzone in maaigras: samenwerking tussen landbouwer en natuurbehoud redt broedgeval bruine kiekendief!

Sinds de jaren 1990 werden er in het zuidelijke werkgebied van Natuurpunt De Bron nestkasten geplaatst voor kerkuilen, in samenwerking met Kerkuilwerkgroep Vlaanderen, een afdeling van Vogelbescherming Vlaanderen vzw. Op die manier werd deze soort geholpen om terug nestmogelijkheid te hebben nadat vele gebouwen hermetisch dichtgemaakt werden voor overlast of door verbouwing en renovatie. En dat werkte: de kerkuil kroop er uit een diep dal en nam terug toe in aantal én verspreiding.

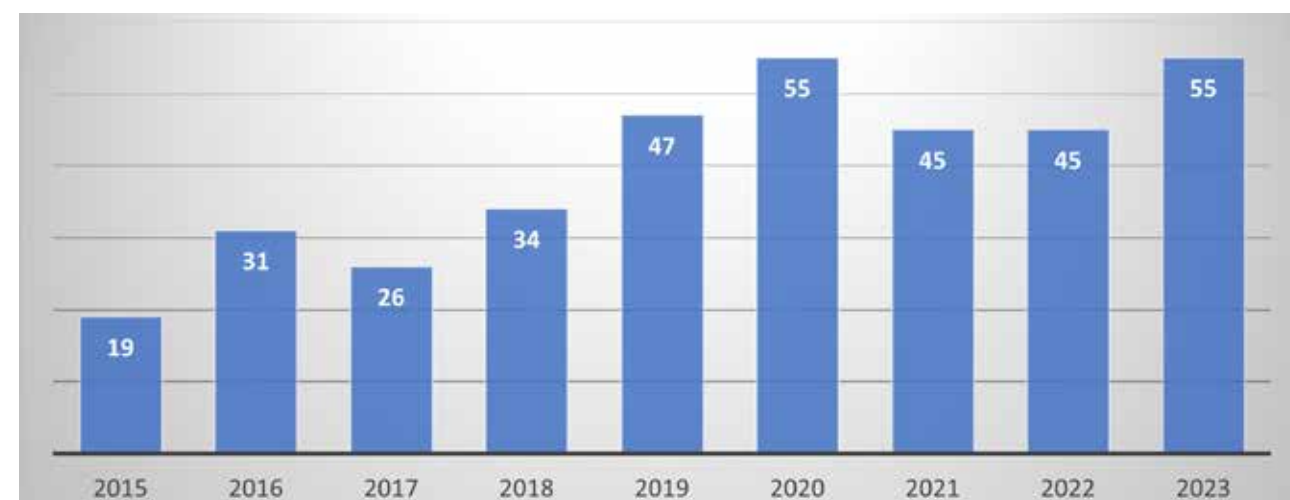
Vanaf 2010 werd de werkgroep niet meer gecoördineerd maar bleven verschillende vrijwilligers wel verder werken. Toch was er nood aan opvolging, sturing en nauwer contact met de Vlaamse koepel. Vanaf eind 2014 nam de Kerkuilwerkgroep een doorstart

met een nieuwe coördinator, die zich verder ontfemde over de bescherming van kerkuilen in de zuidelijke Westhoek. Ter verduidelijking: deze werkgroep valt niet te verwarren met de 'Natuurwerkgroep De Kerkuil', die actief is binnen 10 gemeenten in de noordelijke Westhoek.

HOOPVOLLE RESULTATEN

Nu we het 10de werkingsjaar sedert de doorstart aanvatten, presenteren we graag de broedresultaten van de voorbije 9 jaar (binnen de cijfers van 2023 zijn de resultaten van Lange-mark-Poelkapelle niet meegerekend).

AANTAL BROEDGEVALLEN VAN DE KERKUIL IN DE ZUIDELIJKE WESTHOEK

Kerkuil nestjong bij het ringen

Kerkuilenbak geplaatst in het Ieperse

Bij de doorstart is er ook beslist om andere soorten te gaan beschermen, enerzijds door aangepaste nestkasten te plaatsen, anderzijds door nesten op de grond te gaan beschermen.

Er werden de laatste jaren heel wat nestbakken voor torenvalken geplaatst, en dit met groot succes. Onder de 30 nestkasten die opgevolgd worden, telden we 20 succesvolle broedgevallen in 2023. Ook onze kleinste uil, de steenuil, is een regelmatige bezoeker van nestkasten. De uitbouw van deze werking loopt minder vlot.

Het plaatsen van nestkasten heeft als hoofddoel de bescherming van de soort en doen we vooral voor vogels van de boeren natuur die het niet zo goed doen of omdat hun nestgelegenheid door omstandigheden verwijderd, vernield of dichtgemaakt werd of moest worden.

Verder worden er ook grondbroedende soorten beschermd zoals kiekendieven, Kievit en scholekster. Deze soorten maken hun nest op de grond. De kiekendief maakt zijn nest in graangewas of in lang gras. Dit houdt in dat hun nest met jongen in gevaar komt wanneer er gedorst of gemaaid wordt. Dit kan ervoor zorgen dat de jongen dodelijk verminkt of zelfs kapot gemaaid worden tijdens het oogsten. Wanneer we zo'n nest vinden, schermen we het net in samenwerking met de betrokken landbouwer af. Kiekendieven zijn grotendeels muizenjagers, en dus ook voor de landbouwer bijzonder nuttig. Verder worden bruine kiekendieven ook door pestsoorten als predator gezien en gevreesd. Daardoor blijven deze ook uit de buurt.

Deze soort is een zeldzame broedvogel in dit werkingsgebied. In 2019 werden de eerste 2 nesten beschermd (zie foto). Ondertussen waren er reeds 5 succesvolle nesten en een tiental nesten mislukt of verstoord. In 2023 werden 2 startende nesten beschermd, maar werden ze helaas te veel verstoord door werkzaamheden op het veld waardoor de koppels op deze plaatsen gestopt zijn met nesten te maken.

Nestbak met 5 jongen torenvalk, klaar om te ringen

Een beter gekende soort binnen de boeren natuur is de kievit. Deze soort doet het de laatste jaren heel slecht! Hij maakt zijn nest op blote akkers. Enerzijds is er door de verplichte inzaai van vanggewassen (wetgeving GLB) minder mogelijkheid om een blote akker te vinden die geschikt is om een nest te maken. Anderzijds wordt de aanwezigheid van de vogel, maar zeker van het nest (met eieren), zelden opgemerkt door de landbouwer. Daardoor worden deze meestal onopzettelijk vernield.

Uit onderzoek is gebleken dat kuikens die uit een eerste nest komen de meeste overlevingskansen hebben. Wanneer de vroege nesten ondergeploegd worden, moet de kievit op zoek naar een andere akker, hier wordt een nieuw nest gemaakt, nieuwe eieren gelegd en misschien terug ondergewerkt. Dit is al een eerste schakel waar het fout kan gaan.

Verder zijn de droogte, de schaarste aan voedsel en beschutting en de predatoren andere boosdoeners. In Vleteren zijn vrijwilligers van de vogelwerkgroep in 2023 van start gegaan om deze soort in hun gemeente te helpen en te beschermen.

Dit alles zou niet mogelijk zijn zonder de vele vrijwilligers die hieraan meewerken, de landbouwers waarmee we samenwerken en de provincie West-Vlaanderen.

Tekst en foto's: Isabel Lemahieu,
coördinator Afdeling Westhoek van
Vogelbescherming Vlaanderen
contact: 0474 32 69 98
isa.lemahieu@gmail.com

Bruine kiek, nestjongen in graanveld

Aardse Intuïtie

Zin om een stukje natuur in huis te halen, ontdek onze collectie op www.terra-vita.shop

Let's Connect:

Instagram: [terra_vita_shop](https://www.instagram.com/terra_vita_shop)
 Website: www.terra-vita.shop
 Email: info@terra-vita.shop

Yoga & Meditatie
 Kristallen
 Wierook & Smudge
 Etherische Oïlen
 Baeken & Kaarten
 Klankschalen

KBC
 Bank & Verzekering
 KBC Westkust

VIPC.be
 COMPUTERS

Hardware | Software | Multimedia

www.vipc.be | Poperingseweg 323, 8908 Womertinge | info@vipc.be

Arbor Vitae

Kim Reekmans

+ 32(0)485 56 39 32
 Zoetendaalstraat 3, 8970 Reningelst
arbor_vitae@telenet.be
www.arborvitae.be

OMNI LOKER

Als kleur passie wordt...

Bonte Marijke
 Dikkebusstraat 190
 8950 Loker-Heuvelland
 057 44 43 72
www.omniloker.be

Woningdecoratie
 Houten speelgoed
 Geschenken

De geperste zaligheid
 The pressed passion
 Le plaisir pressé

Lombarts
 TUINSAPPEN
 Calville

Artisanale biosappen en -cider op basis van appel
 Traditional organic apple based juices and cider
 Jus et cidre bio artisanal à base de pommes

www.tuinsappen.be

VANDEN BERGHE-CLAERHOUT B.V.B.A.
 BIKSCHOTESTRAAT 6 8920 LANGEMARK-POELKAPELLE

INTERIEUR

ONTWERP EN UITVOERING VAN

KEUKEN,
 BADKAMER,
 SLAAPKAMER,
 BUREEL,
 WINKEL EN
 KANTOOR

VANDENBERGHE-CLAERHOUT@TELENET.BE
 057-487147 0495-577147

Ledoux
 CHOCOLATERIE

Delfian De Tournies

Boezingestraat 133 • 8920 Langemark
 057 48 92 22 • info@choc-ledoux.be
www.choc-ledoux.be

dewulf boomkwekerij
 tuinaanleg

diksmuidseweg 501 - 8904 boezinge - tel. 057 42 21 58
www.tuinendewulf.be - info@tuinendewulf.be

Aan de zijlijn

De avond viel, er was onrust in het land en de zeearend verzamelde de dieren bij de boom. Negen reeën stonden dicht tegen de stam, honderden kolganzen kwamen aangevlogen, een roerdomp streek neer en de hazen keken vanop afstand toe. Ze vertrouwden de vos niet die zich tussen de ganzen voegde. Tientallen grote zilverreigers hadden al eerder hun slaapboom gevonden en meer dan zeshonderd koereigers luisterden aandachtig vanop het Blankaarteiland.

'Collega's', sprak de zeearend, 'onze natuurvrienden zijn bedreefd. Ze hebben onze steun nodig. We moeten ze een hart onder de riem steken, het is nu onze beurt om hen te helpen. Zij hebben ervoor gezorgd dat wij hier zijn kunnen komen wonen en dat we het hier goed hebben. Wees gerust vrienden, heel veel mensen zijn blij dat wij hier leven.' 'Ik weet het', hoempte de roerdomp, 'ik krijg alvast heel veel bekijks ook al verstop ik mij tussen het riet. Van zodra één iemand mij heeft opgemerkt staan er weldra tien van die mannen met zo'n lange buis aan hun fototoestel. Het gebeurt dat ik dan voor hen enkele aardige poses aanneem. In paalhouding of diep bukkend.' 'Aan aandacht geen gebrek', klepperde een grote zilverreiger, 'ze kunnen ons natuurlijk ook van heel ver zien staan in die immense vlakte. Alleen jammer dat ze mijn naam niet kennen. Ik word meestal aangesproken als witte reiger, wat logisch lijkt. Onze neef de blauwe reiger ziet er eerder grijs uit dan blauw. Ze hadden hem beter zilverreiger genoemd. Ook onze kleine is van dat gedacht. De kleine zilverreiger bedoel ik.'

'Collega's', riep de zeearend iedereen tot de orde, 'laat ons bij de zaak blijven. Onze natuurvrienden krijgen het momenteel hard te verduren. Ten onrechte. Ze zetten zich dag in dag uit in om de wereld gezonder, mooier en aangenamer te maken. Ze kopen al jaren hun groenten, vlees en zuivel bij de boer om de hoek. In de supermarkt zoeken ze de rekken af naar lokale producten en op elke boerenmarkt zie je ze van kraam tot kraam stappen en bezakt en beladen naar huis gaan. Nu zijn er wel politici zeker die de werkers op het land opjutten en proberen wijs te maken dat onze natuurvrienden schuldig zijn aan de kommer en kwel op het land. Dat onze natuurvrienden de grond van de landwerkers afpakken zodat zij er geen aardappelen of prei meer kunnen op kweken.'

'Die politici zouden beter moeten weten,' kraste een oude ekster, 'Ik heb jaren een nest gehad in een populier aan de kust bij een vastgoedmakelaar. Ik vond het leuk en vooral leerzaam om te spieken in zijn kantoor. Daar zag ik hem graag bezig. Hij heeft honderden oude hoevetjes van gepensioneerde boeren verkocht. Andere boeren waren wel geïn-

teresseerd in de grond maar niet in de hoevegebouwen. Dus vroeg de oude boer mij om het hoevetje met 1 ha er omheen te verkopen aan de meestbiedende. Dat waren meestal vrije beroepen, middenstanders en heel kapitaalkrachtige mensen die liefst nog enkele hectare extra kochten om voldoende vrijheid te hebben en wat paarden te kunnen houden.

Zo kwamen veel stedelingen naar de open ruimte, die klaagden over de stank, slijk op de wegen, de uitvoer van mest en nachtlawaai, want sommige boeren werken op ieder uur van de dag en de nacht. De oorzaak van de dure landbouwgrond ligt niet bij onze natuurvrienden.'

'Vind ik wel leuk die gerestaureerde hoeves', kette de vos, 'niets aangenamer om zo'n domein binnen te sluipen. Sier-eenden en exotische kippen zomaar voor het grijpen. Eens iets anders dan mollen, muizen en regenwormen.' 'Je vergeet de lekkere kois in hun vijvers', hakkelde een blauwe reiger. Als ik vanaf de kust het land invlieg, zie ik ze ook wel blinken', antwoordde de aalscholver. 'Maar ik verkies toch het vissen in de wilde natuur. Hoe jammer de hengelaars dat ook mogen vinden.'

'Mag ik nog even?' De grote zilverreiger stak zijn vleugel op. De zeearend knikte. 'Door al die negatieve nieuwsberichten, dachten wij dat wij niet meer naar het boerenland zouden mogen vliegen om mollen, muizen en ratten te vangen. We zaten er wat beteuterd bij. Een wandelaar sprak ons aan en zei dat we niet alles mogen geloven wat politici aan de media vertellen. De wandelaar zei dat hij ons wel begreep. Politici hebben de moed niet om duurzame oplossingen aan te reiken om de Vlaamse landbouw een toekomst te bieden. Dan zoeken ze naar een zondebok. En net zoals vreemdelingen als zondebok gezien worden voor een falend beleid inzake huisvesting, onderwijs en veiligheid wordt nu de natuur als oorzaak van de boerenmiserie opgevoerd. Een populistisch schijnmaneuver, om de landbouwers af te leiden van het echte probleem.'

'Nu komen we tot de essentie,' besloot de zeearend. 'Boeren krijgen geen eerlijke prijzen voor hun producten. De agro-industrie gaat met de winsten lopen en politici kijken als bange wezels toe. Om hun machteloosheid te verdoezelen wijzen ze dan onze natuurvrienden aan als zondebok. De broodnodige natuurherstelprojecten nemen geen noemenswaardige hap uit het landbouwareaal. De milieumaatregelen om mest- en pesticidengebruik in te perken zijn na jaren van stilstand dringend nodig. Natuur- en milieuherstel zorgt voor een levende bodem, bescherming tegen droogte en overstromingen, drinkbaar water en een bruisende biodiversiteit. Allemaal zaken waar iedereen, zeker ook de boeren, nood aan hebben.

Zodus collega's, de lente is in aantocht, ga en verspreid u en doe dit jaar een extra inspanning om u te vermenigvuldigen. Fluit, roep, kef, blaf of hoemp het rond: **natuur is de oplossing, niet het probleem!**

Tekst en foto's: Guido Vandenbroucke

BR

Bram Reekmans
Schomminkelstraat 33
8954 Westouter
0485 508 633
bram.reekmans@telenet.be

maatwerk in massief
meubelrestauratie
parket vloeren

Active
INSPIRATION

Shiatsu brengt je **dichter bij jezelf** en zorgt voor totale **ontspanning**. Dit betekent ook meer **balans** en een verhoogde **immuñiteit**. Verder zorgt het voor een betere **energie-doorstroming** en **bloedcirculatie**, en dus ook voor meer **vitaliteit** en **levenskracht**.

contact 0468 19 34 83 - sabine.cuvelier@gmail.com

 BNP PARIBAS FORTIS
KANTOOR LOKER
Dikkebusstraat 158 - 8958 Loker
T. 057 45 21 40 - F. 057 45 21 48
loker@bnpparibasfortis.com

 Belflor
De Baene-Jengember
Zuidlaan 3a
8970 Poperinge
Tel. 057/33 55 09
Fax 057/33 73 06

VAN DEN BERGHE
Focus op uw interieur

leperstraat 137
8970 Poperinge
T 057 33 31 01
www.vandenbergheverf.be

FAUNA LEROY
Westvleterendorp 16, WESTVLETEREN
T. 057 40 00 47 - F. 057 40 14 49
fauna.leroy@belgacom.net

Open elke dag van 9-12u. en 14-19u.
Gesloten op donderdag,
zondagnamiddag en feestdagen

 Grote keus aan kanaries, parkieten, neerholdieren, ...

WILDLING
BOOMVERZORGING | ARBORIST
advies | aanplanting | verzorging | snoeien | vellen
.....
www.wildling.be

 de Made/liefje
Ambachtelijk hoeve-ijs
Zonneteras - ijsbarretje
051 54 55 31 - 0496 35 42 26
hoeve-ij@made-liefje.be
Vrijhuizenstraat 1 - 8600 Weenen-Dalmunde

Gevogelte
Leopold II Laan 230
Oostduinkerke
Filip & Nele
058 51 26 43
www.filipennele.com
Traiteur

 DE ZEEKAMEEL
De Zeekameel Holiday Accomodation
bart en Lieslotte Soete-Cavyn
Lombardsijdeaan 235 - 8434 Lombardsijde-Westende
Tel. 058 24 13 19 - info@dezeekameel.be
www.dezeekameel.be

Restaurant De Haven

Heerlijk genieten in een aangename en rustige sfeer en met gezellig tuinterras van onze wilde rivierpaling, verse vis uit de Noordzee, overheerlijke bouillabaise en natuurlijk ons wit-blauw rundsvlees.

Havenstraat 3 Nieuwpoort-stad
0486 26 33 99 www.restaurantdehaven.be
donderdag gesloten

selectair
travel your way

4 travel

REISKANTOOR

NATURAL COCOONING
Luc Bau

/KALK
/LEEM
/MEUBELEN
/SCHILDERWERKEN
/INTERIEUR

info@naturalcocooning.be
0475 74 52 96
www.naturalcocooning.be

 Boligna
MEUBELEN VOOR DAG EN NACHT
Casselstraat 41, B-8970 Poperinge
T057 33 38 81
ONTDEK ONZE PROMOTIES:
www.boligna.be

gps 4 all

Wim Blomme 0478/572351 www.gps-4all.be

woonkrediet
...
Gratis advies, onafhankelijk en complete begeleiding!
Ronny Beyens
0207 14334
Je Makelaar Je beste Verzekering
BELEGGINGEN | VERZEKERINGEN | WOONKREDIETEN
Viooltjesveld 19, 8954 Westouter
Tel 057/44.63.15 - Fax 057/44.79.14
www.beyens.info

Vina Sana

Groothandel en invoer
- Franse wijnen -
- wereldwijnen - biowijnen -
Jan Barbry
Kerkstraat 26 - 8900 Dikkebus
vina.sana@skynet.be
0476 200 968

www.dewandelaar.be

 DE WANDELAAR
LANDELIJKE LOGIES

Waterellende in de Westhoek

In de plaats van weiden kwamen aardappelvelden

De overstromingen in de Westhoek zijn ook een gevolg van de intensieve groenteteelt, stelt Bart Vanwildemeersch, beleidscoördinator van de West-Vlaamse Milieufederatie.

De Westhoek half november 2023: boeren zien hun bieten of aardappelen rotten en andere bewoners moeten op de vlucht voor het wellende water. ‘Kom nu niet naar de Westhoek.’ Precies een maand na de opheffing van het laatste verbod om water te onttrekken uit een kwetsbare beek, volgde het regenseizoen. Vanuit alle hoeken van het IJzerbekken stroomde het water samen naar de IJzerbroeken en meersen die de natuur en de landbouw daarvoor al eeuwen hebben voorzien. Maar dat is duidelijk niet voldoende.

Na het water komen de reflecties, gevolgd door studies waaruit ‘haalbare en betaalbare’ maatregelen worden gefilterd die vervolgens projectmatig worden uitgevoerd. We hebben het landschap mismeesterd, we weten dat het anders moet, maar durven niet door te pakken, net als onze Franse burens.

Sinds de jaren 1950 verdween 75 procent van de Vlaamse wetlands. Dat zijn natte weilanden, moerassen en veengebieden. De restanten van de uitgestrekte wetland dat de Westhoek was, zijn de nu overbevraagde IJzerbroeken en Handzamevallei, maar ook de laatste poldergraslanden. Deze gebieden waren het grote wachtbekken voor het IJzerwater, wachtend op laagtij om naar de zee af te vloeien.

Sneller dan ooit stroomt het water nu naar deze gebieden. De regen op zich is niet zo uitzonderlijk, maar veel kleine poelen, broekbosjes, greppels en meanderende beken zijn verdwenen. Dat deze regio ook deel uitmaakt van de ‘Potato Belt’ en deel uitmaakt van het toeleveringsgebied van de groente-industrie, veroorzaakt een bijkomende druk op het ruimtegebruik. In plaats van overstroombare weiden kwamen er aardappelvelden. Daarbovenop komt de ijver om nieuwe gronden voor industrie en wonen aan te snijden. Elke centimeter heeft hier economisch nut.

STIJGING VAN DE ZEESPIEGEL

Stilaan wordt het achterland van de kust van cruciaal belang voor het water. Haastig aangevoerde pompen voeren het IJzerwater nu over de Ganzenpootsluizen, zowel om de binnenlandse overschotten af te voeren, als om het water van de zee te beletten het binnenland onder water te zetten. Met de stijging van de zeespiegel wordt het moeilijker om het water van de IJzer af te voeren naar de Noordzee. En met de langere perioden van regenval raken de resterende buffers sneller verzadigd.

Voor heel wat handelingen is geen vergunning nodig: beperkte verhardingen, beperkt ophogen van akkers, drainage ... Daarnaast leiden ook vergunningen tot een geheel van kleine beslissingen met gezamenlijk een groot effect. Met elke uitbreiding van een aardappel- of groenteverwerker groeit de druk op het watersysteem in de Westhoek. Niet alleen de hoeveelheden water, maar ook de waterkwaliteit lijdt onder de druk van deze teelten. Het watersysteem moet sturend zijn voor het beleid. Toch blijven we veelal hangen in het benedenstrooms maken van putten en dijken om het water in te dammen. Met de dijken beschermen we woningen in overstromingsgebied en voeren we het water sneller af naar nieuwe overstromingsgebieden, waar andere woningen staan.

NITRAATVERVUILING

Bufferbekkens moeten deze woonkernen op hun beurt beschermen. Die bekkens zijn niet alleen heel zichtbare maatregelen tegen overlast, maar vormen ook een waterspaarpot voor de intensieve teelten tijdens de droge zomers. Voor heel wat teelten hangt de landbouw aan het infuus van deze bekkens. Je kunt het de telers niet kwalijk nemen: dure gronden vergen teelten met hoge winst. Maar wat als het water op is? En wat met de slechte waterkwaliteit, die veelal het gevolg is van de uitspoeling van nitraten door deze teelten? Veel intensieve teelten maakt vuil water, ook in de Westhoek.

Wie kan er zich vandaag nog inbeelden dat drie maanden geleden de drinkwaterproductie in de regio onder druk stond? Alles hangt samen. Steeds meer merken we de verwevenheid op van onze impact op landschap, natuur, milieu en klimaat, maar in het vergunningsproces komen klimaatoverwegingen pas op de laatste plaats. Niet de weg naar een nieuw evenwicht komt voorop te staan, wel het minimaliseren van de negatieve effecten.

GROTE UITDAGINGEN AANPAKKEN

We moeten naar een herstel van het systeem. Niet alleen door vrijwillige projecten, maar door de grote uitdagingen aan te pakken. Door te bepalen waar er nog gebruiksruimte is.

Waar die overschreden wordt, kan het beleid bijsturen in de richting van het nieuwe evenwicht. Om dat te bereiken, moeten we af van het gefragmenteerde beleid waarbij het gewestplan sturend is en moeten we evolueren naar de integratie van doelen voor natuur, water, landbouw, economie, wonen en landschap in het Vlaamse beleid.

Alleen zo zullen beleidsintenties resultaten opleveren. En als ook onze Franse burens deze visie delen, kan de mooie Westhoek ook in de toekomst toeristen blijven ontvangen.

Tekst: Bart Vanwildemeersch, Beleidscoördinator West-Vlaamse Milieufederatie. (verscheen ook in De Standaard op 15/11/2023)

Het water kwam

De IJzervloed van november

In november 2023 stelde Jan Huyghe in Woumen zijn boek ‘De IJzervloed’ voor. Een streekroman gebaseerd op de zwaarste overstroming uit de recente geschiedenis in het Blankaartbekken. Tijdens de Kerstnacht van 1993 steeg het IJzerwater tot 4m75. Wegen liepen onder en een aantal woningen en boerderijen lagen als eilandjes geïsoleerd in de immense watervlakte en hadden heel wat waterschade. Tijdens de boekvoorstelling vertelde Geert Leeman, één van de hoofdfiguren uit de roman, hoe hij als jongeling samen met zijn vader die overstroming meemaakte en hoe ze alleen nog met hun ‘schute’ naar de droge bewoonde wereld konden.

Op dat moment kon niemand vermoeden dat het hoogterecord van 1993 enkele dagen later met een nooit geziene hoogte zou verbroken worden. Het Blankaartbekken stond die zondagmorgen wel blank, één van die jaarlijkse winterse overstromingen, maar alles was onder controle. Toen nog.

Een zware overstroming weliswaar maar de IJzerpieken waren Roesbrugge en Stavele voorbij. Het waterpeil zou ook hier straks wel weer gaan zakken. Maar dat deed het niet. Integendeel, het bleef die dagen over de hele IJzervallei heel hard regenen. Vanuit onze living zagen we het water centimeter per centimeter dichterbij kruipen. ‘Nu staat het even hoog als tijdens de overstroming van vorig jaar’ zeiden we. Enkele uren later moesten we een nieuw ijkpunt kiezen. ‘Nu halen we het peil van de overstroming van 2009’. Op een morgen stond het water op die

plek in de tuin die we maar al te goed kenden. Frans onze overbuur, geboren en getogen in de Blankaartbroeken, had ze aangeduid toen we er 20 jaar geleden kwamen wonen. Ze was in ons geheugen gemarkeerd. ‘Kijk, tot daar kwam het water in 1993. Maar wees gerust, jullie huis kan niet overstromen. Het is hoog genoeg gebouwd. Als jullie huis onder water loopt, dan staat de helft van Diksmuide al eerder onder water.’ We klasseerden de woorden van Frans toen als één van de vele volkse wijsheden.

8/11 Laatste rustplaats

De IJzer stroomt nu volop de Blankaartbroeken binnen en legt het water in zijn winterbed te slapen. De laatste rustplaats vooraleer het weer naar zee trekt van zodra de IJzer het kan slokken. Zo houden ze in Woumen en Diksmuide alvast de voeten droog. Een beeld van de vlakte die er ook in 14-18 zo uitzag. Maar toen minder vredig.

9/11 We houden het droog

Het water in de Blankaartbroeken is flink gestegen. Deze nacht is het wel snel naderbij gekomen. Er is nog wat ruimte vooraleer het onze terp bereikt en dan nog mag het een beetje stijgen. Maar liefst niet te veel. Onze kano ligt alvast klaar.

10/11 Het blijft komen

Het IJzerwater blijft dichterbij komen. Het record van deze eeuw uit 2021 is gesneuveld. Met dank aan de Vlaamse Overheid die na de zware overstroming van 1993 ingrijpende maatregelen heeft genomen, hebben de bewoners van de Vijfhuizen, Oostbroek- en Westbroekstraat nu droge voeten.

Een lange winterdijk, opgehoogde toegangswegen en zwaardere pompen voorkomen heel wat miserie. Ook onze toegangsdreuf is in 2010 verhoogd zodat we niet geïsoleerd zitten. Als het weer niet te zot doet de komende uren, gaan we het redden.

11/11 Niemand juicht

Het trieste record van ‘de Vloed van 1993’ zal verbroken worden. Straks overstijgen we hier de drempel van 4,75m. Niemand die juicht. Het water kruipt nu cm per cm richting ons huis. Als het onder de 5m blijft, hebben we ook morgenochtend droge voeten. Het biedt tot nu toe nog mooie plaatjes... Voor het eerst in de historie roepen we mensen op om dit weekend de Blankaartregio niet te bezoeken.

12/12 Tergend traag

Na toelichting door Pieter-Jan van de Zuidijzerpolder over de te verwachten waterpeilen en de wijze woorden van Frans en Michel, 2 ervaren Broekbewoners, zijn we gisteren toch met een gerust gemoed gaan slapen. Deze morgen is het water weer wat dichterbij gekropen. Tergend traag! Nu voelen we ons echt aan de weergoden overgeleverd en berusten, wetende dat de brandweer paraat staat. Als wij overstromen dan ondergaan velen met ons in de omgeving hetzelfde lot.

13/11 Elke druppel telt

Vanaf nu kan elke regendruppel het verschil maken. Ik heb ze deze nacht dan ook allemaal horen vallen. Het water is niet gestegen maar ook niet gedaald. Het kan dus alle kanten op. Vandaag zal duidelijk worden of er zandzakjes moeten worden aangevoerd. Het is nagelbijten. Ondertussen toch ook genieten van wat deze natuur te bieden heeft en beseffen dat er vele plekken op aarde zijn waar mensen de kracht of de mogelijkheden niet meer hebben om berichten te delen.

14/11 Geen bestand

Het zag er gisteren even naar uit dat de weergoden een bestand afkondigden en hun regenorlog zouden onderbreken om iedereen op adem te laten komen. Maar vandaag droppen ze toch weer wat zware waterbommen boven de Blankaartregio zodat de onrust hier niet afneemt. Onze klein geworden terp lijkt bijna op een Ark van Noah. Zo hebben ondermeer haas, konijn en ree er een veilige schuilplek gevonden om hun pootjes droog te houden.

Voor het slapengaan op dinsdagavond 14 november klikte ik nog even de buitenlamp aan en zag het licht weerkaatsen in het water dat al voorbij de historische grens van 1993 was gekropen. Het toilet leek niet goed door te spoelen, maar daar schonk ik toen geen aandacht aan. Het bleef ook die nacht nog regenen en ik kwam regelmatig wakker door de regentikken tegen het raam. Ook die nacht bleef het waterpeil maar stijgen.

’s Morgens bleek dat het toilet helemaal niet doorgespoeld was en dat ook de lavabo het water ophield. De afvoer van onze waterzuiveringsinstallatie was overstromd, de installatie hield het water op en alle afvalwater in huis zat geblokkeerd. Buurman Geert belde me met de melding dat ze bij hem begonnen waren alle vee te verhuizen, het water zou nog blijven stijgen en de winterdijk zou het wellicht begeven. Bij buurman Marino was de brandweer hard aan het werk om een eerste bres in de dijk te dichten en met zandzakjes een waterkeringsmuur te bouwen. Marino zou alleen zijn jongvee laten vertrekken. Voor zijn melkoeien was er geen oplossing, die zouden op stal blijven. Men zou proberen om de melkveestall droog te houden.

Toen ik de brandweer vroeg of het zinvol was om ook ons huis met zandzakjes af te screenen, vertelden ze me dat het geen oplossing zou zijn. ‘Gij weet jij toch ook dat als dit water komt, het dagen blijft staan. Ook met zandzakjes zal het dan je huis insijpelen. Zet alles wat je kan op het eerste verdiep of op houten

blokken en zoek een tijdelijk onderkomen op het droge. En trouwens, na wat je daarnet zei over het verstopte toilet. Ga je dan alles dagenlang ophouden?’ Dat advies was duidelijk. Ik belde dochter Annebel in Poperinge. We zouden onze koffers pakken. Rond 16u45 stonden we vertrekkensklaar. Onze toegangsdreuf begon te overstromen toen de politie arriveerde.

De vergadering van de crisiscel o.l.v. de gouverneur was net afgelopen. De politie kwam ons vertellen dat we zo snel mogelijk moesten vertrekken omdat volgens de laatste prognoses ons huis tegen 20u die avond volledig zou overstromd zijn. Men had besloten om alles op alles te zetten om Poperinge, Ieper en Diksmuide tegen de overstroming te beschermen. In Ieper en Poperinge moesten alle wachtbekkens kunnen geleidigd worden, de druk op Diksmuide mocht niet meer stijgen en daarom was onze zone opgegeven. Het water zou in het Blankaartbekken vrije baan krijgen.

We vertrokken en moesten ruim 2 km door een dun laagje water rijden. Het water steeg die nacht nog fors. Maar dan toch minder dan gevreesd. Het hield halt op 1m aan de achterkant van ons huis.

15/11 De druppels te veel

Ondanks de zware inspanningen van waterbeheerders en hulpverleners verliezen we in het Blankaartbekken dan toch de strijd tegen de (over)vloed aan water. Voor het eerst in de geschiedenis moeten de bewoners van de Vijfhuizen wijken voor het water. Op advies van de gouverneur verlaten wij onze terp zodat het water zijn gang kan gaan. Wanneer we terugkeren en hoe we het huis zullen aantreffen is momenteel onvoorspelbaar. Het warme onthaal bij dochter Annebel & Bart en de kleinkinderen Lena & Morris, waar we mogen logeren, doet ons de miserie vergeten.

17/11 Nog net

Met de zware tractor van onze lieve boer-buur Marino Leeman tot bij onze woning geraakt om wat extra kleding op te halen. Ik was woensdag zonder propere hemden vertrokken en ook Trees was niet nader te vernoemen kledingstukken vergeten. Ons huis staat nog net droog, veel marge is er nu niet meer. De vele dode muizen op de stoep was het eerste dat me opviel. De toestand is wel ernstig maar niet hopeloos en ‘Hotel Annebel’ is meer dan vijf sterren waard.

21/11 Met heel veel Merci

We zijn weer thuis. Na controle door Brandweer en Fluvius mochten we deze namiddag ons huis weer betreden. Er is binnen geen waterschade. Het water had bij ons duidelijk nog wat drempelvrees en bleef aan de achterzijde op 1m van de woning staan. Het team van de gouverneur en de burgemeesters hebben samen met de waterbeheerders en hulpdiensten dagenlang schitterend werk geleverd om zoveel mogelijk woningen en bedrijven droog te houden. Als ‘geëvacueerden’ hebben we ook ervaren hoe goed de crisissamenwerking van de overheid heeft gewerkt. Aan allen heel, heel veel Merci dus.

We zullen onze kleinkinderen Lena en Morris missen. Na zes nachten bij onze dochter in Poperinge voelden we er ons al volledig thuis.

Achteraf

Achteraf bleek dat de maatregelen die na de vloed van 1993 waren genomen, hebben gewerkt en dat ondanks het peil van 5,02m op de Blankaart de schade al bij al nog beperkt is gebleven. De winterdijk in het Blankaartbekken heeft standgehouden. De crisiscel o.l.v. de gouverneur leverde schitterend werk en de waterbeheerders hebben op een heel creatieve manier het IJzerwater via de verschillende kanalen naar Duinkerke, Oostende, Blankenberge en zelfs Gent-Terneuzen weten af te

voeren. Bijkomende pompcapaciteit in Nieuwpoort en op ander plekken hielp de waterpieken onder controle te houden.

De oorzaak van de zware overstroming is ook duidelijk. De regio heeft begin november op korte tijd 3 ‘waterbommen’ op zich gekregen. Vooral het noorden van Frankrijk had het hard te verduren. Elke ‘bom’ op zich was al goed voor een waterdebiet van een zware winterse overstroming. Dat water had ruimte nodig.

Niemand die er nog aan twijfelt dat die ‘waterbommen’ het gevolg zijn van de klimaatverandering en dat we die ook de komende jaren nog wel eens boven ons zullen krijgen. Dat het inbuizen van beken, draineren van akkers, de toegenomen bebouwing, de vele verhardingen her en der, het verdwijnen van graslanden en meanderende beken en tal van andere menselijke ingrepen in het landschap ervoor zorgen dat het water veel te snel tot bij de IJzer geraakt, is voor velen nu ook wel duidelijk.

Weerbare Westhoek

De conclusie van de waterbeheerders uit de taskforce die de Vlaamse regering na de overstroming heeft opgericht, is dan ook duidelijk. Als het water komt, moet het voldoende ruimte krijgen op plekken waar het geen bedreiging vormt voor de bewoners. We moeten voorkomen dat het water zo vlug in de IJzer stroomt. Het regenwater moet bovenstrooms sneller gebufferd worden. Dat betekent dat hier en daar ingrepen in het landschap nodig zijn en dat bekenvalleien moeten ingericht worden in functie van waterbuffering én in functie van droogte.

Toen het water weer weg was

Te hoog

De overstroming van november 2023 bezorgde ook Natuurland op de Blankaart heel wat last. Het boothuis dat gebouwd is om de boten op basis van het maximumpeil van 1993 een veilig onderdak te geven, bleek niet hoog genoeg. De 3 boten stegen tot tegen het dak, we konden ze niet tijdig verplaatsen. Zo duwden ze zichzelf onder water. Het was een zware klus voor de vrijwilligers om de boten nadien weer boven water te krijgen, maar het lukte. De schade aan de boten zelf viel al bij al nogal mee en is herstelbaar. Maar de motoren, batterijen en opladers gingen verloren. Het liftsysteem om mensen in hun rolstoel aan boord van de Lepelaar te brengen, moet helemaal gereviseerd worden.

Deze zomer zullen we het dak van het boothuis voldoende verhogen zodat de boten nog zwaardere overstromingen kunnen doorstaan.

Weggedreven

Boomstammen die lagen te drogen om er zitbanken van te maken, werden door het water weggevoerd en verspreid achtergelaten over de hele kasteelweide van de Blankaart. De vrijwilligers hadden de handen vol om ze te verzamelen en op een hogere en drogere plek te leggen.

Overbrugging

De houten brug over de Stenenmolenbeek werd honderden meters verder door het water op de vloedlijn achtergelaten. Daardoor was het Blankaartpad lange tijd onderbroken. De brug kon omwille van de drassigheid van het terrein niet met een tractor worden teruggesleept. Handwerk dus. De vrijwilligers ontmantelden de brug en droegen ze stuk per stuk terug naar de beek om ze er (tijdelijk) terug te leggen.

Op korte termijn betekent dat o.a.

- Stroomopwaarts bufferen en vertraagd afvoeren
- Aanleg en inrichten van nieuwe gecontroleerde overstromingsgebieden
- Beschermen van kritische infrastructuur (o.a. dorpskernen, industrie, elektriciteitsvoorzieningen, ...) door aanleg van lokale dijklichamen, bijvoorbeeld in Roesbrugge en Stavele
- Verzekeren van waterafvoer vanuit Diksmuide naar Nieuwpoort in functie van de beschikbare lozingscapaciteit en uitbreiding pompcapaciteit
- Garanderen van waterzekerheid tijdens langdurige droogte

Voor de aanpak op langere termijn, adviseert de Taskforce ‘de opmaak van een geïntegreerd en actiegericht meerjarenprogramma dat garandeert dat de Westhoek ook in de toekomst, rekening houdend met de klimaatscenario’s, voldoende weerbaar blijft tegen de toenemende frequentie en intensiteit aan extreme weersomstandigheden.’

Buurman Frans kreeg gelijk. Wat ik als een volkswijsheid klasseerde is een bewezen waarheid. Ons huis is niet overstromd. Onze terp bleek hoog genoeg. Het water mocht nog 20cm stijgen vooraleer het onze drempel zou bereiken. In Diksmuide hadden ze minder marge, daar stopte het stijgen op amper 2cm van een catastrofe.

Tekst en foto's Guido Vandenbroucke

Ondertussen is het materiaal geleverd om een nieuwe brug te maken. In metaal dit keer zodat ze niet meer kan wegdrijven. Eric Wackenier staat samen met zijn collega's vrijwilligers in voor het laswerk.

Kuiswerk

Toen het water wegtrok bleek dat delen van het plankenpad waren opgestuwd, weggespoeld of met een dikke laag riet en andere plantenresten bedekt. Kuis- en herstelwerk dus voor de vrijwilligers.

Tekst en foto: Guido Vandenbroucke

De zeearenden op de Blankaart

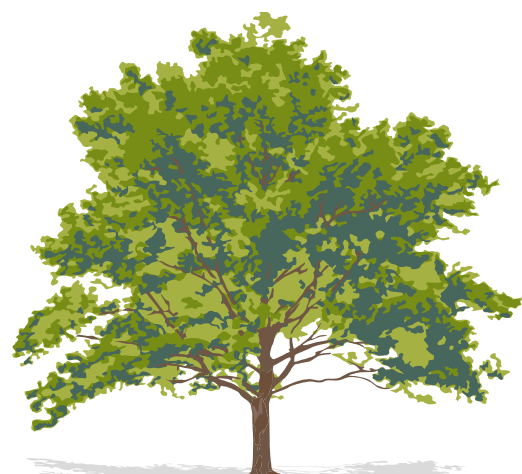
Kroost in de maak!

Betty en Paul, de zeearenden van de Blankaart vieren straks de eerste verjaardag van hun samenzijn op de Blankaart.

Het nest is afgewerkt, klaar om eieren uit te broeden en kuikens op te kweken. Maar eerst moet er gepaard worden. Meerdere keren. Dat deden ze, op 15 februari 2024, open en bloot voor de camera van Wim Bovens.

Wie deze QR-code inscant met de smartphone, kan het filmpje van de copulatie door de zeearenden bekijken.

GÜNTHER
BOOMVERZORGING

Aanplanten & verplanten
ook van grote bomen,
begeleidingssnoei,
onderhoudssnoei, knotten, ...

Kroonverankering, advies,
boomveiligheidscontrole,
standplaatsverbetering.

Bomen beschermen op
werven, inventarisatie,
opmaak beheersplan.

Fracture pruning/ecologische
snoei, velling.

0477 217 684

www.boomverzorginggunther.be

PortemanKijkers.be
SPECIAALZAAK & SITE VOOR VERREKIJKERS & TELESCOPEN

Swarovski - Leica - Zeiss - Kite - Bynolyt - Steiner - Bushnell
Statieven - Loepes - Cameravallen - Digiscoping

Tot 10% op adviesprijs

Optiek Porteman steunt als partner van Natuurpunt
o.a. de Hellebeek in Heuvelland.

Rijselstraat 10 & 12 - IEPER

Volg @Portemankijkers

Test de kijkers
op de leperse slechtvalken
in de Porteman-tuin.

OP IEDERE ACTIVITEIT KAN JE LID WORDEN VAN NATUURPUNT.

JNM-Westland - Alle info over de activiteiten van JNM vind je op www.jnm.be/nl/activiteiten?department=jnm-westland

ZATERDAG 23 MAART

INSECTENINVENTARISATIE DIKKEBUSVIJVER

We gaan insecten zoeken rond Dikkebusvijver. Deze schitterende vijver (36 ha) is gelegen tussen Ieper en Heuvelland. We inventariseren de bermen en knuppelpaden. Afspraak om 14.00u op de parking van Dikkebusvijver, Dikkebusvijverdreef 21, 8908 Vlamertinge. Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Ieper. Info: Hannelore Theite, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZONDAG 24 MAART

SPECHTEN- EN REEËNWANDELING HELLEKETELBOS

In het vroege voorjaar komt er leven in het bos, denk maar aan de spechten die hun territorium afbakenen door hun typische geroffel. Reeën snoepen van het nieuwe groen langs de bosrand. Kom mee het Helleketelbos ontdekken in de prille lente. Kledij en schoeisel aanpassen aan de weersomstandigheden, verrekijker is een must. Afspraak om 08.00u, Vijfgemetenstraat 4, Poperinge (nabij herberg De Boshoeve). Deelname: NP-leden gratis, niet leden € 2.00 Org.: NP Poperinge-Vleteren. Info: Guido Quaghebeur, 0478 36 77 15, www.natuurpunt-poperinge-vleteren.be

DONDERDAG 28 MAART

KWEKEN VAN TOMATEN, EEN PASSIE

Tomaten zijn bessen die, net als hun soortgenoten, propvol vitaminen, mineralen en antioxidanten zitten. De tomaat is bovendien de koningin van het lycopen, dat de kans op hart- en vaatziekten vermindert en bescherming biedt tegen de inwerking van de stikstofoxiden. Velt-lesgever Herman Dewaele vertelt je alles over het kweken van tomaten, de vele soorten en rassen. Afspraak om 19.00u in OC De Galoye, Dikkebusstraat 131, 8950 Loker (Heuvelland). Deelname: € 5.00, te storten op rekeningnummer BE16 8916 8409 8974. Betaling bevestigt de inschrijving. Org.: Velt Westland i.s.m. Bibliotheek Heuvelland. Info: info.westland@velt.nu

ZATERDAG 30 MAART

GROTE OPRUIMACTIE IN DE IJZERMONDING

Na de vele waterlozingen deze winter ligt het reservaat vol zwerfvuil. Daarom is een opruimactie noodzakelijk. Stevig schoeisel en handschoenen zijn nuttig. Afspraak om 9.30u op de parking van de Halvemaanstraat in Nieuwpoort. Deelname gratis. Org.: NP Westkust. Info: Walter Wackenier, 0476 87 70 93

WOENSDAG 3 APRIL

PLANTENWERKGROEP IN DE SIMLIDUINEN

Na de grote werken van de vorige winters zijn de Simlidiunen zich mooi aan het ontwikkelen. We vinden er droge graslandjes, pannetjes, poelen en hier en daar wat bosjes. Genoeg biotopen voor plantenliefhebbers. Dit is geen gewone gidsbeurt maar een zoektocht met flora en loep. Ook beginners zijn welkom! Afspraak om 14.00u, infobord ANB, Elisalaan in Nieuwpoort. Let op: betalend parkeren. Org.: Plantenwerkgroep Duinviooltje. Info: Sabine Deschoolmeester, 0473 53 62 90, plantenwerkgroepduinviooltje@gmail.com

WOENSDAG 3 APRIL

NATUUR@TELIER: BEZIGE BIJTJES

Tijdens de paasvakantie zoemt het weer van de activiteit op de Blankaart. Bij bijen denken we vlug aan honing, maar wist je dat er in Vlaanderen heel veel bijensoorten zijn die helemaal geen honing maken? We komen er alles over te weten en hangen zelf de bezige bij uit op dit natuuratelier! We kunnen de bijtjes zelfs een handje helpen! Voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Afspraak om 9.00u tot 16.00u aan het Blankaartkasteel, Iepersteenweg 56, Woumen. Deelname: € 10.00 - Inschrijven is noodzakelijk. Org.: NP IJzervallei. Info en inschrijving: thijs.declercq@natuurpunt.be

ZATERDAG 6 APRIL

INSECTENINVENTARISATIE VIJFWEGENPOEL STADEN

De Vijfwegenpoel is een natuurgebiedje van nog geen hectare groot. Twee poelen, een bloemrijke hooiweide, een akervogelstrook, wat bomen en struiken. Ideaal om insecten te zoeken! Afspraak om 14.00u bij het stationsgebouw in de Ontmijnerstraat in Staden. Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron. Info: Hannelore Theite, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZONDAG 7 APRIL

WANDELING IN DE VERDRONKEN WEIDE

Het voorjaar is pas in het land. Hier en daar kleuren al wat bloemetjes de bermen. De bomen staan in hun prille lentekleed. Vroege vogels zingen al hun liedje. Afspraak om 9.30u aan het Vijverhuis, Zillebeekvijverdreef 2, Ieper. Deelname is gratis. - Org.: NP Westland. Inschrijven en info: natuurpuntwestland@telenet.be

ZONDAG 7 APRIL

ZONDAGSWANDELING IN DE BLANKAART: VOORJAARSBLOEIERS

De lente is volop in het land. Terwijl de bomen al hun energie pompen in het produceren van bloesems en blaadjes, haasten de kruiden zich om de mooiste bloemen te creëren. Dat zorgt voor een explosie aan geuren en kleuren. Gids Lieve neemt ons mee op ontdekkingstocht en weet ons heel wat te vertellen over de vele mooie voorjaarsbloeiërs. Afspraak om 14.30u aan het BC De Blankaart, Iepersteenweg 56, Woumen. Deelname: gratis. - Org.: NP IJzervallei. Info: deblankaart@natuurpunt.be

ZATERDAG 13 APRIL

STARTDAG VOOR VRIJWILLIGERS: MET VOARING EN TOARTING We nodigen nieuwe vrijwilligers en geïnteresseerden uit om van dichtbij kennis te maken met de werking van Natuurpunt IJzervallei en van het Bezoekerscentrum De Blankaart. We maken kennis met het gebied via onze fluisterboot. Nadien wachten koffie en taart, en uiteraard verdere kennismaking: welk soort vrijwilligerswerking wil je graag doen, wanneer en hoe vaak ben je beschikbaar, ... Afspraak om 13.30u tot 17.00u aan het BC De Blankaart, Iepersteenweg 56, Woumen. Deelname: gratis. - Org.: NP IJzervallei. Info en inschrijven via deblankaart@natuurpunt.be

ZONDAG 14 APRIL

LANDSCHAPSWANDELING CAESTRE (F)

Afspraak om 14.30 u aan de kerk in Caestre. Deelname: gratis voor SMY-leden, €2,00 voor niet-leden. - Org.: SMY. Info: Filip Boury, 0497 05 18 04, stichtingmy@gmail.com

VERKOCHT

Broker Oostduinkerke
Leopold II laan 83A
8670 Oostduinkerke
058/51.11.11

Ma-Zo 8u00-12u00
13u30-18u30

Foto Joost Schamp

Nest gezocht ?

Huizen en appartementen te koop gevraagd

Gratis schatting? Bel Eric - 0475/82.11.11

DINSdag 16 APRIL

PLANTEN- EN INSECTENINVENTARISATIE BROEKELEN

We bezoeken de mooie voorjaarsbloei en -groei op minder bekende plekken in het nieuwe gedeelte van het Natuurpuntgebied De Broekelen. Afspraak om 19.00 u aan de kerk van Westouter om te carpoolen naar het startpunt van deze wandeling.

Deelname is gratis.

Org.: Plantenwerkgroep NP De Bron i.s.m. Insectenwerkgroep NP De Bron.

Info: Johan Carette, 0470 04 36 68, johancarette@telenet.be

ZATERdag 20 APRIL

WILDE SNUITdag IN DE BLANKAART

Breng je vuilste kleren mee (en een handdoek). We trotseren modder, maken vlierfluitjes, spelen in de modder en maken zelfs vuur! We overwinnen de apenbrug en het touwparcours. Buitenspeelpret en je lekker vuil maken verzekerd! Een activiteitenparcours waar kinderen hun ouders mee op sleeptouw nemen gedurende een 2 à 3-tal uurtjes.

Starten kan tussen 13.00u en 16.00u. Deelname: gratis.

Org.: NP IJzervallei.

Info en inschrijving: thijs.declercq@natuurpunt.be

ZONDag 21 APRIL

VROEGMORGENBOOTTOCHT MET ONTBIJT

Geniet vanop de Blankaartvijver van het fluiten van de vogels bij het krieke van de dag. Voorzie warme kledij en eventueel een verrekijker. Na de boottocht kan je een deugddoend ontbijt nemen. Afspraak om 06.00u op de parking van BC De Blankaart, Iepersteenweg 56, Woumen. Inschrijven is verplicht.

Org.: NP IJzervallei.

Info en inschrijving: deblankaart@natuurpunt.be

ZONDag 21 APRIL

INSECTENINVENTARISATIE HANEVELD ZONNEBEKE

We inventariseren de insecten in het 18ha groot natuurgebied bij de steenbakkerij in Zonnebeke dat bestaat uit extensieve graslanden en houtige aanplantingen. Afspraak om 14.00u aan firma Wienerberger, Ieperstraat 186, Zonnebeke (kleine parking nabij huisnummer 192).

Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Zonnebeke.

Info: Hannelore Theite, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZONDag 21 APRIL

LENTEWANDELING (ZIE OOK BLZ. 30 IN DIT NUMMER)

Sponsorwandelen voor 'De Heelhorzen' in en rond het Helleketelbos te Watou. Twee geleide wandelingen (6km) en diverse uitgestippelde vrije wandelingen (8, 13 of 23km) ten voordele van Expeditie Natuurpunt. Mogelijkheid tot aperitief, ovenkoeken, koffie met taart.

Locatie: zaaltje camping De Bohemer, Kleine Casseldreef 5, Poperinge (vlakbij het Helleketelbos - voor parking kan je de aanwijzingen volgen). Deelname wandeling €8,00 per persoon (tot 12 jaar gratis), drankje inbegrepen. Graag inschrijven via: expeditiegeelgors@gmail.com of 0475 43 87 54 voor wandeling en middagmaal, betalen kan ter plaatse.

Org.: Geert, Filip, Dirk, Aram, Marina, Ivo van NP Poperinge-Vleteren

ZATERdag 27 APRIL

DE KLEINE MARGUERITE EN DE ZWARTEBERG:

HYACINTENWANDELING IN HET DOMEIN YOURCENAR (F)

De wandeling wordt samen met onze Franse partner begeleid. Afspraak om 14.30 u aan de ingang van het Parc Yourcenar boven op de (Franse) Zwarteberg.

Deelname: gratis voor SMY-leden, € 2.00 voor niet-leden

Org.: SMY. Info: Filip BOURY, 0497 05 18 04, stichtingmy@gmail.com

ZONDag 28 APRIL

VROEGMORGENBOOTTOCHT MET ONTBIJT

Start om 05.00u! Zie: zondag 21 april

ZONDag 28 APRIL

WANDELING IN DE KOMGRONDEN VAN LAMPERNISSE

We gaan op zoek naar baltsende grutto's, rietvogels en mischien velduil. Een verrekijker en stevig schoeisel zal nodig zijn. Afspraak om 09.30u aan de kerk van Lampernisse.

Deelname gratis.

Org.: NP Westkust. Info: Walter Wackenier, 0476 87 70 93

ZONDag 28 APRIL

25 JAAR PADDENOVERZET EN AMFIBIEWERKGROEP

(ZIE OOK BLZ. 31 IN DIT NUMMER)

Op deze jubileumviering brengen we een overzicht van 25 jaar paddenoverzet in Poperinge en Vleteren. Daarna ontdekken we het rijke waterleven aan de paddenpoel in Elzendamme/Oostvleteren. We sluiten af met een gezellige drink en een leuke babbel. Afspraak vanaf 08.45u in Kleine zaal De Scure, Veurnestraat 4, 8640 Oostvleteren. Inschrijven vóór 21 april bij info@natuurpunt-poperinge-vleteren.be of via deze link: www.natuurpunt-poperinge-vleteren.be/kalender/activiteiten/25-jaar-amfibieen-overzet.

Org.: Amfibiewerkgroep NP Poperinge-Vleteren.

Info: Dirk Waeyaert, 0471 57 10 46, 1dirk.waeyaert5@proximus.be

WOENSDag 1 MEI

VROEGMORGENBOOTTOCHT MET ONTBIJT

Start om 05.00u! Zie: zondag 21 april

WOENSDag 1 MEI

VROEGMORGENWANDELING VOGELS OP DE KEMMELBERG

Afspraak om 06.00u aan de kerk/bezoekerscentrum van Kemmel. Onze gids is Guido Quaghebeur. Deelname: gratis voor SMY-leden, € 2.00 voor niet-leden. Voor € 12.00 verzorgt de Lork een ontbijt. Door het storten van € 12.00 op het rekeningnummer BE31 0012 3558 1855 van de stichting vóór zaterdag 20 april met de vermelding van "vmw 1 mei + aantal personen" ben je ingeschreven voor het ontbijt. - Org.: SMY.

Info: Filip Boury, 0497 05 18 04, stichtingmy@gmail.com

WOENSDag 1 MEI

PLANTENRUILBEURS

Heb je biologisch plantgoed te veel? Wil je graag eens kennis maken met ongekende biologische planten voor je tuin? Of wil je gewoon wat ervaring of kennis opdoen of misschien wel delen? Kom dan zeker naar onze plantenruilbeurs. Je kan er planten ruilen of voor een vriendenprijsje delen. Ook wie zelf niets meebrengt, is van harte welkom. Er zullen o.a. 100 soorten tomaatplanten te verkrijgen zijn. Velt-leden die graag een standje willen om eigen planten uit te stallen, dienen dit te reserveren bij voorzitter Dirk De Ridder. Afspraak om 10.00u aan Milieuboerderij De Palingbeek, Vaartstraat 7, 8902 Zillebeke.

Deelname: gratis. - Org.: Velt Westland.

Info en inschrijving: Dirk De Ridder, 0478 61 21 34, info.westland@velt.nu

WOENSDag 1 MEI

DAG VAN 1001 DIEREN IN PALINGBEEK

Zin in een namiddagje vol beestige avonturen in domein Palingbeek? Ontdek heel wat over dieren en hun nesten. Bouw aan een reuzenspinweb of luier wat in het hangmattenbos. Liever een uitdaging? Speel dan Beestige Bumperball of trotseer de rodeo-stier. Bij de Rangers ga je aan de slag met vuur, bak je vlinderbannocks en speur je naar sporen. Zorg dat je erbij bent! Afspraak tussen 13.30u en 17.30u aan Provinciedomein Palingbeek

Org.: Provincie West-Vlaanderen i.s.m. Milieuboerderij De Palingbeek, NP De Bron, VOC Oostende, Velt, De Westerbie, Stad Ieper, Spingroep De Wullekobbie, AstroLAB IRIS.

Info via www.west-vlaanderen.be/Palingbeek

ZATERdag 4 MEI

LENTEWANDELING IN HET HANNECARTBOS

Bloemen, insecten, vogels! Ze zijn in de lente allemaal heel goed te zien en te horen! Drie nieuwe natuurgidsen nemen jullie mee in bos en duin. Afspraak om 14.00u aan het ANB-infobord, Loze Vissertjespad in Oostduinkerke. Deelname gratis.

Org.: NP Westkust. Info: 0479 60 39 80, Luk.kinoo@skynet.be

ZONDag 5 MEI

INSECTENINVENTARISATIE PASSEDALEVELD ZONNEBEKE

Binnen het oude wastinlandschap van het Passendaleveld realiseerden zowel de provincie als ANB belangrijke aankopen. Op die manier worden domein Godtschalck en Groenenburg met elkaar verbonden. Het gebied bezit heel wat natuurwaarden. Een deel werd bebost en een deel bleef hooiland met poelen en houtkanten. Afspraak om 14.00u de parking bij het Zandvoordebos (kleine Ieperstraat, Zonnebeke).

Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Zonnebeke.

Info: Hannelore Theite, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZONDag 5 MEI

VROEGMORGENWANDELING GALGENBOSSEN

"De morgenstond heeft goud in de mond". Bij het krieke van de dag gaan we in het Galgenbos luisteren naar de vogels die hun mooiste lied zingen om hun broedterritorium te beschermen en vrouwtjes te lokken. Guido Quaghebeur ontrafelt al dit gekwetter. Kledij en schoeisel aanpassen aan de weersomstandigheden. Verrekijker is een pluspunt. Afspraak om 06.00u, parking Galgenbos, Gasthuisstraat, Elverdinge (nabij café De vuile Seule).

Deelname: NP-leden gratis, niet leden € 2.00.

Org.: NP Poperinge-Vleteren.

Info: Guido Quaghebeur, 0478 36 77 15

ZONDag 5 MEI

VROEGMORGENBOOTTOCHT MET ONTBIJT

Start om 05.00u! Zie: zondag 21 april

ZONDag 5 MEI

ZONDAGSWANDELING IN DE BLANKAART: OP STAP MET EEN KASTEELBEWONER

Pharailde, de dienstmeid van het kasteel, neemt ons mee op stap in het kasteelpark. We krijgen een inkijk in het leven van de kasteelbewoners en stoppen bij enkele plaatsen met een verhaal. Misschien komen ook Paul en Betty, de zeearenden vernoemd naar de laatste kasteelbewoners, ons begroeten. Ga mee op stap voor een verhaal over bomen en 'bomen van mensen'. Afspraak om 14.30u in het BC De Blankaart, Iepersteenweg 56, Woumen.

Deelname: gratis.

Org.: NP IJzervallei. Info: deblankaart@natuurpunt.be

WOENSDag 8 MEI

PLANTENWERKGROEP LANGS DE HAVENGEUL

Een bijzondere groeiplaats voor planten, de havengeul met wandelpad aan de ene kant en aan de andere kant de zoute invloed van zee en IJzermonding. Dat staat garant voor bijzondere plantengroei! Dit is geen gewone gidsbeurt maar een zoektocht met flora en loep. Iedereen met interesse voor planten is welkom! Afspraak om 14.00u aan het gebouw Loodswezen, Paul Orbanpromenade 1 te Nieuwpoort. - Org.: Plantenwerkgroep Duinviooltje.

Info: Sabine Deschoolmeester, 0473 53 62 90, plantenwerkgroepduinviooltje@gmail.com

WOENSDag 8 MEI

NATUUR@ELIER: MEIMAAND EIMAAND

In mei legt elke vogel een ei volgens het spreekwoord, maar klopt dat wel? Welke dieren leggen er allemaal eieren? Hoeveel? Hoe vaak? Waar? Zit je zelf met een ei? Deze namiddag zit eivol (k)eileuke activiteiten! Activiteit voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Afspraak om 13.30u tot 16.30u aan het Blankaartkasteel, Iepersteenweg 56, Woumen. Deelname: € 5.00. Inschrijven is noodzakelijk.

Org.: NP IJzervallei. - Info en inschrijving: thijs.declercq@natuurpunt.be

ZATERdag 11 MEI

UITSTAP NAAR NOORD-FRANSE KALKREGIO

Koen neemt ons mee naar interessante plaatsen waar we de meeste kans hebben op typische planten, vlinders en orchideeën in de Noord-Franse kalkregio! Als er nog tijd is bezoeken we ook de kalkkust met broedplaatsen van zeevogels! We maken de verplaatsing met carpooling. Geef zeker een seintje aan Koen als je meegaat! Afspraak om 10.00u aan het NMBS station, Stationsplein in Adinkerke. - Org.: NP Westkust.

Info: Koen Verschoore, 058 41 48 08, koen.verschoore@skynet.be

ZONDag 12 MEI

VROEGMORGENBOOTTOCHT MET ONTBIJT

Start om 05.00u! Zie: zondag 21 april

ZONDag 12 MEI

LANDSCHAPSWANDELING LOKER (B)

Afspraak om 14.30u aan de kerk van Loker.

Deelname: gratis voor SMY-leden, € 2.00 voor niet-leden.

Org.: SMY. Info: Filip BOURY, 0497 05 18 04, stichtingmy@gmail.com

DONDERdag 16 MEI

PLANTEN- EN INSECTENINVENTARISATIE SULFERBERG

We bezoeken de mooie voorjaarsbloei op bekende en minder bekende plekken in het Natuurpuntgebied Sulferberg: oud en nieuw bos, wastine, poelen, dotterbloemhooiland, houtkanten, maailand, enz. We verkennen ook de zone waar in november 2024 bos wordt aangeplant. Afspraak om 19.00 u aan de kerk van Westouter om te carpoolen naar het startpunt van deze wandeling. Deelname is gratis. - Org.: Plantenwerkgroep NP De Bron i.s.m. Insectenwerkgroep NP De Bron.

Info: Johan Carette, 0470 04 36 68, johancarette@telenet.be

ZATERdag 18 MEI

INSECTENINVENTARISATIE ZWARTE LEEN ZILLEBEKE

Het Zwarteleenbos is een onderdeel van de Gasthuisbossen langs de Wervikstraat. Het waardevolle loofbos wordt als bosreservaat beheerd. Vorig jaar werden hier extra gronden aangekocht en een wandelverbinding gemaakt via het Zwaluwstaartbos naar de noordelijke bosjes. Afspraak om 14.00u aan de parking van het voetbalplein in Zillebeke (Zandvoordestraat 27).

Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Ieper.

Info: Hannelore Theite, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZATERDAG 18 MEI
WORKSHOP LEPELSNIJDEN (ZIE OOK BLZ. 30 IN DIT NUMMER)
 Het maken en gebruiken van houten lepels is duizenden jaren oud. Het zelf maken met degelijk gereedschap geeft een uitdaging, maar ook rust en voldoening, eigen aan een ambacht. Vanaf 16 jaar, met of zonder ervaring, iedereen leert bij! Locatie: Ezelboerderij 'Ezelpad', Woestenseweg 26, 8970 Poperinge. Aanvang 10.00u, einde 17.00u. Begeleiding: Harald Lamon - www.lepelhuis.be. Deelname: € 75,00, overschrijven op rekeningnummer BE91 0011 2515 9176 (inschrijving definitief na betaling). Maximum 10 deelnemers! Org.: NP Poperinge-Vleteren. Inschrijven, informatie: Guido Quaghebeur, 0478 36 77 15

DONDERDAG 30 MEI
PRESENTATIE "DE BOSSEN VAN DE IEPELBOOG"
 Naar aanleiding van de publicatie van het boek "De Bossen van de Ieperboog" door Natuurpunt Westland eind 2023, organiseren In Flanders Fieldsmuseum (IFFM) en de Vrienden van IFFM een presentatie in woord en beeld: "De Bossen van de Ieperboog: oorsprong, vernietiging en herstel van een (oorlogs)landschap" door Lieven Stubbe. Afspraak om 19.00u in het Museumcafé van IFFM (Lakenhalle) in Ieper. Deelname is gratis, inschrijven verplicht. Achteraf wordt een drankje aangeboden en is er kans om het boek aan te schaffen. Org.: IFFM, VIFF i.s.m. NP Westland en Natuurpunt De Bron. Info en inschrijven: www.inflandersfields.be/nl/kenniscentrum/form-inschrijving

ZATERDAG 1 JUNI
HOMMELWANDELING IN TER YDE
 Hoe gaat het met onze hommels in de duinen? Waarom zijn die zachttaardige, dikke bijen met hun prachtige beharing zo druk bezig om onze bloemen te bezoeken? Waarom verkiesen ze de ene bloem boven de andere? Hoe leven ze en waar wonen ze? Hoeveel soorten vind je bij ons? En elders in de wereld? Zijn er soorten die enkel in de duinen voorkomen? Neemt hun aantal toe? Afspraak om 14.00u, infopaneel ANB, Noordzeedreef in Oostduinkerke. Deelname gratis. Org. NP Westkust en Aculea West-Vlaanderen. Info: Marie-Lin Madou, 0477 55 02 18, marie.lin.madou@gmail.com

ZONDAG 2 JUNI
WANDELING IN DE VERDRONKEN WEIDE
 Nu staat het waterrijke gebied op zijn mooist. Er is heel wat bloei. De broedvogels zijn paraat en heel wat vlinders fladderen rond. We wandelen ook eens door het nieuw aangeplante bosje tussen de weiden en de Komenseweg. Afspraak om 09.30u aan het Vijverhuis, Zillebekevijverdreef 2, Ieper. Deelname is gratis. Org.: NP Westland. Inschrijven en info: natuurpuntwestland@telenet.be

ZONDAG 2 JUNI
HOMMELWANDELING PROVINCIAAL DOMEIN DE PALINGBEEK IN IEPEL
 Ga mee op zoek naar hommels, onze pluizigste wilde bijen, en leer heel wat over hun levenswijze en relatie met bepaalde planten. Je leert hoe je de verschillende soorten hommels kan herkennen: de steenhommel, akkerhommel of boomhommel ... Wie weet krijgen we de indrukwekkende rode koekoekshommel te zien! Afspraak om 14.00u aan de parking van het bezoekerscentrum Provinciedomein De Palingbeek, Vaartstraat 7, Ieper. Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en Aculea West-Vlaanderen. Info: Hannelore Theite - insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZONDAG 2 JUNI
HOMMELWANDELING IN TER YDE
 Info: zie 1 juni

ZONDAG 2 JUNI
VROEGE VOGELS MET NORBERT OP DE SITE SUIKERFABRIEK
 Vroeg uit de veren! Als je eens een vogelconcert wil meemaken, dan is dit het moment. Als een volleerd dirigent kan Norbert alle toontjes van zangvogels uit dit concert filteren. Leuk om de geluiden te herkennen, en dan maar zoeken, want als je ze hoort, dan moet je ze ook zien! Afspraak om 06.00u aan het Suikerklontje, Brikkerijstraat in Veurne. Deelname gratis. Org. NP Westkust. Info: Norbert Roothaert, 0495 94 98 18, norbert.roothaert@telenet.be

ZONDAG 2 JUNI
ZONDAGSWANDELING IN DE BLANKAART: HOMMELS
 De hommels zijn onze grootste wilde bijen. Je hebt ze ongetwijfeld al zoemend zien rondvliegen. Maar wist je dat we in België ooit maar liefst 30 verschillende soorten hadden? Een deel daarvan zijn jammer genoeg sterk bedreigd of uitgestorven. Benieuwd welke soorten we kunnen vinden in de Blankaart? Tijdens deze wandeling kom je er alles over te weten. Afspraak om 14.30u aan het BC De Blankaart, Iepersteenweg 56, Woumen. - Deelname: gratis. Org.: NP IJzervallei. Info: deblankaart@natuurpunt.be

WOENSDAG 5 JUNI
PLANTENWERKGROEP IN DUNE DU PERROQUET
 Aan de Franse kant van het Westhoekreservaat liggen de duinen van de Perroquet. Onze Franse vrienden beheren dit gebied, altijd fijn om eens de resultaten te vergelijken met de Vlaamse kant. Dit is geen gewone gidsbeurt maar een zoektocht met flora en loep. Iedereen met interesse voor planten is welkom! Afspraak om 15.00u op het einde van de rue des Négociants in Bray-Dunes (Fr). Org.: Plantenwerkgroep Duinviooltje. Info: Sabine Deschoolmeester, 0473 53 62 90, plantenwerkgroepduinviooltje@gmail.com

WOENSDAG 5 JUNI
NATUUR@TELIER: WAT LEEFT ER IN DE POEL?
 Op dit natuuratelier halen we schepnetjes boven en duiken we de poel in. Welke diertjes en plantjes leven er? Wat doen ze daar allemaal? Activiteit voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Afspraak om 13.30u tot 16.30 u aan het Blankaartkasteel, Iepersteenweg 56, Woumen. Deelname: €5,00. Inschrijven is noodzakelijk. Org.: NP IJzervallei. Info en inschrijving: thijs.declercq@natuurpunt.be

WOENSDAG 5 JUNI
PLANTENWERKGROEP IN DE OOSTVOORDUINEN
 Aan de noordzijde van de Oostvoorduin heeft ANB enkele jaren geleden een historische bemeste akker geplagd. Er heeft zich een vochtige plantengroei ontwikkeld! Dit is geen gewone gidsbeurt maar een zoektocht met flora en loep. Iedereen met interesse voor planten is welkom. Afspraak om 19.00u op de parkeerplaats ter hoogte van de Karthuizerstraat 20 in Oostduinkerke. Org.: Plantenwerkgroep Duinviooltje. Info: Sabine Deschoolmeester, 0473 53 62 90, plantenwerkgroepduinviooltje@gmail.com

ZATERDAG 8 JUNI
INSECTENINVENTARISATIE COUTHOFBOS PROVEN
 Samen inventariseren we de nieuwe aanplant in het Couthofbos in Poperinge. Er zijn maar liefst 18.000 bomen en struiken aangeplant waaronder zwarte els, winterik, zomereik, haagbeuk, berk, boskers, sleedoorn, meidoorn en populier. Afspraak om 14u aan de parking bij de Sint-Sixtuscomplexen, hoek Leeuwewikstraat en Canadaweg. Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron. Info: Hannelore Theite, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZATERDAG 8 JUNI
LEDENFEEST Velt WESTLAND
 Meer info volgt op <https://velt.nu/velt-westland#activiteiten>
 Org.: Velt Westland. Info: Dirk De Ridder, 0478 61 21 34, info.westland@velt.nu

ZONDAG 9 JUNI
LANDSCHAPSWANDELING HOUTKERQUE (F)
 Afspraak om 14.30u aan de kerk van Houtkerque. Deelname: gratis voor SMY-leden, €2,00 voor niet-leden. Org.: SMY. Info: Filip Boury, 0497 05 18 04, stichtingmy@gmail.com

WOENSDAG 12 JUNI
PLANTEN- EN VOGELINVENTARISATIE BREEMEERSEN
 De Breemeersen zijn gelegen in de zeer brede vallei van de Leie. Bezoek aan poelen en houtkanten gelegen in extensieve weiden, hooilanden en wisselweiden. De laatste jaren krijgen de Breemeersen meer en meer bekendheid als vogelparadijs met o.a. koereigers, roodborsttapuiten, grauwe gorzen, velduilen, kerkuilen, geslaagd broedgeval bruine kiekendief, enz., vandaar ook de samenwerking met de Vogelwerkgroep. Afspraak om 19.00 u op de parking van de kerk van Dranouter. Deelname is gratis. Org.: Plantenwerkgroep NP De Bron i.s.m. Vogelwerkgroep NP De Bron. Info: Johan Carrette, 0470 04 36 68, johancarrette@telenet.be

ZONDAG 16 JUNI
PALINGBEEKDOMEIN, KERNGEBIED VAN DE IEPELBOOG, PRESENTATIE EN EXCURSIE
 Het Palingbeekdomein is één van de natuurparels uit het boek "De Bossen van de Ieperboog", eind 2023 uitgegeven door Natuurpunt Westland en Natuurpunt De Bron. Dankzij gericht natuurbeheer en de uiteenlopende biotopen keerden heel wat dieren terug naar het domein. Lieven Stubbe, hoofdauter van het boek, presenteert in woord en beeld de betekenis van het domein binnen de ruimere Ieperboog: "Oorsprong, vernietiging en herstel van het landschap in en om De Palingbeek", met nadruk op het natuurherstel. Daarna trekken we naar buiten om enkele bijzondere natuurwaarden te ontdekken: vogels, insecten, het bodem- en het waterleven. Begeleiding: Lieven Stubbe en Rudy Claeys. Afspraak om 14.00u in het Bezoekerscentrum Palingbeek (14.00u: presentatie; 14.50u: excursie tot 17.00u) Org.: Provincie West-Vlaanderen i.s.m. Natuurpunt Westland en Natuurpunt De Bron. Info en inschrijven: www.west-vlaanderen.be/palingbeek

DINSdag 18 JUNI
LEZING GALLEN
 Als een galmug of -wesp een eitje legt in een blad of ander deel van een boom, groeit op die plek als reactie een abnormale zwelling: een gal. De larve die uit het eitje komt, vindt in de gal een beschermd onderkomen en volop voedingsstoffen. Tijdens deze lezing kom je te weten hoe de levenscyclus van de galvormende insecten in elkaar zit en passeren een aantal bekende en minder bekende gallen en hun waardplanten de revue. Afspraak om 19.30u in het Natuureducatief centrum Duinenhuis, Bettystraat 7 in Koksijde. Deelname € 3,00 en inschrijven via link op www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-westkust
 Org.: NP Westkust en Gemeente Koksijde. Info: Katrien Hellinckx, 058 52 48 17, duinenhuis@koksijde.be

VAN 19 JUNI TOT 13 SEPTEMBER
ZOMERCAMPAGNE: FLUISTERVAREN EN BROEKWANDELEN IN DE BLANKAART
 Telkens op woensdag om 14.30u en op vrijdag om 18.00u. Kom meegenieten van lepelaars, kiekendieven, koekoeksbloemen en zwanenbloemen. Kom tot rust in de weidse natuur. Na de fluitervaar op de Blankaartvijver wandel je terug over het Blankaartwandelpad o.l.v. een natuurgids. Duur: ongeveer 2.30 uur. Activiteit onder voorbehoud van voldoende hoog waterpeil. Aantal plaatsen is beperkt. Inschrijving verplicht. Deelnameprijs: NP-leden gratis op vertoon van lidkaart, niet-leden €5,00/persoon met een maximum van €10,00/gezin. Betaling ter plaatse. Reservatie via de website. Info: deblankaart@natuurpunt.be

ZONDAG 23 JUNI
DAGUITSTAP NAAR FROMELLES EN ARMENTIERS
 We bezoeken het boeiende museum rond de voor ons onbekende Slag van Fromelles (1916) en in de namiddag maken we een stadswandeling in de grensstad Armentiers. Gids: Michel Vandeweghe. Afspraak om 09.00u op de randparking Kemmel aan het rondpunt van de Reningelststraat, Wijtschatestraat en Kemmelstraat. Deelname: €40,00, middagmaal inbegrepen. Vooraf inschrijven voor zaterdag 14 juni door het storten van €40,00 op het rekeningnummer BE31 0012 3558 1588 van de stichting met de vermelding "Fromelles 23 juni + aantal personen". Org.: SMY. Info: Filip Boury, 0497 05 18 04, stichtingmy@gmail.com

ZONDAG 23 JUNI
INSECTENINVENTARISATIE MISPELAARHOEK ZONNEBEKE
 Ons nieuw natuurgebiedje in Zonnebeke, een mooie beekvallei met drassig grasland en een deel akker met ingezaaide bloemen. Afspraak om 14.00u aan de parking aan het kruispunt van de Moorsledestraat en de Zuidstraat te Zonnebeke. Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Zonnebeke. Info: Hannelore Theite, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

- Neemt de regionale werking van Natuurpunt vzw waar tussen Westkust en Leie.
- Is door het Vlaamse Gewest erkend als regionale vereniging.
- Lid van Bond Beter Leefmilieu (BBL), West-Vlaamse Milieufederatie (WMF), Trage Wegen vzw.
- Samenwerkingsverband tussen 5 Natuurpuntafdelingen en 4 andere verenigingen.
- Lid worden kan door het aansluiten bij één van onze deelverenigingen en dit door het storten van het juiste bedrag op het bijpassende rekeningnummer. Dan ontvangt u voor dat lidgeld de bijhorende tijdschriften.

Met de steun van: **Vlaanderen**
verbeelding werkt

COLOFON

NATUURPUNT DE BRON vzw

Secretariaat + documentatiecentrum
De Blankaart, Iepersteenweg 56, 8600 Woumen
E-mail: info@debron.be - Website: www.debron.be
ON 0442.228.047 + RPR Ondernemingsrechtbank Gent, Afdeling Veurne
IBAN: BE77 0682 1226 6642 - BIC: GKCCBEBB

OPENINGSUREN EN AFSPRAKEN

Het secretariaat op het Blankaartkasteel is tijdelijk onbe-
mand. Voor all info: stuur een mail naar info@debron.be of
neem contact met een deelvereniging.

De Bron: Driemaandelijks natuur- en milieutijdschrift.
Versijnt elke seizoenswisseling.

ARTIKEL

De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid voor de in-
houd van hun teksten. Overname van teksten of illustraties
uit De Bron mag, mits vooraf de verantwoordelijke uitgever
te contacteren. Vermeld steeds duidelijk DE BRON!

ABONNEMENTEN

Alle info: zie blz 2 en kader hiernaast

REDACTIE

Hilde Beyls - Sofie Butaye - Rudy Claeys - Wim Duran - Kristof
Goemaere - Maaïke Monkerhey - Wilfried Patteuw - Miguel
Ramboer - Lieven Stubbe - Hannelore Theite - Guido Van-
denbroucke - Hilde Vandeveld - Marijn Vanloosveldt - Sigrid
Verhaeghe - Jelle Quartier

EINDREDACTIE Lieven Stubbe

OPLAGE 3.650 ex.

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

Bart Goudeseune - Bart Vanwildemeersch - Chris Develter
Diderik Clarebout - Dirk Waeyaert - Els Geeraert - Erwin
Verfaillie - Filip Boury - Fons Verheyde - Geert Schoutteten
Guido Quaghebeur - Guido Vandenbroucke - Hannelore
Theite - Hilde Beyls - Hilde Vandeveld - Isabal Lemahieu
Jelle Quartier - Johan Carette - Koen Verschoore - Krist
Calmeyn - Kristof Goemaere - Kurt Lowie - Lieven Stubbe
Luc Merveillie - Maaïke Monkerhey - Marie-Paule Leleu
Martine Desmarts - Miguel Ramboer - Natuurloop
Zonnebeke - Patrick Debeuf - Peter Hantson - Pierre Hubau
Pietheine Claeys - Rudy Claeys - Silke Willaert - Sofie Butaye
Walter Wackenier - Wim Bovens - Wim Marichal - Yvan
Bruynooghe

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Rudy Claeys, Haiglaan 75, 8900 Ieper

DRUK EN LAY-OUT

De Bron is gedrukt op papier,
gewonnen uit duurzaam bosbeheer.
www.mediatopper.be, Ieper.

9 AANGESLOTEN VERENIGINGEN LIDGELD & VOORDELEN

5 NATUURPUNT AFDELINGEN

Natuurpunt Westland

Ieper-Heuvelland- Mesen-Langemark-Zonnebeke
Contact: Rudy Claeys - Tel. 0479 78 64 31 - natuurpuntwestland@telenet.be

Natuurpunt Poperinge - Vleteren

Poperinge-Vleteren-Alveringem
Contact: Guido Quaghebeur -Tel. 057 33 79 78 - g.quaghebeur@skynet.be

Natuurpunt Wervik

Wervik-Geluwe
Contact: Hugo Jaeken - Tel. 0474 92 80 29 - hjaeken607@gmail.com

Natuurpunt IJzervallei

Diksmuide - Lo-Reninge - Houthulst
Contact: Bert Devlieghere - Tel. 051 56 71 10 - devlieghere.denys@skynet.be

Natuurpunt Westkust

De Panne - Koksijde - Veurne - Nieuwpoort - Alveringem
Contact: Koen Verschoore - koen.verschoore@skynet.be en
Walter Wackenier - Tel. 0476 87 70 93 - walter.wackenier@scarlet.be

Jaarlijks lidgeld Natuurpunt: € 38,00. Natuurpuntleden storten lidgeld op rek. Natuurpunt: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB.
Als lid van Natuurpunt en wonende in de regio van Natuurpunt De Bron vzw ontvang je: • 4 x Natuurblad • 4 x De Bron.

STICHTING MARGUERITE YOURCENAR

Contact: Filip Boury, Tel. 0497 05 18 04
stichtingmy@gmail.com

Jaarlijks lidgeld: € 20,00 storten op rekeningnummer SMY: BE31 0012 3558 1855, BIC: GEBABEBB. Als SMYlid, ontvang je 4 keer per
jaar De Bron. Ben je lid van VELT of Natuurpunt, dan betaal je slechts € 12,50 mits vermelding van je VELT- of Natuurpuntlidnummer.
Lidmaatschap zonder tijdschrift 'De Bron': €12,50

2 VELT AFDELINGEN

VELT Afdeling Westland

Contact: Dirk De Ridder - Tel. 057 33 60 63 - info.westland@velt.be

Velt IJzervallei

Contact: Wim Maris - Tel. 051 50 06 26 - Wim@ecotechnieken.be

Jaarlijks lidgeld VELT: € 40,00 - VELT-leden storten lidgeld op rek. VELT-nationaal: BE51 0010 9905 5062, BIC: GEBABEBB. Als lid van
VELT, wonende in de regio van Natuurpunt De Bron vzw ontvang je: • 4 x De Bron • 6 x Seizoenen.

JNM AFDELING

JNM Afdeling Westland

Contact: Drees Vandenbergh - 0468 14 73 24 - drees.vandenbergh@jnm.be
www.jnm.be/afdeling/westland

Eerste jaar lidgeld is € 5,00, daarna jaarlijks lidgeld JNM: € 26,00. zie www.jnm.be/lid worden - JNM-leden storten lidgeld op rek.
JNM: BE10 0012 2805 9204, BIC: GEBABEBB. Als lid van JNM ontvang je • 4 x De Bron • 5 x Euglena.

Natuurpunt De Bron vzw

Je wenst ons tijdschrift De Bron te ontvangen, zonder aansluiting bij één van de deelverenigingen,
dat kan door het storten van € 20,00 op rek. Natuurpunt De Bron vzw - BE77 0682 1226 6642.
info@debron.be

WERKGROEPEN

Amfibieënwerkgroep

Lieven Stubbe
lieven.stubbe1@telenet.be

Insectenwerkgroep

Hannelore Theite
insectenwerkgroep.debron@gmail.com

Paddenstoelenwerkgroep

Ann Top
ann.top@skynet.be

Plantenwerkgroep

Johan Carette
johancarette@telenet.be

Plantenwerkgroep van NP Westkust

Carl Van Den Broeck
plantenwerkgroepduinvooltje@gmail.com.

Vogelwerkgroep

Wim Duran
wim_duran@hotmail.com

Zoogdierenwerkgroep

Kristof Goemaere
kristof.goemaere@telenet.be

Trage Wegen Werkgroep

Geert Dujardin
geert.dujardin.loker@gmail.com

Compenseer je vliegereizen in 2024 en steun bosuitbreiding in Westland

Vele Natuurpunters verkennen graag de wereld en reizen dan ook wel eens met het vliegtuig. Vliegen is nochtans een erg ver-
vuilende manier van reizen. Reizen per trein levert de kleinste CO₂-uitstoot op. Maar voor verdere afstanden kiezen we liever het
vliegtuig ...

Je kan de CO₂ uitstoot van je vliegtuigreis wel compenseren door de inrichting van meer bos en natuur in Westland actief te
steunen.

Praktische werkwijze:

1. Bereken de vliegafstand met **nl.distance.to**
2. Vermenigvuldig de afstand (heen en terug) met **0,52 euro/100 km**
3. Stort dit bedrag op het project 3599 Bosuitbreiding Westland' op **IBAN BE56 2930 2120 7588** van Natuurpunt vzw,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen
4. Vermeld in de mededeling: **Project 3599, Bosuitbreiding Westland**

Van Natuurpunt krijg je op het einde van het jaar een stortingsbewijs. Totaalstortingen vanaf 40 euro bieden je een fiscaal voor-
deel op je belastingaangifte.

Je bent natuurlijk vrij om een ander bedrag dan de berekende compensatie te storten.

Elke gestorte euro zal Natuurpunt Westland besteden aan effectieve bosuitbreiding, en dus langdurige opslag van CO₂ binnen
haar werkingsgebied.

Tekst: *Geert Schouteten*

We kunnen weer zagen!

In 2022 kregen de vrijwilligers van de Natuurpunt Westland een kettingzaag en
2 bosmaaiers in ontvangst. Dezelfde milde schenker (die anoniem wil blijven)
schonk ons eind december 2023 maar liefst 190 liter benzine om te verdelen over
de beheerploegen van onze lokale afdelingen. Heel veel dank!

We kunnen weer zagen! Figuurlijk was dat al zo. Maar nu ook letterlijk!

Tekst en foto: *Sofie Butaye, conservator Sint-Elooisemote*

ELKE STEUN BROODNODIG

Om de natuur in de Westhoek, tussen Leie en kust, echt te beschermen en te ontwikkelen, heeft
Natuurpunt De Bron vzw ook jouw steun broodnodig. Immers, natuur beschermen en ontwikkelen kost
geld, veel geld. Zo simpel is het.

Elke gift **vanaf 40 euro** is fiscaal aftrekbaar. Heel veel dank voor uw steun!

Steun jouw favoriete natuurgebied met een gift op **IBAN BE56.2930.2120.7588** van **Natuurpunt vzw**,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Vermeld in de mededeling steeds het nummer van het project dat je wil steunen. Jouw steun gaat
rechtstreeks naar dat natuurgebied dat je wil steunen. Jouw steun gaat rechtstreeks naar dat natuurgebied.

- Project **5501**: Diksmuide (De Blankaart)
- Project **5520**: Heuvelland (Sulferberg, Broekelzen,
- Scherpenberg, Hellebeek, Breemeersen
- Project **5544**: Wervik (Leimeersen)
- Project **5547**: Ieper-Boezinge (Fort Saint-Nicolas)
- Project **5555**: Geluwe (Komerenhoek)
- Project **5568**: Poperinge (Kerkebeekvallei)
- Project **5572**: Poperinge (Heidebeekvallei)
- Project **5586**: Langemark (De Mote en Het Bosseltje)
- Project **5599**: Zonnebeke (de Mispelaarhoek)

'DE BOSSEN VAN DE IEPERBOOG'

Presentatie en excursie

Naar aanleiding van het boek 'De Bossen van de Ieperboog', door Natuurpunt Westland, organiseert het Ieperse *In Flanders Fieldsmuseum* (IFFM) i.s.m. de Vrienden van IFFM op **donderdag 30 mei** een exclusieve presentatie in woord en beeld.

Lieven Stubbe, medeauteur en redacteur van het boek, vertelt honderduit over de oorsprong, de vernietiging en het herstel van de bossen en de natuur binnen het beruchte oorlogslandschap van de Ieperboog. Uniek beeldmateriaal uit de verzameling van het IFFM ondersteunt deze presentatie.

Achteraf biedt IFFM een drankje aan en is er kans om het boek aan te schaffen.

Afspraak: donderdag 30 mei, om 19.00u in het Museumcafé van IFFM (Lakenhalle) in Ieper. Deelname is gratis, wel vooraf inschrijven.

Organisatie: IFFM, VIFF i.s.m. Natuurpunt Westland.

Info en inschrijven: www.inflandersfields.be/nl/kenniscentrum/form-inschrijving

In het kader van deze publicatie organiseert het Bezoekerscentrum Palingbeek op **zondag 16 juni** een presentatie én een unieke natuurexcursie.

Het Palingbeekdomein is één van de natuurparels uit 'De Bossen van de Ieperboog'. Dankzij gericht natuurbeheer en de uiteenlopende biotopen keerden heel wat dieren terug naar het domein. Lieven Stubbe, presenteert in woord en beeld de betekenis van het domein binnen de ruimere Ieperboog, met nadruk op het natuurherstel. Daarna trekken we naar buiten en ontdekken bijzondere natuurwaarden binnen het domein: vogels, insecten, bodemdierjes en het waterleven.

Begeleiding: Lieven Stubbe en Rudy Claeys.

Afspraak: zondag 16 juni, om 14u in het Bezoekerscentrum Palingbeek. Na de presentatie start de excursie, om 14.50u. Einde om 17u

Organisatie: Bezoekerscentrum Palingbeek, i.s.m. Natuurpunt Westland.

Info en inschrijven: www.west-vlaanderen.be/palingbeek

DE BOSSEN VAN DE IEPERBOOG

Uniek naslagwerk voor wie geschiedenis, landschap en natuur, verleden en toekomst van de zuidelijke Westhoek koestert.

Dertien experts nemen je mee naar het ontstaan en de evolutie, de verwoesting tijdens WO1 en het herstel van landschap, bos en natuur op en om de heuvelrug tussen Ieper en Zonnebeke.

Auteurs: Lieven Stubbe (coördinatie, redactie en samenstelling), Filip Boury, Olivier Dochy, Walter Deconinck, Wim Marichal, Erwin Verfaille, Marc Van de Sijpe, Kristof Goemaere, Rudy Claeys, Fons Verheyde, Piet Theerens, Niels Dabaut, Krist Calmeyn.

Met **topfotografie** van Bram Conings, Yves Adams, Niko Deleu, Kurt Lowie, Rudy Claeys, Fons Verheyde (en andere).

Het complete boek over herkomst en toekomst van bos en natuur op de Ieperboog. Rijk geïllustreerd met 422 foto's en documenten.

Uitgave van

Formaat: 20x26,5cm
368 bladzijden, harde koft
Prijs: €38,00

Eventuele opbrengst bestemd voor natuurbehoud binnen Natuurpunt Westland

Te koop bij: Shop Toerisme Ieper, Standaard Boekhandel Ieper, Optiek Porteman Ieper, Bloemen Rosa Zillebeke, BC Palingbeek
info: natuurpuntwestland@telenet.be

Met financiële steun van de provincie West-Vlaanderen, het Publicatiefonds van de Cultuuraad en de Stad Ieper.

